

Clár na n-Ábhar

Sracfhéachaint ar 2023

02

Scileanna

20

Scéimeanna Deontais BIM

54

Forbhreathnú ar an gCathaoirleach agus ar an bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin

04

Nuálaíocht

28

Inbhuanaitheacht

08

Cás Staidéir

32

Iomaíochas

14

Seirbhísí Corparáideacha

48

02 Sracfhéachaint

Sracfhéachaint ar 2023

€1.21 billiún*

OTI measta **Tionscal Bia Mara na hÉireann**

(*gan caiteachas rialtais cúlchiste coigeartaithe
Breatimeachta agus infheistíocht phríobháideach
chomhoiriúnaithe ghaolmhar a áireamh)

Ghlac

11,620

páirt sa Seomra Ranga Cianda
Dobharshaothraithe (ARC) in 2023

15,673

Líon iomlán daoine atá fostaithe i
dtionscal bia mara na hÉireann

1,988

Líon Árthaí lascaireachta
Cláraithe na hÉireann

€145,821,439

sa Chúlchiste Coigeartaithe Breatimeachta (BAR) a
soláthraíodh do 1,486 deontáí in 2023

1,542

cláir oiliúna don tionscal arna
seachadadh ag BIM in 2023

Forbhreathnú ar an gCathaoirleach agus ar an bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin

Bhí an bhliain 2023 ina ceann dian ar earnáil an bhia mara agus bhí iliomad dúshlán leanúnach ann, lena n-áirítear tionchair Brexit, éagobhsaíocht eacnamaíoch de bharr an chogaidh san Úcráin, luaineacht an mhargaidh chomh maith le costais mhéadaitheacha do thomhaltóirí.

Aidan Cotter
An Cathaoirleach

Caroline Bocquel
Príomhoifigeach
Feidhmiúcháin

Mairfidh tionchar an Bhreathnaithe mar go gcaillfidh cabhlach na hÉireann 15% dá chuóta iascaireachta sa tréimhse go dtí 2025. De réir mar a d'athbhunaigh an earnáil onnmhairí agus allmhairí comhábhar agus soláthairtí, d'oibrigh BIM go dlúth le cliant chun tacaíocht theicniúil, faisnéis eacnamaíoch agus comhairle a sholáthar dóibh chomh maith le seirbhísí nuálaíochta agus forbartha gnó a theastaíonn chun tacú leis an aistriú deacair seo. Ba é an ról ba thábhachtaí a bhí ag BIM in 2023 ná raon scéimeanna tacaíochta ríthábhachtacha a riaradh faoin gCúlchiste Coigeartaithe Breathnaithe ar luach iomlán €146 milliún.

Chuaigh an tacaíocht airgeadais gan fasach chuig 14 scéim a mhol an Tascfhórsa Bia Mara, a bhunaigh an tAire Talmhaíochta, Bia agus Mara, Charlie McConologue TD. Mar thoradh ar mholtaí an Tascfhórsa, d'fhéach na scéimeanna seo le tacú le forbairt agus athstruchtúrú an tionscail bia mara

chun é a dhéanamh chomh hinbhuanaithe agus chomh brabúsach agus is féidir agus chun cabhrú le poist agus gníomhaíocht gheilleagrach a chruthú agus a chothú inár bpobail chósta.

Rinne úinéirí 39 soitheach iascaireachta atá cláraithe in Éirinn an cinneadh deacair a gcuid soithí a dhíchoimisiúnú in 2023, le tacaíocht ón Scéim um Scor Deonach den Chúlchiste Coigeartaithe Breathnaithe. Is é cuspóir na scéime seo ná cothromaíocht idir acmhainn cabhlaigh agus na cuótaí atá ar fáil a thabhairt ar ais tar éis laghduithe cuóta a d'eascair mar gheall ar an mBreathnaithe, agus brabúsachta an chabhlaigh sa todhchaí a chinntiú. Ina theannta sin, b'ionann scéimeanna forbartha i bpróiseáil bia mara, dobharshaothrú agus an geilleagar gorm agus infheistíocht chomhcheangailte €98 milliún san earnáil in 2023.

Tá an earnáil fós ina gné ríthábhachtach do phobail chósta an Stáit. Ar an iomlán, fostaíodh 15,373 duine san earnáil bia mara, idir fhostaíocht dhíreach agus indíreach. Bhí 1,988 ártach cláraithe, 282 suíomh dobharshaothraithe, agus 103 próiseálaí bia mara ann. Tá lucht saothair aclaí, oilte riachtanach chun a chinntiú gur féidir leis an tionscal bia mara tallann a choinneáil agus a mhealladh le go n-éireoidh go fadtéarmach leis. D'fhreagair BIM an riachtanas sin anuraidh, ag seoladh a straitéis uailmhianach nua scileanna, The Next Wave 2023 – 2028. Cuireann an straitéis mapa bóthair ar fáil chun níos mó daoine a mhealladh isteach san earnáil dhinimiciúil uailmhianach seo, chun conairí gairme soiléire a fhorbairt do na glúine atá ann faoi láthair agus do na glúnta atá le teacht agus chun comhpháirtíochtaí a thógáil le daoine eile ar féidir leo cabhrú linn an tallann san earnáil bia mara a fhás. Aithnítear sa straitéis, a

bhfuil maoiniú breise €5 mhiliún curtha ar fáil aici ón Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara le linn a saolré, cé go bhfuil scileanna traidisiúnta fós tábhachtach agus i gcroílár na hoiliúna a chuireann BIM ar fáil, go bhfuil gá le scileanna nua a léiríonn dul chun cinn teicneolaíochta, rialacháin agus éilimh an mhargaidh le déanaí.

Is ag feidhmiú mar pháirtí i gcomhar leis an tionscal agus le páirtithe leasmhara eile bunchloch na straitéise. Táimid ag tacú leis an earnáil bia mara a luach foriomlán a nuáil agus a mhéadú, le fócas soiléir ar inbhuanaitheacht. Mar eagraíocht, táimid tiomanta go hiomlán d'oibriú leis an earnáil bia mara chun cabhrú leo a ngnólachtaí a fhorbairt agus a fhás ar bhealach atá inbhuanaithe ó thaobh na sochaí, an gheilleagair agus an chomhshaoil de. Is cuid lárnach dár gclár inbhuanaitheachta iad ár dTionscadail Feabhsúcháin Iascaigh agus tá siad fós ina bpríomhthosaíocht agus muid ag bogadh isteach in 2024 agus ag neartú dearbhú cáilíochta tháirgí bia mara na hÉireann.

Rinneadh iniúchadh ar an bhféidearthacht atá ann d'Éirinn a bheith ina ceannaire domhanda in earnáil an uisce-uisce atá ag dul i méid ag comhdháil a d'óstáil BIM in 2023. Tá infheistíocht shuntasach déanta cheana féin ag Aquatech, a thagraíonn d'aon teicneolaíocht nó nuálaíocht a spreagann feirmeoireacht inbhuanaithe bia mara, le blianta beaga anuas. Bhain BIM cloch mhíle amach de 50 cuideachta aquatech a chríochnaigh a Stiúideo Nuálaíochta in 2023, rud a ghin 176 post nua agus a bhailigh níos mó ná €14 milliún de mhaoiniú.

Tugadh faoi obair ullmhúcháin fhairsing don Chiste Eorpach um Iascaigh Muirí agus Dobharshaothrú

in 2023. Cuirfidh an ciste seo leis an gCiste Eorpach Muirí agus Iascaigh a bhí ann roimhe seo, chomh maith leis na hinfeistíochtaí a rinneadh faoi scéimeanna an Chúlchiste Coigeartaithe Breatimeachta. Cuirfidh sé maoiniú ar fáil chun deis a thabhairt do ghnólachtaí infheistíochtaí oibríochtúla agus straitéiseacha a dhéanamh a chuirfidh ar chumas na hearnála bia mara athrú claochlaithe a chur i bhfeidhm, rud a chinnteoidh go bhforbróidh agus go bhfásfaidh ár bpobail chósta agus bhia mara. Agus maoiniú €258 milliún faighte ag an Aire Charlie McConalogue TD don chlár, táthar ag súil go n-osclófar na scéimeanna deontais sa chéad leath de 2024.

Tharla forbairtí dearfacha i rith na bliana maidir le sonraí sóisialta agus eacnamaíoch na náisiúnta a bhailiú, a anailísiú agus a thuairisciú maidir leis na hearnálacha gabhála agus do bharshaothraithe. Príomhthosaíocht do BIM is ea leanúint ar aghaidh ag cur lenár gcumas sonraí a iompú ina léargais inghníomhaithe don earnáil bia mara. I rith na bliana, d'fhorbair BIM táirgí nua agus rinne sé nuachóiriú ar an mbealach ina scaipimid faisnéis ar phríomhpháirtithe leasmhara.

Níl aon athrú ar mhisean BIM: chun tacú le, agus chun méadú i gcruathú fiúntais maidir le hearnáil bia mara inbhuanaithe na hÉireann a chumasú, trasna shlabhra an tsoláthair, ó ghabháil go dtí an tomhaltóir. Tá sé mar aidhm againn cabhrú le tionscal bia mara na hÉireann níos mó a bhaint amach agus luach saothair níos mó a fháil as a chuid iarrachtaí. Lorgáimid bealaí

chun gach ata uathúil maidir le hearnáil bia mara na hÉireann a chosaint fad is atá sí ag fás agus dul chun feabhais ag an am céanna.

Ní fhéadfaí na héachtaí suntasacha a rinne BIM in 2023 a bhaint amach gan tacaíocht, tiomantas agus fuinneamh an Bhoird agus foireann 140 duine a oibríonn in BIM i sé phríomhionad cósta ar fud na tíre. Táimid buíoch as a dtiomantas dá gcuid oibre, as príomhthacaíochtaí agus seirbhísí a chur ar fáil don tionscal, do phobail chósta agus do pháirtithe leasmhara BIM níos leithne.

Aidan Cotter
An Cathaoirleach

Caroline Bocquel
Oifig an Phríomhfheidhmeannaigh

Níl aon athrú ar mhisean BIM:

chun tacú le, agus chun méadú i
gcruthú fíúntais maidir le hearnáil
bia mara inbhuanaithe na hÉireann
a chumasú, trasna shlabhra an
tsoláthair, ó ghabháil go dtí an
tomhaltóir.

08 Inbhuanaitheacht

Inbhuanaitheacht

Is príomh-mhisean treorach de chuid BIM é inbhuanaitheacht chomhshaoil, shóisialta agus eacnamaíoch earnáil bia mara na hÉireann.

Léirítear tábhacht na dt trí cholún inbhuanaitheachta seo sna tionscadail agus sna seirbhísí a chuir BIM ar fáil in 2023. I rith na bliana, d'oibríomar go dlúth leis an earnáil bia mara chun aghaidh a thabhairt ar dhúshláin agus chun deiseanna a ghíaráil maidir le hinbhuanaitheacht.

Chuidigh modhanna nuálacha iascaireachta a raibh sé mar aidhm acu gabhálacha nach dteastaíonn a laghdú, agus cláir mar v-eangáil gliomaigh a ceapadh chun stoc éisc a fheabhsú, le bithéagsúlacht mhuirí a chosaint agus a athbhunú. Chuir na tionscnaimh seo deiseanna margaidh ar fáil trí na Tionscadail Feabhsaithe lascaigh agus trí dheimhniú inbhuanaitheachta na Comhairle Maoirseachta Mara.

Lean praghsanna arda breosla san earnáil iascaireachta de chur isteach ar inmharthanacht eacnamaíoch, ach chuir siad móiminteam ar fáil freisin le haghaidh obair ar fheabhsú agus ar chruthú léargas bunaithe ar shonraí maidir le héifeachtúlacht fuinnimh agus charbóin. Léirigh trialacha caomhnaithe iascaigh feabhsuithe suntasacha in éifeachtúlacht fuinnimh agus brabúsacht na soithí agus ag an am céanna gabháil speiceas éisc nach dteastaíonn a íoslaghdú.

Lean obair BIM leis an earnáil do bharshaothraithe chun aghaidh a thabhairt ar dhúshláin inbhuanaitheachta le tuilleadh torthaí dearfacha ag cuidiú leis an tionscal cailteanais a íoslaghdú, chomh maith le teicneolaíochtaí agus teicnící nua a thabhairt isteach agus a bhailíochtú don earnáil.

Ag tógáil ar aidhm straitéiseach BIM chun dramháil a íoslaghdú agus a dhíchur, lean an Tionscnamh um Aigéin Ghlana ag forbairt agus ag cur i bhfeidhm córais chliste bainistíochta dramháila do tháirgeoirí iascaigh agus do bharshaothraithe agus iad á n-ullmhú don Treoir maidir le Plástigh Aonúsáide.

Caomhnú lascaigh

Chríochnaigh an fhoireann um Chaomhnú Iascaigh cúig staidéar ar muir ar bord soithí iascaireachta tráchtála i ndlúthchomhar le tionscal iascaireachta na hÉireann. Thug an obair seo aghaidh ar shaincheisteanna tábhachtacha comhshaoil mar aistriú fuinnimh agus laghdú seachghabhálacha.

Léirigh measúnú ar oibríochtaí iascaireachta beirte in iascach sáinne grinnill na hÉireann laghduithe suntasacha in úsáid breosla agus astaíochtaí gás ceaptha teasa i gcomparáid le hoibríochtaí soithigh aonair.

Léirigh trialacha gair ar dhá mhúnla de dhoirse tráláe ón mbun ón Danmhairg agus ón Íoslainn go raibh siad in ann éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú agus tionchair ghrinneall na farraige agus gabhálacha éisc nach dteastaíonn in iascach Nephrops na hÉireann (ar a dtugtar cloicheáin Chuan Bhaile Átha Cliath freisin) a laghdú.

Rinneamar tástáil ar shoilse saorga ar threalamh tráil agus léiríodh méaduithe suntasacha i ngabhálacha na spriocspeiceas éisc. Is rogha shimplí, neamhchostasach é seo do shoithí éisc ghil chun an ghabháil agus an éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú.

Ghlac ár staidéar ar éadail íomhá tráil píosáil scannánaíochta soiléire de Nephrops ag dul isteach sa chuid cúl den trál. Cuireann na torthaí isteach ar thaighde domhanda ar mheaisínfhoghlaim a úsáid chun speicis a shainathint agus chun laghdú ar sheachghabhálacha iascaigh agus éifeachtúlacht fuinnimh a bharrfheabhsú.

Tionscnamh na nAigéan Glan

Bhailigh earnáil an dobharshaothraithe 17 dtóna de bhruscar mara. D'oibrigh grúpaí CLAMS (Córas Comhordaithe Áitiúil Bainistíochta Dobharshaothraithe), ag comhoibriú le pobail áitiúla agus eagraíochtaí neamhrialtasacha, ar 29 seisiún glantacháin in 12 chuas, ag ardú feasacht i measc táirgeoirí bia mara maidir le bruscar mara a chosc agus a bhailiú. Le linn 2023 rinneadh dul chun cinn suntasach chun an tionscal iascaireachta agus

soláthraithe trealaimh araon a ullmhú le haghaidh chur i bhfeidhm na Treorach nua maidir le Plaistigh Aonúsáide trí bhileoga fíricí a tháirgeadh agus a scaipeadh le grúpaí CLAMS agus ag imeachtaí tionscail. Rinneadh triail ar athchúrsáil bairillí diúilicíní, téada agus málaí oisrí, agus tá dóchas suntasach ann maidir le málaí oisrí a úsáid.

Tuarascáil Inbhuanaitheachta Dobharshaothraithe

Tá sé mar aidhm ag an Tuarascáil Inbhuanaitheachta Dobharshaothraithe feasacht a ardú ar dhintiúir inbhuanaitheachta earnáil dobharshaothraithe na hÉireann (bradán, diúilicíní téide agus oisrí) trasna colúin chomhshaoil, eacnamaíoch, shóisialta agus nuálaíoch. Tá an tuarascáil mar bhonnlíne don earnáil, le sonraí réamh-COVID chun inbhuanaitheacht na hearnála a iniúchadh thar 32 príomhtháscairí feidhmíochta (PTFanna). Thug na torthaí léargas agus figiúirí nár breithníodh roimhe seo agus feidhmíocht dhobharshaothrú na hÉireann á meas. Cuireann PTFanna nua amhail úsáid spásúlachta a mheasúnú (aschur, luach, béilí), rannchuidiú na hearnála le slándáil bhia agus le cothú daonna (béilí a tháirgtear), agus le héifeachtúlacht fhuinnimh na hearnála figiúirí ar fáil ar féidir iad a úsáid chun an earnáil a chur chun cinn mar fhoinse bia inbhuanaithe, ísealcharbóin, cothaitheigh (i gcomhréir le beartais Eorpacha agus náisiúnta).

BREALLAIGH

Tionscnamh seanbhunaithe náisiúnta is ea Córas Comhordaithe Bainistíochta an Dobharshaothraithe Áitiúil (CLAMS) a thacaíonn le forbairt inbhuanaithe

an dobharshaothraithe i mbánna timpeall an chósta. Ar an leibhéal áitiúil, is córas é trína bhféadfaidh oibreoirí dobharshaothraithe teacht le chéile agus oibriú ar thionscadail chomhordaithe. Go náisiúnta, tá CLAMS faoi chathaoirleacht BIM agus á chomhordú ag feidhmeannach náisiúnta ar a bhfuil ionadaithe ó BIM, IFA Aquaculture, Foras na Mara agus Údarás na Gaeltachta. Ag tógáil ar an obair ar Aguisíní 2021 agus 2022, rinneadh athbhreithniú ar conas is féidir le CLAMS cur níos fearr le réitigh, tosaíochtaí a chur chun cinn, sláine a chinntiú agus trédhearcacht a chur chun tosaigh i ndobharshaothrú inbhuanaithe na hÉireann. Tugadh aghaidh freisin ar shaincheisteanna mar chumarsáid agus comhdhearcadh, atá ina bpríomhghnéithe de CLAMS, toisc go mbeidh tionchar díreach acu seo ar a gcumas dul i bhfeidhm ar sheachadadh an Phlean Straitéisigh Náisiúnta um Fhorbairt Dobharshaothraithe Inbhuanaithe 2030 (NSPSA). Shainnadh athbhreithniú ar an anailís ar an

ailíniú leis an NSPSA cúig phríomhréimse a dhéanfaidh feidhmeannas Náisiúnta CLAMS a shaothrú thar shaolré an Chiste Eorpaigh Muirí, Iascaigh agus Dobharshaothraithe (CEMID).

SUMS

Soláthraíonn Scéimeanna Marcála Aontuithe Inbhuanaithe (SUMS) loingseoireacht agus sábháilteacht feabhsaithe d'úsáideoirí uile an chomhshaoil mhuirí i limistéir ina bhfuil do Bharshaothrú in éineacht le húsáideoirí eile. Cuireann scéimeanna marcála SUMS teorainneacha na limistéar táirgthe do Bharshaothraithe in iúl le níos lú marcanna ar chaighdeán níos airde a mhaireann i bhfad, rud a chuireann le héifeachtúlacht do na táirgeoirí. Laghdaíonn na scéimeanna tionchar amhairc na marcanna agus cruthaítear córas atá éasca le tuiscint ag mairnéalaigh ag an am céanna. Le linn 2023, rinneadh iniúchtaí rialta ar gach SUMS chun loingseoireacht shábháilte a chinntiú agus tugadh faoi chothabháil agus athsholáthar marcanna de réir mar a bhí gá le cothabháil ar leith ar na marcanna reatha a críochnaíodh sna cuanta a leanas: Cuan Mó, Cuan Chill Áirí, Cuan Bhéal Átha na Cille, Dún Mánais, Cill Mochilleóg, Cairlinn. Críochnaíodh sintí ar SUMS de bhun suíomhanna nua i mBá Bheanntaí (Rúsa), Cuan Bhéal Átha na Cille agus Cuan na Maoile Ruaidhe go rathúil agus tá siad ag feidhmiú anois.

Íonú/Caighdeán Uisce - Seirbhísí Tionscail Dobharshaothraithe

Tá sé mar aidhm ag obair íonaithe agus cáilíochta uisce rioscaí do chlú bhia mara na hÉireann a laghdú go gníomhach agus tacú le spleáchas leanúnach ar na

margaí seirbhíse bia. Leathnaíodh dianchlár samplála uisce go Dún Garbhán le sprioc samplála níos teoranta sa Bhanbha agus in Inbhear Phort Láirge chun foinsí E. coli a aithint agus eolas a chur ar straitéisí um chosc ar thruailliú chun táirgeadh sliogéisc a chosaint. Scaipeadh torthaí cáilíochta uisce ar tháirgeoirí oisrí, ar ghníomhaireachtaí ábhartha agus ar údarais áitiúla chun eolas a thabhairt do ghníomhaíochtaí chun Limistéir Táirgthe Sliogéisc a chosaint.

Measúnuithe Seandálaíochta - Seirbhísí Tionscail Dobharshaothraithe

D'iarr an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara roinnt measúnuithe tionchair seandálaíochta faoi uisce inar cuireadh isteach ar cheadúnais do Bharshaothraithe i limistéir a bhféadfadh struchtúir fhisiceacha de luach oidhreachta seandálaíochta a bheith ann. Críochnaíodh agus cuireadh isteach Measúnú Tionchair Seandálaíochta Faoi Uisce Chionn tSáile agus coimisiúnaíodh ceithre shuirbhé eile ar Loch Súilí.

Cabfishman

Is clár de chuid Interreg an AE é Cabfishman a bhaineann le hinstitiúidí iascaigh ó chúig thír, a bhfuil sé mar phríomhaidhm aige fás socheacnamaíoch na n-iascach cladaigh a chur chun cinn, agus bithéagsúlacht mhuirí a chaomhnú. Rinneadh obair shuntasach ar shaincheisteanna a bhí os comhair na gcabhlach iascaireachta mionscála feadh Stua an Atlantaigh.

Dírítear ar shonraí i sruth oibre amháin agus déantar anailís ar bhunachair sonraí mhionsonraithe chun an t-uasmhéid faisnéise ar ghníomhaíocht cabhlaigh

go dtí seo a bhaint amach. Rinneadh measúnú ar oidhreacht chultúrtha na n-iascach mionscála (SSF) agus cuireadh cleachtaí luachála i gcrích, ag déanamh meastachán ar an toilteanas chun íoc as seirbhísí éiceachórais chultúrtha a bhaineann le hiascaigh chladaigh.

Cruthaíodh mionmhúnlaí staitistiúla chun na caidrimh idir príomhchomharthaí cainníochtúla agus cáilíochtúla maidir leis an SSF a mheas chun eolas a fháil ar na seirbhísí éiceachórais iomlána a bhaineann leis an SSF. Léireofar na sonraí agus an obair a rinneadh ar uirlis idirlín GIS atá inrochtana ag na páirtithe leasmhara SSF ar fad. Críochnaíodh an tionscadal seo in 2023 le siompóisiam deiridh inar leagadh béim ar thorthaí an tionscadail a reáchtáladh in Bilbao na Spáinne i mí an Mhárta.

Staidéar Carbóin

Foilsíodh tuarascáil BIM 'Carbon footprint study of the Irish seafood sector' i mí Feabhra 2023. Tugann an tuarascáil seo bonnlíne astaíochtaí gás ceaptha teasa d'earnáil bia mara na hÉireann is féidir a úsáid chun monatóireacht a dhéanamh ar fheidhmíocht charbóin earnáil bia mara na hÉireann sa todhchaí. Léiríonn sé gur earnáil ísealcharbóin í earnáil bia mara na hÉireann (i.e. tá lorg carbóin íseal ag an earnáil). Tá sé seo amhlaidh mar gheall ar mhéid bheag na hearnála i gcomparáid le hearnálacha eile den gheilleagar, lena n-áirítear feirmeoireacht, táirgeadh fuinnimh, agus iompar, agus toisc go bhfuil próifíl astaíochta ísealcharbóin in aghaidh an tonna táirgeachta ag bia mara na hÉireann—idir iascach agus do Bharshaothrú. I mí na Samhna 2023, d'óstáil BIM seimíneár gníomhaíochta aeráide bia mara ar a raibh freastal maith ag an earnáil agus a thug

deis chun torthaí staidéar carbóin bia mara BIM a roinnt. Cuireadh torthaí an staidéir i láthair freisin ag éisteacht de chuid Pharlaimint na hEorpa, ag ceardlann a d'eagraigh an Chomhairle Chomhairleach Pheiligeach agus ag comhdháil Dobharshaothraithe an IFA. Reáchtáil BIM roinnt ceardlann freisin in áiteanna réigiúnacha mar chuid de na hiarrachtaí scaipthe faisnéise. Leanfar den obair sa réimse seo in 2024 mar phríomhthosaíocht do BIM.

Speicis Choimhthíocha Ionracha

Is bagairt shuntasach iad Speicis Choimhthíocha Ionracha (SCI) do thimpeallachtaí mara, do bhithéagsúlacht dhúchasach agus do ghnáthóga, lena n-áirítear iad siúd a mbraitheann oibríochtaí dobharshaothraithe orthu. Bíonn drochthionchar ag SCI ar stoc an dobharshaothraithe, agus ar ghnáthfheidhmiú na hearnála. Is veicteoir do speicis choimhthíocha é dobharshaothrú agus cuireann drochbhainistíocht dearcadh an phobail ar an earnáil agus cáil na hearnála i mbaol.

Ó 2018 i leith, tá tacaíocht tugtha ag BIM do bhailiú sonraí i gcuan dobharshaothraithe agus i dtimpeallachtaí muirí eile chun bonnlíne a threorú agus chun tacú le measúnú riosca agus pleanáil bithshlándála don earnáil. Bhí na sonraí seo, mar aon le hoiliúint don earnáil thar a bheith tábhachtach chun eolas a fheabhsú, chun gluaiseachtaí dobharshaothraithe a mheas agus chun tacú le dea-chleachtas. Cuidíonn sé lena áirithiú go bhfuil bearta bithshlándála comhréireach le riosca agus inbhainistithe do ghnólachtaí dobharshaothraithe.

Le linn 2023, rinneadh suirbhéireacht i naoi mbá a chlúdaigh dobharshaothrú oisrí agus diúilicíní

Scéim V-eangaithe Gliomach

3,700 gliomach
v-eangaithe agus curtha ar ais san fharraige

80 suíomh
timpeall an chósta

230 iascaire
páirt sa scéim

Deontas €314,000
bronnata

agus limistéir neamhdhobharshaothraithe. Tá BIM rannpháirteach ar an gCoiste Stiúrtha chun Plean Bainistíochta SCI Náisiúnta a fhorbairt. Críochnaíodh foilseachán de chuid BIM a rinne achoimre ar obair thionscadal SCI ó 2018 -2023 mar aon le cártaí aitheantais speiceas.

Caomhnú Gliomaigh

Tá sé mar aidhm ag an scéim v-eangaithe gliomaigh inbhuanaitheacht iascaigh gliomaigh na hÉireann a fheabhsú trí ghliomaigh baineanna a chosaint ionas gur féidir leo pórú go rathúil roinnt uaireanta sula mbaintear iad. Tugann iascairí tráchtála gliomaigh baineanna a mbíonn uibheacha orthu a mbuaileann siad leo agus iad ag iascaireacht i dtír le haghaidh v-eangaithe ag foireann BIM. Is éard atá i gceist leis seo ná barr beag v-chruthach a ghearradh in éireaball an ghliomaigh bhaininn roimh í a chur ar ais san fharraige chun pórú. Tugann an marc seo cosaint dhlíthiúil don ghliomach a chiallaíonn nach féidir í a thabhairt i dtír, a iompar nó a dhíol agus gur gá í a chaitheamh ar ais san fharraige má ghabhtar arís í. Maireann an v-eangú ar feadh trí fholadh de ghnáth agus ligeann sé don ghliomach sceitheadh gach dara bliain, suas le sé bliana i ndiaidh v-eangúcháin. In ainneoin gur cuireadh tús déanach le séasúr 2023, d'éirigh thar barr leis an

gclár v-eangaithe – eangaíodh agus cuireadh ar ais san fharraige thart ar 37,000 gliomach, ceann de na huimhreacha is airde ar taifead, agus meáchan 25 tonna acu, chun pórú ag níos mó ná 80 láthair timpeall an chósta. Táirgeoidh na gliomaigh seo os cionn 277 milliún larbhaí gliomaigh chun an daonra a choinneáil sa chéad bhliain tar éis v-eangú. Ghlac beagnach 230 iascaire páirt agus bronnadh €314,000 san iomlán mar dheontais i gcabhair.

Fórim Iascaigh Chladaigh

Bunaíodh na Fórim Réigiúnacha Iascaigh Chladaigh (FRICanna) in 2014, chun ardáin a chur ar fáil chun saincheisteanna a mbíonn tionchar acu ar an earnáil a phlé agus a chur chun cinn agus chun plé a dhíriú chuig an bhFóram Náisiúnta Iascaigh Chladaigh (FNIC). Soláthraíonn an fóram náisiúnta ina dhiaidh sin ardán náisiúnta ar féidir le gach ceann de na sé fhóram réigiúnacha idirghníomhú leis an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara (DAFM) agus na gníomhaireachtaí mara. Mar gheall ar dhúshlán leanúnach maidir le dul chun cinn a dhéanamh ar roinnt saincheisteanna, níor tháinig na FRICanna le chéile chomh minic sin ná mar a bhí sna blianta roimhe seo—rinneadh dhá chruinniú de chuid FNIC agus 19 FRIC. Bhí rannpháirtíocht fhairsing leis an nGrúpa Oibre ORE Bia Mara le naoi

gcrúinniú agus 15 chruinniú foghrúpa ar fheastail baill FRIC agus FNIC orthu. Freastalaíodh freisin ar 35 cruinniú eile ar shaincheisteanna éagsúla, lena n-áirítear bainistiú cuóta, MPAs, Scadán an Iarthuaiscirt agus Scadán na Mara Ceiltí. Is mórtionscadail é an daonáireamh cladaigh a cuireadh i bhfeidhm go céimneach chuig an tionscal sa tríú ráithe de 2023 agus a raibh rannpháirtíocht shármhaith ann agus fuarthas breis agus 800 freagra. Soláthróidh sé seo próifíl chuimsitheach oiriúnach don fheidhm den earráil cladaigh is féidir a úsáid chun tacú léi ina cuid idirghníomhaíochtaí le gníomhaithe Stáit agus neamh-Stáit agus a bheidh mar thaca d'fhorbairt Straitéise Iascaigh Chladaigh nua in 2024.

Clár Dúshláin Mhuirí

Is bagairt é an méadú ar fhíteaplanctón agus zóplanctón in uisce cósta d'earnáil do bharshaothraithe na hÉireann. Téann tionchar an phlanctóin bhaolaigh ó fhás fo-optamach go méadú ar bhásanna. Thug an Clár Dúshláin Mhuirí aghaidh ar na tionchair seo trí chórais fionnuisce agus bacainní. Is modh amháin chun tionchar a íoslaghdú é rochtain ar fhionnuisce a sholáthar sa timpeallacht mhuirí. Baineadh é seo amach le snorcal a cuireadh chun feidhme agus a tástáladh agus a bhí in ann coinníollacha comhshaoil a sheasamh ar fheirm bradáin tráchtála.

Maidir le bacainní, cuireadh dhá chúirtín de bholgáin aeir chun feidhme in 2023. Bhí doimhneacht oibríúcháin cuirteán de 11.5m ag láithreán amháin, áit le tonnta ísle agus taoide mheasarta. Bhí doimhneacht oibríúcháin de 17.5m ag an dara láithreán. Tháinig méadú ar mhéid na dtionnta ann agus laghdú ar an raon taoide sa dara suíomh. Breathnaíodh laghduithe ar tharluithe fíteaplanctóin agus zóplanctóin, agus

b'ionann na laghduithe seo ar an meán agus 30-50%. Tháinig feabhas 15-30% ar mharthanacht nuair a bhí an cuirteán de bholgáin aeir ag feidhmiú, agus breathnaíodh rátaí beathaithe feabhsaithe i gcomparáid leis an laithreán rialaithe. Mar thástáil bhacainne deiridh, rinneadh tuilleadh mionathruithe ar chóras coimeáda dúnata d'ímlíne 50m le haghaidh brainlíne agus cuireadh snámhacht fodhromchla leis chun an próiseas bainte dramhaíola a chomhlánú. Cuireadh córas scagacháin éighníomhach nua leis a d'éascaigh cumhacht bhreise do phumpáil chun rátaí sreafa uisce a mhéadú.

Feabhsú ar stoc oisrí dúchasacha

Bhí sceireacha dúchasacha oisrí flúirseach san Eoraip tráth, ach meastar gur tháinig laghdú 95% ar an bpobal ón 19ú haois, rud a fhágann go bhfuil sceireacha dá leithéid ar cheann de na gnáthóga is mó atá faoi bhagairt san Eoraip. Is iomaí cúis leis an meath seo, agus chuir an ráta fáis mall agus tréith earcaíochta treallach na n-oisrí dúchasacha leis an bhfadhb, rud a chuireann srian lena rathúlacht.

In 2023 leanadh den obair ar chomhtháthú na bainistíochta do bharshaothraithe agus iascaigh chun tacú le tionscadail athchóirithe *Ostrea edulis*. Mar gheall ar bháisteach throm agus teochtaí uisce farraige níos ísle ná an gnáth-theocht i rith mhí Iúil, níor éirigh go maith le larbhaí leabú, i locháin sceathraí nó i suíomhanna beirtrí. Léirigh stoic ó chórais iasclainne do bharshaothraithe a cuireadh isteach i limistéir dhúnta iascaigh torthaí measctha. Bhí maireachtáil mhaith le sonrú in dhá cheann as na trí suíomh, agus leanfar de mhonatóireacht a dhéanamh orthu.

Cás-staidéar: Measúnú ar oibríochtaí iascaireachta beirte in iascach saighne na hÉireann

Oibríonn foireann BIM um Chaomhnú Iascach le tionscal iascaireachta na hÉireann chun aghaidh a thabhairt ar phríomhcheisteanna comhshaoil mar éifeachtúlacht fuinnimh agus aistriú iascaigh agus do bharshaothraithe an Aontais Eorpaigh chuig dícharbónú iomlán faoi 2050. D'fhéadfadh athruithe ar oibríochtaí iascaireachta cuidiú go mór leis seo.

Is modh iascaireachta atá tábhachtach ó thaobh tráchtála de é an tsaighneoireacht ghrinnill ina gcuirtear rópaí fada nó 'scauibíní' agus eangach timpeall ar speiceas mar chadóg agus colmóir sula ngabhtar ar bord iad. Gabhála ardaighdeán is toradh air sin, agus tá sé ar cheann de na modhanna iascaireachta is tíosaí ar fhuinneamh in Éirinn.

Sainaithníodh saighneoireacht phéire - dhá shoitheach ag iascach le líon amháin eatarthu - mar shlí fhéideartha chun tuilleadh feabhsuithe a bhaint amach. Rinneamar an modh a thriail sa Mhuir Cheilteach i mí Mheán Fómhair 2023 ar bord MFV Ocean Crest agus MFV Dillon Owen II. Léirigh na torthaí laghduithe 25% ar úsáid breosla agus ar astaíochtaí gás ceaptha teasa i gcomparáid le hoibríochtaí saighneoireachta aonair. Tá an-acmhainneacht ag an modh nua seo chun éifeachtúlacht fuinnimh agus brabúsacht a mhéadú i loingeas saighne na hÉireann.

Iomaíochas

Trí shraith tionscadal spriocdhírthe, seirbhísí agus maoiniú, leanann BIM ag cabhrú leis an earnáil bia mara, ag cur le héifeachtúlacht, ag cothabháil fostaíochta agus ag tiomáint iomaíochais.

Díríodh ár gcuid oibre sa réimse seo ar fhreagairt do na dúshlán iomadúla atá le sárú ag an earnáil bia mara, lena n-áirítear tionchair leanúnacha Brexit, an choinbhleacht san Úcráin agus éagobhsaíocht pholaitiúil dhomhanda, rud ar eascair luaineacht sa mhargadh bia mara as.

Chun a chinntiú nach laghdaíodh buntáiste iomaíoch na hearnála, lean BIM léargais a sholáthar bunaithe ar shonraí fóna intomhaiste.

Cúlchiste Coigeartaithe Brexit (CCB)

Leanadh le maoiniú faoin gCúlchiste Coigeartaithe Brexit (CCB) in 2023, agus cuireadh tús le dúnadh na scéimeanna in 2022 agus le rolladh amach scéimeanna nua bunaithe ar mholtaí an Tascfhórsa Bia Mara, a thuairiscigh in 2021. Tá an CCB maoinithe ag an AE agus cuireann sé tacaíocht airgeadais ar fáil do na ballstáit, do na réigiúin agus do na hearnálacha is mó a mbíonn tionchar ag Brexit orthu. Mar an ballstát is mó atá buailte, tá leithdháileadh de bhreis is €1 billiún faighte ag Éirinn agus sciar suntasach curtha in áirithe don earnáil bia mara.

I rith 2023, chomh maith le leanúint le Scéim Forbartha Fiontraíochta an Gheilleagair Ghoirm agus leis an Scéim um Choigeartú Múnla Gnó lascaigh Chladaigh, cuireadh maoiniú caipitil ar fáil freisin do na hearnálacha próiseála agus dobharshaothraithe. Chuir ceithre scéim nua na hacmhainní airgeadais ar fáil don earnáil bia mara chun an chéad iarmhairt agus an tionchar láithreach a bheidh ag Brexit a shárú, rud a chuir ar chumas na hearnála atheagrú agus oiriúnú don staid nua. Faoi na scéimeanna seo, tugadh cúnamh do shoití muiríní agus peiligeacha agus do phróiseálaithe éisc agus do chomharchumainn iascairí.

Bhí scéim dheonach díchoimisiúnaithe ar cheann de na scéimeanna is tábhachtaí a seoladh in 2022 faoin CCB. Is é an cuspóir atá leis cothromaíocht a athbhunú idir acmhainn an chabhlaigh agus na cuótaí atá ar fáil tar éis na laghdaithe cuóta a eascraíonn as

Brexit agus brabúsacht an chabhlaigh amach anseo a chinntiú. Críochnaíodh an scéim seo in 2023 agus díchoimisiúnaíodh 39 soitheach ag díriú ar chloicheáin agus speicis éisc ghil ó chabhlaigh na hÉireann, rud a bhain thart ar 6,300 olltonnáiste (OT), ar chostas €59.3 milliún. Má bhaintear an toilleadh iascaireachta seo ó chabhlaigh na hÉireann beidh cuóta luachmhar ar fáil do na soití sin atá fágtha, rud a mhéadóidh a mbrabúsacht.

Sonraí Bia Mara a Bhailiú

Is príomhsheirbhís a sholáthraíonn BIM í bailiú, anailís agus tuairisciú sonraí sóisialta agus eacnamaíocha náisiúnta ar na hearnálacha gabhála agus dobharshaothraithe. Bailítear sonraí go bliantúil trí Shuirbhéanna Náisiúnta Bia Mara BIM (SNBM). Tá raon feidhme agus cineál na faisnéise a bhailítear leagtha amach i rialacháin éagsúla de chuid an AE,

ar a dtugtar MAP AE le chéile – clár ilbhliantúil de chuid an Aontais Eorpaigh chun sonraí a bhailiú, a bhainistiú agus a úsáid sna hearnálacha iascaigh agus do Bharshaothraithe, arna mhaoiniú tríd an gCiste Eorpach Muirí, lascaigh agus Dobharshaothraithe (CEMID). Roinntear na tacair sonraí seo le roinnt úsáideoirí deiridh sonraí, lena n-áirítear an glao sonraí bliantúil ón Ard-Stiúrtóireacht Gnóthaí Muirí agus lascaigh (AS GMI) chun bheith mar bhonn do thuarascálacha Bliantúla an AE ar lascaigh agus Dobharshaothrána arna dtáirgeadh ag an gCoiste Eolaíoch, Teicniúil agus Eacnamaíoch um Iascach (STECF).

In 2023, foilsíodh torthaí an SNBM maidir le hiascach agus do Bharshaothrána mar thuarascálacha náisiúnta BIM agus scaipeadh iad go forleathan ar an tionscal. Tugann na tuarascálacha seo léargas agus treochtaí d'fheidhmiú airgeadais agus oibríochta na n-earnálacha, agus na tiománaithe atá taobh thiar de na treochtaí seo.

Léargas a Dhéanamh de Shonraí

Tá sé mar phríomhchuspóir ag BIM leanúint ar aghaidh ag cur lena chumas saineolas agus léargas tráchtála luachmhara don earnáil bia mara a dhéanamh de shonraí. Cabhraíonn soláthar tráthúil faisnéise agus léargas den sórt sin leis an earnáil a bheith níos iomaíche, go hoibríochtúil agus ar an margadh araon. Is féidir é seo a bhaint amach trí eolas fíor-ama deighilte, a bhfuil anailís déanta air a chur ar fáil. I rith 2023, le maoiniú ón gCiste Eorpach Muirí agus lascaigh (CEMI), lean BIM ag scaipeadh faisnéise ar phríomhpháirtithe leasmhara trí raon seirbhísí agus bealaí. Chun infheictheacht na dtacar sonraí seo a mhéadú, agus chun tógáil ar an obair a críochnaíodh in 2020 leis na Cairteacha Bainistíochta lascaigh ar líne, feabhsaíodh léirithe digiteacha, trí uirlisí ar nós deaiseanna idirghníomhacha agus léarscáileanna scéil. Tugadh léargas éirime gnó agus margaidh don tionscal trí réimse tuarascálacha agus ceardlann. Cuireadh seirbhís tuarascála mhíosúil ar fáil a thug eolas maidir le reachtaíocht dhomhanda agus

Eorpach um chúrsaí mara agus comhshaoil, chomh maith le tionscnaimh beartais mhara don earnáil bia mara freisin agus go himmheánach do BIM le linn na bliana.

Grúpa Stiúrtha Sonraí

Bunaíodh Grúpa Stiúrtha Sonraí (GSS), ar a bhfuil baill foirne ó ar fud BIM, in 2023 chun maoirsiú agus comhairle a thabhairt maidir le straitéisí sonraí laistigh de BIM. Ag croílár mhísean an ghrúpa tá dúthracht chun cleachtais sonraí a fheabhsú. Díreoidh an GSS ar phríomhréimsí lena n-áirítear comhroinnt sonraí, catalógú sonraí agus rialachas sonraí. Trí thosaíocht a thabhairt do na tionscnaimh seo, tá sé mar aidhm ag an ngrúpa bunús sonraí BIM a fheabhsú, ag cur ar chumas na heagraíochta léargas eolasacha a dhéanamh a spreagann fás agus nuálaíocht.

Athléimneacht na hEarnála Bia Mara a Thomhas

Cuireadh tús in 2023 le tionscadal a dhéanann breithniú ar athléimneacht earnáil bia mara na hÉireann in aghaidh turraingí eacnamaíocha ar nós COVID-19, Brexit, agus an choimhlint san Úcráin. Ceapadh an tionscadal seo chun scrúdú críochnúil a dhéanamh ar thionchair na n-imeachtaí seo agus measúnú a dhéanamh ar straitéisí freagartha na hearnála. Tugadh faoi chleachtadh cuimsitheach scóipe a bhí dírithe ar shuaiteanna stairiúla a dhoiciméadú laistigh den earnáil bia mara. Is é príomhaidhm na hoibre seo anailís chúramach a dhéanamh ar na ceachtanna a foghlaimíodh ó shuaiteanna reatha agus san am a chuaigh thart. Tá an anailís seo rithábhachtach chun an tionscal, agus

gníomhaireachtaí ábhartha, a threorú i dtreo straitéisí láidre athléimneachta a fhorbairt. Tá na straitéisí seo riachtanach chun dul i ngleic go héifeachtach le dúshlán amach anseo, lena n-áirítear paidéimí agus suaitheadh suntasach eile a d'fhéadfadh cur isteach ar an earnáil. Léiríonn ár dtiomantas don tionscadal seo ár dtiomantas chun inbhuanaitheacht agus athléimneacht fhadtéarmach an tionscail bia mara a chinntiú.

Staidéar Calafóirt

Tá tionchar socheacnamaíoch na hearnála bia mara ag príomhchalafóirt na hÉireann ar an dara atriail den staidéar náisiúnta ar chalafoirt, ar foilsíodh an chéad cheann de in 2019. Tá sé mar aidhm ag an tionscadal rannchuidiú eacnamaíoch díreach na bhfo-earnálacha iascaireachta, dobharshaothraithe agus próiseála éisc leis na geilleagair áitiúla, réigiúnacha agus náisiúnta a thomhas mar aon le tionchair indéreacha agus spreagtha láithreach na hearnála bia mara timpeall chósta na hÉireann. Bailítear sonraí eacnamaíocha mionsonraithe ó tháirgeoirí i gcúlchríocha na ndeich bpríomhchalafóirt iascaireachta in Éirinn mar aon le sonraí tábhachtacha déimeagrafacha agus meon an ghnó. Sonraíonn na torthaí struchtúr na ngeilleagair seo agus an tionchar díreach agus ar fud an gheilleagair atá ag an earnáil bia mara i ngach ceantar agus ag leibhéal réigiúnacha agus náisiúnta.

Seirbhísí Faisnéise Gnó

Seachadadh na seirbhísí faisnéise gnó ar cheithre phríomhchlár tionscail straitéiseacha, léargais mhiondíola na hÉireann, léargais ar an margadh easpórtála colmóra, agus léargais ar sheirbhís

bia na hÉireann. I gcomhpháirtíocht le Kantar Worldpanel, chuir BIM deich gceardlann léargais agus láithreoireachtaí ar fáil do phríomhphróiseálaithe chun tacú le planáil táirgí ar aon dul le héilimh athraitheacha an mhargaidh ó thomhaltóirí.

Tá luach €11 milliún ar thionscal colmóra na hÉireann, agus tá an táirge ceaptha do mhargáil na hÉireann agus na Spáinne. Tá margadh na Spáinne fós ina dhúshlán maidir le praghsanna agus bealaí margaidh. Tugadh faoi chlár léargas margaidh chun táirgí agus

sonraíochtaí idirnáisiúnta iomaitheoirí a mheas, agus margáil féideartha le haghaidh colmóirí breisluacha isteach i margadh na Spáinne. Is fiú €169 milliún earnáil seirbhíse bia mara na hÉireann agus bhíothas ag súil, de bharr na ndúshlán méadaitheach don earnáil seirbhíse bia, go bhféadfadh bia mara mar phrótéin luach iomlán a chailleadh. Tugadh faoi chlár léargas margaidh chun roghanna gnó in earnáil na seirbhíse bia mara a mheas.

Clár Forbartha Gnó

Is éard atá i gceist le forbairt gnó caidrimh a chothú agus a chothú le cuideachtaí eile, amháil comhpháirtíochtaí straitéiseacha ar féidir leo rochtain a sholáthar do chustaiméirí, teicneolaíochtaí nó bealaí dáileacháin nua, rud a chuireann le hiomaíochas iomlán.

In 2023, seachadadh tionscadal i gcomhpháirtíocht le comharchumann iascairí a raibh iascairí páirteach ann, an Comharchumann mar chéad phointe ceannaigh agus próiseálaí breisluacha. Chuaigh BIM i dteagmháil leis na príomhpháirtithe leasmhara ar fad sa slabhra soláthair chun aghaidh a thabhairt ar cheist cháilíocht neamh-chomhsheasmhach iasc geal. Is éard a bhí i gceist leis an tionscadal na príomhcheisteanna a dhoiciméadú tar éis rannpháirtíocht na bpáirtithe leasmhara agus aghaidh a thabhairt orthu sin trí anailís a dhéanamh ar an gcleachtas idirnáisiúnta is fearr, féachaint ar rannpháirtíocht sa slabhra soláthair, agus bealaí chun oibriú i margáil eile, agus réitigh a fhorbairt. Cuireann comhsheasmhacht mhéadaithe ar cháilíocht na ngabhálacha i dtír ardán níos fearr ar fáil don chomharchumann anois chun deiseanna margaidh a aithníodh a chomhlíonadh.

Tháinig Grúpa Pacálaithe Oisrí na hÉireann (Irish Oyster Packers Group - IOPG) le chéile trí huaire i rith na bliana. Tá an IOPG ag obair le Ceantanna Éisc ZV sa Bheilg chun féachaint ar bhealaí nua agus nuálacha chun dul i ngleic le dúshláin Brexit maidir le lóistíocht agus an rochtain atá acu ar mhargadh an AE. Tá comhar ar bun le Ceantanna Éisc ZV faoin am seo chun cabhrú le díolachán díreach oisrí do chustaiméirí san AE. Bunaíodh grúpa oibre nua d'fheirmeoirí oisrí den chéad ghlúin eile in 2022 agus tháinig an grúpa le chéile ceithre huaire in 2023 chun roinnt téamaí straitéiseacha a scrúdú chun tionscal oisrí na hÉireann a fhorbairt tuilleadh.

Ceardlann oisrí

Tá tionscal na n-oisrí in Éirinn ar an dara cuid is mó den tionscal do bharshaothraithe a tháirgeann beagnach 7,000 tonna le luach €51 milliún. I gcomhpháirtíocht le IFA Aquaculture, d'óstáil BIM ceardlann tionscail don earnáil thábhachtach seo i nDún Garbhán, Co. Phort Láirge ag deireadh mhí an Mhárta 2023. Dírithe ar tháirgeoirí oisrí timpeall an chósta, chuimsigh an imeacht dhá lá sraith cainteanna agus plé painéil ar gach gné den earnáil seo lena n-áirítear teicneolaíocht feirmeoireachta, cáilíocht uisce, faisnéis mhargaidh, rialacháin chomhshaoil agus sláinte sliogéisc. Tugadh cuairteanna láithreáin ar fheirmeacha oisrí in aice láimhe i nDún Garbhán chun teicneolaíochtaí nuálacha nua a léiriú.

D'éirigh leis an imeacht agus chuir 100 toscaire le plé láidir ar raon ábhar. Tá cur i láthair ón gceardlann ar fáil ag; <https://bim.ie/news-and-events/news/presentations-from-bim-oyster-industry-workshoppresentations-now-available/>

Forbairt feamainne

In 2023 d'fhoilsigh BIM Straitéis Saothraithe Macra- algach na hÉireann go dtí 2030 a leag amach treo chlár d'fhorbairt earnáil do bharshaothraithe feamainne na hÉireann atá inbhuanaithe agus brabúsach. Treoróidh an straitéis ár gclár oibre inmheánach agus ár gcomhpháirtíochtaí sna blianta atá le teacht. Foilsíodh acmhainní teicniúla breise maidir le feirm agus gorlann ar shuíomh gréasáin BIM freisin.

Dhíríomar ar thrí phacáiste oibre ar leith, scrúdú ar speicis dhúchasacha porphyra mar speiceas do bharshaothraithe féideartha, tástáil ar theagráin lonnaíochta éagsúla chun costas a laghdú agus toradh a choinneáil, agus anailís luacha agus slabhra soláthair a tháirgeadh don earnáil.

Aithníodh Porphyra speiceas, ar a dtugtar nori nó sleabhac dearg go coitianta, mar speiceas féideartha toisc go gcaitear é ar fud an domhain, agus tá tarraingt shuntasach bainte amach ag a shaothrú le blianta beaga anuas mar gheall ar a luach ard margaidh agus

an inbhuanaitheacht chomhshaoil a ghabann leis i gcomparáid le fómhár fiáin. Dhearbhaimar in 2023 gur féidir an saolré a ionramháil faoi choinníollacha gorlainne agus is iad na chéad chéimeanna eile ná measúnú a dhéanamh ar indéantacht na dteicnicí éagsúla atá ag fás agus atá ábhartha d'earnáil na hÉireann. Le gur féidir leis an earnáil forbairt bríoch a dhéanamh, tá gá ag feirmeoirí agus próiseálaithe feamainne in Éirinn le faisnéis inchreidte, reatha agus mhionsonraithe ar asraonta margaidh atá ar fáil do speicis Éireannacha. Bhreathnaigh an anailís luacha agus slabhra soláthair ar mhargáí nua atá ann cheana agus a d'fhéadfadh a bheith ann agus d'fhéach sé le léargas a thabhairt ar an gcaighdeán fómhair a theastaíonn do gach deighleog. Lorg an tionscadal seo deiseanna le haghaidh idirdhealú táirgí/idirdhealú margaidh (fiáin vs saothraithe).

Sláinte agus Folláine Éisc

Tá ceardlanna sláinte agus leasa éisc deartha chun an t-eolas agus an inniúlacht i gcleachtas

leasa shóisialaigh agus i dteicnícíochtáil láimhseála a thabhairt don tionscal dobharshaothraithe éisc eite chun ceanglais caighdeán rialála agus tríú páirtí a chomhlíonadh maidir leis na cleachtais sláinte agus leasa is fearr.

Seachadadh seacht gceardlann, ar fhreastal 124 duine. Seachadadh trí cheardlann iomlána, rangbhunaithe, dhá cheardlann don earnáil mara agus ceardlann amháin don earnáil fionnuisce. Díríodh iad seo ar dhaoine ar mhian leo cur lena n-eolas ar leas éisc agus bhí spéis ar leith ag na hiontrálaithe nua sna ceardlanna agus mar athnuachan d'fhoireann fionnuisce agus láithreán mara a bhíonn ag obair go díreach le agus a bhfuil baint acu le láimhseáil, aistriú agus baint éisc. Seachadadh ceithre cheardlann modúlaithe eile, a dhírigh ar thionchair an zóplanctóin dhíobhálacha ar shláinte agus leas éisc, sláinte agus leas éisc níos glaine, vacsaíniú agus cóireálacha folctha i bhfionnuisce agus cuireadh ceardlann amháin ar an mbaint ar fáil ar líne.

Sábháilteacht bia

Thug foireann Bainistíochta Sábháilteachta Bia BIM cúnaimh agus tacaíocht do níos mó ná 50 oibreoir gnó bia ar fud na hearnála bia mara anuraidh. Seachadadh na seirbhísí seo trí cheardlann dhá lá AGPRC BIM, le Lámhleabhar Sábháilteachta Bia BIM don Tionscal Bia Mara agus le ceardlanna ar líne agus cruinnithe saincheaptha duine le duine.

Tionscadal Norovírís

Chuidigh an tionscadal noraivírís atá maoinithe ag BIM le forbairt dea-chleachtais maidir le monatóireacht noraivírís ar oisrí na hÉireann atá le

heaspórtáil. Cinntíonn sé seo nósanna imeachta rialaithe cáilíochta níos fearr, dearbhú cáilíochta don chustaiméir agus cabhraíonn sé le sláinte an phobail a chosaint. Chinntigh sé seo margaí agus cosaint do thionscal inmharthana oisrí na hÉireann.

In 2023 d'éascaigh an tionscadal seo:

- Tuairiscíodh an anailís ar thart ar 1,000 sampla don tionscal oisrí le torthaí tástála creidiúnaithe ISO 17025 laistigh de 48 uair tar éis iad a fháil, go háirithe le linn míonna an gheimhridh lena ngabhann ardriosca noraivírís
- Tuiscint níos fearr ar dháileadh geografach an noraivírís i limistéir bhainte agus sa táirge deiridh
- Tionchar cóireálacha iar-fhómhair ar laghdú noraivírís atá rithábachtach chun nochtadh tomhaltóirí a laghdú

Clár Suirbhé Sliogéisc - Suirbhéanna ar Shíolta Diúilicíní

Soláthraíonn suirbhéanna ar dhiúilicíní síl sonraí luachmhara agus iontaofa chun tacú le bainistiú inbhuanaithe na hacmhainne síl-diúilicíní. Cuidíonn an clár freisin le barrfheabhsú a dhéanamh ar tháirgeadh diúilicíní bunfhásta trí ídiú breosla iontaise agus costas cuardaigh an tionscail a íoslaghdú.

Sa bhliain 2023, caitheadh 30 lá ag cuardach leapacha diúilicíní síl idir Ros Láir agus Ceann Chill Mhantáin. Chonacthas lonnaíochtaí scaipthe in áiteanna éagsúla, áfach, bhí na diúilicíní síl róscapthe ar ghrinneall na farraige chun meastachán a dhéanamh ar an mbithmhais a bhí ar fáil. Fuarthas méideanna beaga freisin ar dhiúilicíní níos sine ach arís, bhí dáileadh na ndiúilicíní sin ar ghrinneall na

farraige róghann chun figiúirí bithmhaise a chruthú. Meastar go raibh bithmhais de 360 tonna ag lonnaíocht amháin de dhiúilicíní níos sine gar don chladach ó dheas de Cheann Chill Mhantáin. Ní raibh aon lonnaíocht oiriúnach diúilicíní síl sa Chromán, Co. Chiarraí ach an oiread. Mar gheall ar an easpa bithmhaise atá ar fáil, níor osclaíodh an t-iascach diúilicíní síl in 2023.

Críochnaíodh staidéar géiniteach ar dhiúilicíní trasphlandaithe i gCromán agus beidh tuarascáil deiridh ar na torthaí ar fáil sa chéad ráithe de 2024.

Seirbhísí Deimhniúcháin

Tá caighdeán agus deimhnithe rithábachtach do tháirgeoirí dobharshaothraithe agus do ghnóthais ar mian leo ceanglais, idir shonraíochtaí táirge agus phróisis, a aistriú go codanna eile den slabhra soláthair. Ba iad na príomhspríocanna a bhí ag BIM ná cabhrú le gnólachtaí ardstádas na hÉireann sa mhargadh i dtáirgeadh bia mara a choinneáil.

Tá Deimhniú Muirí Inbhuanaithe (DMI) ag BIM d'earnáil na ndiúilicíní a fhástar ar rópa agus ar an ngrinneall in Éirinn. I rith 2023, choinnigh Diúilicíní Grinnill na hÉireann agus Diúilicíní Rópa na hÉireann deimhniú DMI. Faoi láthair tá 37 Ball Diúilicíní Rópa le Deimhniú DMI agus 47 Ball Diúilicíní Grinnill ar oileán na hÉireann.

Tá táirgí orgánacha fós ina gcuid lárnach den mhargadh do dhobharshaothrú na hÉireann, le BIM ag cabhrú le cuideachtaí creidiúnú do Chaighdeán Orgánacha an AE a bhaint amach agus a choinneáil, chomh maith le deimhnithe tríú páirtí eile lena n-áirítear CQA BIM, GlobalGAP, ASC agus RSPCA Freedom Foods.

Scileanna

In 2023, chuir BIM cúrsaí oiliúna ar fáil do 1,542 duine ar fud na dtionscal iascaireachta, dobharshaothraithe, próiseála bia mara agus miondíola trí raon leathan clár oiliúna in áiteanna ar fud na hÉireann.

Tá na scileanna atá de dhíth ar earnáil bia mara na hÉireann ag teacht chun cinn go suntasach agus tá sé ar cheann de róil BIM tacaíocht agus seirbhísí a sholáthar chun scileanna a fheabhsú dóibh siúd a oibríonn i dtionscal bia mara na hÉireann nó a d'fhéadfadh dul isteach ann.

Airítear leis seo iascairí, oibreoirí doharshaothraithe, próiseálaithe bia mara, miondíoltóirí agus gnólachtaí seirbhísí bia. Cé go bhfuil scileanna traidisiúnta fós thar a bheith tábhachtach agus go bhfuil siad i gcroílár na hoiliúna a chuireann BIM ar fáil, tá gá le scileanna nua a léiriú an teicneolaíocht nua, na rialacháin agus na héilimh mhargaidh.

Straitéis Scileanna

Chun aghaidh a thabhairt ar na dúshláin seo chuir BIM straitéis scileanna le chéile ‘An Chéad Tonn Eile – Straitéis Scileanna BIM d’Earnáil Bia Mara Inbhuanaithe, 2023-2028’, a seoladh i Meán Fómhair 2023.

Is é cuspóir BIM cur ar chumas na n-iontrálaithe reatha agus nua san earnáil bia mara taitneamh a bhaint as gairm atá aitheanta go forleathan agus tarraingteach, agus a thairgeann slí bheatha éagsúil agus fiúntach, le tacaíocht ó linn tallainne nua-aimseartha, sábháilte agus gairmiúla.

Tá ceithre chuspóir straitéiseacha aitheanta ag BIM a sholáthróidh méaduithe suntasacha i líon agus i scileanna na ndaoine a mhealltar chuig an earnáil bia mara agus atá ag obair inti cheana féin.

Freastalóidh siad seo ar riachtanais ár gcliant faoi láthair agus amach anseo agus cinnteoidh siad go mbeidh an tionscal suite chun freastal ar dhúshláin agus deiseanna na toadhcháí.

Tá an straitéis á cur i bhfeidhm agus raon leathan de na tionscadail straitéiseacha ar bun.

Athbhreithniú ar an gClár Forbartha Ceannaireachta 2023

Ní mór do chuideachtaí leanúint ar aghaidh ag oiriúnú conas a dhéanann siad gnó chun freastal ar riachtanais na gcustaiméirí agus na dtomhaltóirí a bhíonn ag síorathrú. Teastaíonn scileanna gairmiúla agus pearsanta ilghnéitheacha chuige seo. Bhí an Clár Fís á reáchtáil ag BIM roimhe seo chun scileanna Príomhfheidhmeannaigh reatha agus ceannairí na toadhcháí sa tionscal bia mara a fheabhsú. In 2023, rinneadh athbhreithniú ar thairiscintí clár ceannaireachta reatha san earnáil bia mara go hidirnáisiúnta agus sainaitníodh príomhábhair agus réimsí fócais chun tacaíocht scileanna cheannairí na toadhcháí a thógáil le plean forfheidhmithe chun an tionchar a uasmhéadú.

Clár Mheánbhainistíochta BIM

Tháinig Clár Lárbhainistíochta BIM, i gcomhpháirtíocht le IBEC, chun críche i mí an Mheithimh 2023. Chuir an clár raon de ghearrchúrsaí agus de chlár chreidiúnaithe ar fáil chun an tacar scileanna agus na hinniúlachtaí a fhorbairt ag leibhéal meánbhainistíochta sa tionscal bia mara. Tairgeadh an t-ábhar go hiomlán ar líne, ag éascú foghlaim píaráí le píaráí agus an deis leas a bhaint as teagascóirí saíneolacha agus as taithí earnálacha eile. Ghlac triúr ó chomhlachtaí próiseála bia mara páirt sa chlár i rith na bliana.

Coláistí Náisiúnta Iascaigh na hÉireann BIM (CNIE)

Tá na coláistí BIM agus an tAonad Oiliúna Cósta (AOC) faofa ag Oifig Suirbhéireachta Muirí na Roinne Iompair (OSM) chun cúrsaí um Chaighdeán Oiliúna agus Deimhnithe Fairtheora (CODF) a sheachadadh agus chun deimhniú a eisiúint thar a gceann.

I rith 2023, rinne BIM iarratas ar oiliúint nuashonraithe a sholáthar don Oifig Suirbhéireachta Mara maidir le ‘dóiteáin a chosc agus a chomhrac, agus

Cuspóirí Straitéis Scileanna BIM

Cuspóir 1:

Iontrálaithe nua a mhealladh chuig an earnáil bia mara

Cuspóir 2:

Conairí gairme san earnáil bia mara a chruthú agus a chur chun cinn

Cuspóir 3:

Na cúrsaí cearta a sheachadadh, do na daoine cearta, ar an mbealach ceart

Cuspóir 4:

Comhpháirtíochtaí straitéiseacha a thógáil le haghaidh fás

ardmhúchadh dóiteáin'. Tar éis iniúchadh rathúil, fuairamar faomhadh agus tá an oiliúint seo á seachadadh againn anois don tionscal de réir athruithe sa reachtaíocht.

D'athdhear BIM a chúrsaí innealtóireachta in 2023, tar éis bailíochtaithe ó Cailíocht agus Cailíochtaí Éireann (DCCÉ), agus beidh dhá dhámhachtain nua mar thoradh ar na cúrsaí anois ar an gCreat Náisiúnta Cailíochtaí (CNC). Tá na cailíochtaí seo inaistrithe agus aitheanta go hidirnáisiúnta, cuid rithábhachtach de dhul chun cinn gairme na rannpháirtithe.

Is iad na dámhachtainí nua ná Teastas i Scileanna Innealtóireachta Árthaí lascaireachta agus Teastas i bPróisis agus in Oibríochtaí Innealtóireachta Muirí. Téann na cláir le cúrsaí BIM eile ar an CNC, lena n-áirítear Tumadóireacht Scúba Tráchtála, Tumadóireacht ar Sholáthar Dromchla agus Scileanna Ceannaithe Éisc.

Cuireadh tús leis an Teastas i Scileanna Innealtóireachta Árthaí lascaireachta i mí Dheireadh Fómhair agus comhlíonann sé an oiliúint tosaigh a theastaíonn le haghaidh Teastas Inniúlachta (TI) san Innealtóireacht (iascaireacht) Aicme 3.

Tá modúl neamhspleách níos giorra tugtha isteach freisin as a dtiocfaidh Teastas i bPróisis agus in Oibríochtaí Innealtóireachta Mara.

Soláthraíonn BIM oiliúint atá spriocdhírthe go tíreolaíoch d'iascairí timpeall an chósta le dhá Aonad Oiliúna Cósta soghluaiste (AOC). Feidhmíonn na haonaid ar an gcósta thoir agus thiar agus is ionaid oiliúna for-rochtana iad a sheachadann oiliúint éigeantach riachtanach don tionscal iascaireachta. Cinntíonn na bealaí seo gur féidir le hiascairí oiliúint a sheachadadh gan cur isteach ar a sceidil iascaireachta mórán. Tá na hionaid oiliúna cósta go hiomlán neamhspleách, agus cuimsíonn siad limistéar seomra ranga, oifig, agus saotharlann le háiseanna ionsamhlaithe raidió agus táblaí cairteacha.

Seomra Ranga Cianda Dobharshaothraithe

Tá an tionscadal Seomra Ranga Cianda Dobharshaothraithe (SRCD) ag feidhmiú ó 2019 agus tá éileamh mór air fós i scoileanna agus i bpobail éagsúla. Ghlac thart ar 11,620 duine páirt ann anuraidh. Cuireann an SRCD ábhar ar fáil anois do bhunscoileanna (rang 5 agus 6), meánscoileanna (Idirbhliain, Bliain 5 & 6), chomh maith le físeáin agus tráth na gceist ar líne, seimineáir bheo agus freastal ar imeachtaí oideachais, agus raon leathan imeachtaí tionscail.

Chomh maith le hobair an SRCD in Éirinn rinneadh dhá chur i láthair don Chomhdháil Phléimeannach ar Dhobharshaothrú agus don Chomhairle Chomhairleach um Dhobharshaothrú. Rinneadh caidreamh gníomhach freisin le roinnt ballstáit AE, agus chuathas i gcomhairle le hÉirinn chun tacú le forbairt clár for-rochtana cosúla sa Ghearmáin (Bundesverband der Deutschen Fischindustrie und

des Fischgroßhandels e.V.),

Blas an tAtlantach

Leanann Blas an tAtlantach (TTA) d'idirghníomhaíocht dhearfach le dobharshaothrú inbhuanaithe na hÉireann a thairiscint do raon leathan páirtithe leasmhara. Leathnaíodh an rian in 2023 chun léiritheoir eile atá lonnaithe i gCo. Chiarraí (Sliogéisc Réalt na Mara) a chuimsiú agus tugadh cuairt aimsithe ar an bhFrainc chun scrúdú a dhéanamh ar an mbealach dearfach a d'úsáid tionscal sliogéisc na Fraince turasóireacht dobharshaothraithe chun glacadh an phobail le táirgeadh sliogéisc a spreagadh. Reáchtáladh Clár Ambasadóirí Cócaire Óga TTA le Chef Network i rith 2023. Rinneadh infheistíocht in ionaid léirmhínte le linn 2023 agus thuairiscigh formhór chomhaltaí an TTA feidhmíocht láidir turasóireachta. Leanann an spéis sa rian ag fás agus tá an líonra méadaitheach d'ambasadóirí TTA ag leanúint ar aghaidh ag cur béime ar na tairbhí dearfacha socheacnamaíocha a bhaineann le turasóireacht dobharshaothraithe na hÉireann.

Gairmeacha san earnáil bia mara a chur chun cinn

Rinne Red C Marketing and Research Ltd taighde i measc daoine óga maidir lena n-aireachtáil ar a ngairmeacha beatha sa tionscal bia mara agus fuarthas amach, go ginearálta, nach raibh daoine óga ar an eolas faoi éagsúlacht na ngairmeacha beatha san earnáil, agus go raibh dearcadh diúltach acu ar ghairmeacha san earnáil. Mar thoradh air sin, thosaigh an tAonad Scileanna in 2022 ar thionscadal chun feasacht ar ghairmeacha i mbia mara a thabhairt do dhaoine óga, dá dtuismitheoirí agus

do chomhairleoirí gairmthreorach trí fhreastal ar chruinniú mullaigh scoile i gConnachta chun bualadh le daoine óga agus iad a chur ar an eolas.

Leathnaigh an tAonad Scileanna an tionscadal seo in 2023 agus chomhoibrigh sé a thuilleadh leis an Aonad Seirbhísí Forbartha agus Nuálaíochta in BIM trí mheán an Seomra Ranga Cianda Dobharshaothraithe (SRCD). Is feithicil oideachais é an SRCD a thugann cuairt ar scoileanna chun oideachas a chur ar leanaí, lena n-áirítear daltaí idirbhliana, faoi Dhobharshaothrú agus faoi ghairmeacha eile san earnáil bia mara.

D'fhreastail an tAonad Forbartha Scileanna agus an tAonad Seirbhísí Forbartha agus Nuálaíochta ar roinnt imeachtaí leis an SRCD chun íomhá dhearfach a chur chun cinn don earnáil bia mara agus do na gairmeacha éagsúla atá ar fáil san earnáil. Áirítear ar na hardáin iad seo a leanas:

- The Skipper EXPO i mí Feabhra 2023 le léiriú ar éagsúlacht na ngairmeacha beatha san earnáil. Bhí an tAire Charlie McConalogue i láthair agus bhuail sé le mic léinn.
- Cruinniú Mullaigh Scoile Cúige Mumhan (Aréine SETU) i mí Aibreáin, ar fhreastail daltaí san idirbhliain, sa chúigiú agus sa séú bliain ó scoileanna i gceantar na Mumhan. Léiríodh roghanna gairme do dhaltaí. Rinne an tAonad Forbartha Scileanna agus foireann na Seirbhísí Forbartha agus Nuálaíochta cur i láthair do scoileanna ar cuairt ar ghairmeacha san earnáil bia mara.
- Cruinniú Mullaigh Scoile Chonnacht, Ionad Sármhaitheasa CLG Chonnacht, i mí Aibreáin, ar fhreastail na mílte mac léinn ó scoileanna i gCúige Chonnacht. Léiríodh gairmeacha san earnáil bia

mara arís.

Clár do Thumadóirí Tráchtála

Teastaíonn cáilíocht tumadóireachta tráchtála le haghaidh oibríochán tumadóireachta tráchtála in Éirinn. Is é BIM an t-aon soláthróir den dá chlár tumadóireachta tráchtála DCCÉ in Éirinn – Oibríocháin Tumadóireacht Tráchtála SCUBA agus Oibríocháin Tumadóireachta le Gaireas Análaithe ón Dromchla Intíre.

Cuirtear cúrsaí ar fáil ag Coláiste Náisiúnta lascaireachta BIM, Baile Chaisleáin Bhéarra, Co. Chorcaí.

DCCÉ Leibhéal 6 Tumadóirí Scúba Tráchtála

Is é an cúrsa Tumadóireacht Tráchtála SCUBA an bonnchlár do gach oiliúint tumadóireachta tráchtála. Tugann an clár aghaidh ar an teoiric agus ar na cleachtais tumadóireachta atá riachtanach d'oibríochtaí tumadóireachta tráchtála. Tugtar treoir do na mic léinn maidir le príonsabail an bhuntrealaimh SCUBA agus conas a chuirtear i bhfeidhm iad i suíomh tráchtála, chomh maith le córais chumarsáide shimplí agus prótacal sábháilteachta. Faigheann tumadóirí máistreacht ar obair a dhéanamh faoin uisce i réimse timpeallachtaí le huirlisí tábhachtacha chun na tascanna faoin uisce a chur i gcrích.

DCCÉ Leibhéal 6 Tumadóirí le Gaireas Análaithe ón Dromchla

Is féidir le tumadóirí atá cáilithe le Gaireas Análaithe ón Dromchla feidhmiú in oibríochtaí tráchtála tumadóireachta san earnáil do bharrshaothraithe. Is í Tumadóireacht le Gaireas Análaithe ón Dromchla (TGAD) an cineál tumadóireachta is mó roghnaithe san earnáil do bharrshaothraithe. Tá a lán buntáistí sláinte agus

sábháilteachta leis a chuireann an chosaint is fearr ar fáil don tumadóir, le soláthar aeir neamhtheoranta agus soláthar cúltaca neamhspleách.

Tá tumadóirí ríthábhachtach d'oibríocht rathúil agus caomhnú feirmeacha éisc agus go deimhin don chuid is mó de na gníomhartha do bharrshaothraithe. I measc na ndualgas laethúil tá cigireacht agus deisiú líonta, athrú líonta agus socrú tromán, cigireacht ar an gcóras feistithe, suirbhéireacht, glantachán, suirbhéireacht/sampláil beantóis, monatóireacht beostoic (físeán/grianghrafadóireacht faoi uisce), cuardach agus aisghabháil.

Foghlaim Dhigiteach

Leanann BIM dá sheirbhísí ar líne a fhorbairt chun tacú agus cur lena raon leathan d'oiliúint phearsanta. Áirítear leis seo úsáid an Ardáin Foghlama 'Canvas', chomh

maith le cúpla gearrchúrsa a seachadadh go hiomlán ar líne do chliaint. Chomhoibrigh BIM le Soilse na hÉireann chun cúrsa Áiseanna Áitiúla don Loingseoireacht (LatoN) a sholáthar chun feabhas a chur ar oibriú sábháilte áiseanna áitiúla do sheirbhísí loingseoireachta lena n-áirítear calafoirt, cuanta agus údaráis áitiúla.

Ina theannta sin, d'oibrigh an tAonad Forbartha Scileanna BIM go dlúth le hAonad Deontas BIM chun oiliúint agus maoiniú ar líne a sholáthar mar chuid de Scéim Coigeartaithe Samhail Gnó Cladaigh Brexit.

Ceapadh an scéim ghearrthéarmach seo chun cabhrú leis an earnáil dul i ngleic leis na coinníollacha trádála deacra atá rompu mar gheall ar Brexit. Is é an cuspóir atá leis ná tacú leis an earnáil cladaigh dul i dtaithí ar réaltachtaí nua an mhargaidh tar éis Brexit agus fíorthairbhe praiticiúil a sholáthar don earnáil trí raon cúrsaí a bhfuil rochtain éasca orthu a chabhróidh leo a scileanna a neartú agus a chabhróidh leo deiseanna nua a aimsiú dá ngnóthaí.

Chun a ndéontas a fháil, caithfidh iarratasóirí a bheith tar éis féachaint ar cheann amháin ar a laghad de chúig fhíseán ar líne agus tráth na gceist deich nóiméad a bheith déanta acu. Dearadh na modúil le cur ar chumas úinéirí soithí máistreacht a fháil ar bheosheachadáin slíogéisc, conas aire a thabhairt dá ngabhálacha, éifeachtúlachtaí a fheabhsú agus a ngnó a chur i riocht fáis tar éis Brexit

Teastas i Scileanna Ceannaí Éisc

Cuireadh an clár i láthair trí huairé in 2023 -- i bPríomhoifig BIM, Dún Laoghaire, i mBinn Éadair, agus in oifig BIM i gCloich na Coillte, Co. Chorcaí. Deartar an clár chun eolas agus scileanna riachtanacha a mhúineadh d'fhoghlaimoirí ionas go mbeidh siad

cumasach i miondíol bia mara. Rinne na foghlaimoirí staidéar ar raon leathan ábhar lena n-áirítear sábháilteacht bia, lipéadú bia mara, cothú bia mara, measúnú ar cháilíocht bia mara agus seirbhís do chustaiméirí. Bhí deis acu freisin a scileanna cócaireachta agus teicniúla maidir le filléadú éisc a fhorbairt, agus bhí turas acu ar thionscal an bhia mara. Cuireadh meantóireacht san ionad oibre ar fáil agus rinneadh measúnuithe san ionad oibre.

Faigheann céimithe an chláir seo Teastas Sainchuspóireach DCCÉ Leibhéal 5 i Scileanna Ceannaithe Éisc, cáilíocht ghairmiúil a aithnítear ar fud na tíre agus timpeall an domhain.

Oiliúint Seirbhíse Bia

Ag obair leis na hOllscoileanna Teicneolaíochta agus coláistí lónadóireachta ar fud na tíre, thairg BIM Máistir-Ranganna Bia Mara in ullmhú éisc agus i dteicnící filléadaithe do mhic léinn cócaireachta. Le linn na n-imeachtaí seo, roinn sárcheannaí éisc a shaineolas le mic léinn chun cur lena n-eolas agus lena léiriscint ar bhia mara na hÉireann.

Seachadadh ceithre mháistir-rang bia mara in 2023 do phríomhchócairí faoi oiliúint in Ollscoil Theicneolaíochta an Atlantaigh (OTA), mar a bhí Coláiste Lónadóireachta na gCealla Beaga roimhe seo; Ollscoil Teicneolaíochta na Mumhan (OTM) áit ar cuireadh dhá mháistir-rang bia mara ar siúl do 100 mac léinn lónadóireachta; agus Bord Oideachais & Oiliúna Chorcaí—Campas Chionn tSáile. Fuarthas aiseolas thar a bheith dearfach ag na himeachtaí sin.

Sábháilteacht Bia, Cáilíocht Bhia Mara agus Scileanna Teicniúla

D'fhorbair BIM a chumas chun foghlaim chumaisc, amhail ríomhfhoghlaim agus seomra ranga fíorúil (SRF), a chomhtháthú ina chúrsaí Sábháilteachta Bia, Lipéadú Bia Mara agus Cothú Bia Mara in 2023. Chuir BIM roinnt cúrsaí píolótacha gan chreidiúint ar fáil ar líne. Ciallaíonn sé sin gur féidir le BIM leanúint d'oiliúint agus de chomhairle a sholáthar do chliaint beag beann ar an áit a bhfuil siad lonnaithe. Tairgeadh Lipéadú Bia Mara agus Cothú Bia Mara do chliaint go cianda in 2023 agus d'éirigh thar barr leis, le haiseolas dearfach ón tionscal.

Ceardlanna AGPRC maidir le Bia Mara

Sheachaid foireann Sábháilteachta Bia BIM trí cheardlann AGPRC, ceann i nGaillimh, ceann i nDún na nGall, agus ceann i gCorcaigh. Is ceanglas dlíthiúil é bia mara a tháirgeadh go sábháilte, ag cloí le gach ceanglas Reachtaíochta um Shábháilteacht Bia.

Tá an cheardlann phraiticiúil dhá lá seo deartha chun an t-eolas agus an inniúlacht a thabhairt don tionscal chun córas bainistíochta sábháilteachta bia a fhorbairt nó a nuashonrú bunaithe ar phrionsabail Anailíse Guaise agus Pointí Rialúcháin Criticiúla (AGPRC) i ngnó bia mara. Tugtar léargas ar reachtaíocht sábháilteachta bia agus an tábhacht a bhaineann le dea-chleachtais sláinteachais do rannpháirtithe. Tar éis sin, tugtar réamhrá ar AGPRC bia mara agus treoir céim ar chéim ar chur i bhfeidhm prionsabal AGPRC. Tá an cheardlann oscailte do dhaoine ar mian leo cur lena gcuid eolais ar bhainistíocht sábháilteachta bia i ngnó bia mara. Oireann sé go háirithe do bhainisteoirí cáilíochta, bainisteoirí táirgthe, maoirseoirí, ceannairí foirne AGRPC agus bail foirne AGPRC atá ag obair i ngach earnáil den tionscal bia mara.

Dearbhú Cáilíochta

Tá BIM dearbhaithe ag Dearbhú Cáilíochta agus Cáilíochtaí Éireann (DCCÉ) chun cláir oiliúna a chur ar fáil dá dtugtar cáilíochtaí de réir an Chreata Náisiúnta Cáilíochtaí (CNC). Chuir BIM cláir ar fáil anuraidh as ar eascair cáilíochtaí CNC i dtumadóireacht scúba tráchtála, tumadóireacht intíre le soláthar aeir ón dromchla, Innealtóireacht Soithí lascaireachta, próisis innealtóireachta mara agus scileanna ceannaithe éisc.

D'athdhear BIM a dhá chlár innealtóireachta: scileanna innealtóireachta le haghaidh soithí iascaireachta agus próisis agus oibríochtaí innealtóireachta mara (POIM). Rinne DCCÉ an dá chlár athdheartha seo a bhailíochtú i Meán Fómhair 2023. Tá dhá cháilíocht nua ar an CNC mar thoradh ar na cláir. I rith 2023, rinneadh athbhreithniú ar an dá chlár tumadóireachta tráchtála de chuid BIM agus cuireadh iarratas ar athbhailíochtú na gclár sin faoi bhráid DCCÉ i Meán Fómhair 2023.

Lean BIM ag forbairt an chórais um Dhearbhú Cáilíochta (DC). I mí na Nollag, cuireadh tuarascáil bhliantúil Dearbhaithe Cáilíochta ar fáil a léiríonn feabhsuithe cáilíochta a rinneadh le linn 2023 agus moltaí chun an córas DC a fheabhsú tuilleadh. Tháinig an Chomhairle Acadúil, atá freagrach as gach ábhar rialachais acadúil san Aonad Fobhartha Scilleana le chéile ceithre huair in 2023. Áirítear ar bhallraíocht na comhairle acadúil saineolaithe neamhspleácha in oideachas agus oiliúint agus áirítear ar a sainchúraimí maoirseacht a dhéanamh ar chaighdeáin acadúla agus ar an gcóras DC.

Rinne comhlacht deimhniúcháin neamhspleách iniúchadh ar an gCóras Bainistíochta Cáilíochta (CBC) chun oiliúint agus oideachas muirí a sholáthar

i gColáiste Náisiúnta lascaigh na hÉireann (CNIE), an Caisleán Nua, Co. Dhún na nGall agus Baile Chaisleáin Bhéarra, Co. Chorcaí i mí Eanáir agus Bealtaine 2023. Measadh go raibh an CBC fós ag cloí le ceanglais ISO 9001:2015, agus níor tugadh aon neamhchomhlíonadh faoi deara. Cuirtear gach clár oiliúna de chuid BIM atá cadaithe ag Oifig na Suirbhéireachta Muirí (OSM) sa Roinn Iompair san áireamh i scóip an Chórais Bainistíochta Cáilíochta (CBC) agus deimhniúcháin ISO 9001:2015. Cuireann an CBC chur chuige comhordaithe i bhfeidhm maidir le foghlaim, ag déanamh cinnte de go bhfaigheann mic léinn an t-ardchaighdeán teagaisc céanna ar fud na láithreán oiliúna go léir.

Scéim Oiliúna do Bhia Mara

Tugann an Ciste Eorpach um Mhuirí agus Iascaigh (CEMI), ceann de na Cistí Straitéiseacha agus Infheistíochta Eorpacha (CSIE), tacaíocht do chur i bhfeidhm an Chomhbheartas Iascaigh (CI) athraithe agus Beartas Muirí Comhtháite an AE. Is é cuspóir an chiste tacú le fás inbhuanaithe lascaigh agus Dobharshaothraithe trí oiliúint ghairmiúil, scileanna nua agus foghlaim ar feadh an tsaoil a fhorbairt.

Faigheann foghlaimoírí atá ag tabhairt faoi chlár oiliúna BIM tacaíocht ó chiste an CEMI agus tacaítear freisin le foghlaimoírí atá ag tabhairt faoi oiliúint ó sholáthraithe oiliúna aitheanta lasmuigh de BIM.

Lean Aonad Scileanna BIM den obair chun an t-iarratas ar mhaoiniú faoin scéim a dhéanamh níos simplí d'úsáideoirí agus chun an próiseas a dhéanamh níos sofheagraí. Ina theannta sin, d'oibrigh an tAonad le rannóg na ndéontas chun an scéim oiliúna bia mara a dhéanamh níos insroichte

do níos mó úsáideoirí ag dul isteach sa chéad Phlean Forfheidhmithe eile ón gCiste Eorpach Muirí, Iascaigh agus Dobharshaothraithe (CEMID).

Ba é an méid iomlán a íocadh tríd an scéim seo in 2023 ná €137,489 agus cuireadh oiliúint ar 160 duine.

Oibríthe imirceacha sa tionscal bia mara

Ní mór oiliúint chúil don phost a thabhairt d'oibríthe thionscal an iascaigh a aistríonn ó Chead Aitfopúil bailí reatha go dtí ceadúnas oibre arna eisiúint ag an Roinn Fiontar, Trádála agus Fostaíochta (RFTF).

Chríochnaigh caoga iascaire imirceach neamh-LEE (4.44% de sholáthar oiliúna iomlán BIM in 2023) Bunoiúint Sábháilteachta éigeantach chun dul i mbun fostaíochta mar bhaill chriú ar shoithí iascaireachta atá cláraithe in Éirinn. Leanann BIM ag obair go dlúth leis an gCoimisiún um Chaidreamh san Áit Oibre (CCÁO) chun oiliúint a chur ar fáil dá bhfoireann Cigireachta Iascaigh, chun feasacht ar an scéim a chur chun cinn leis an tionscal agus chun a chinntiú go ndéantar freastal ar iascairí neamh-LEE ar chúrsaí oiliúna BIM de réir mar is gá.

Chríochnaigh seachtar cigirí de chuid an CCÁO oiliúint in 2023 le himscaradh ar chigireachtaí iascaigh. Éascaíonn sé seo teagmháil leis an tionscal chun comhlíonadh a chinntiú, feachtas feasachta agus oideachais a sheachadadh leis an earnáil iasc geal, tabhairt faoi iniúchtaí ar an gcabhlach aontaithe chun sárúithe a bhrath, agus, nuair is gá, ionchúisimh a thionscnamh.

Tinreamh ar sheisiúin Oiliúna BIM don Tionscal Bia Mara sna hionaid oiliúna go léir in 2023

Cur Síos ar an gCúrsa	Iomlán
Deimhniúcháin na Roinne Iompair (DoT)	Na hIonaid ar fad
Deimhniú Iomlán Scipéara an DoT um Oifigh Deice (Árthach Iascaireachta)	6
Deimhniúchán Iomlán Athlámhe an DoT um Oifigh Deice (Árthach Iascaireachta)	47
Oilteacht Báid Phaisinéirí DoT	41
Cúrsa Rialaithe Loingseoireachta (NCC) (Iascaireacht)	21
Córais Leictreonacha Loingseoireachta (ENS) (Iascaireacht)	30
Fo-iomlán	145

Cur Síos ar an gCúrsa	Iomlán
Sábháilteacht ar Muir	
Bunoiliúint Sábháilteachta Éigeantach 3 LÁ as a leanann Cárta Oiliúna Sábháilteachta BIM	388
Oiliúint Feabhsaithe Sábháilteachta (OFS) (1 LÁ)	169
Bunchlár Mairneálaigh Boird	13
Teicnící Marthanais Pearsanta CODF IMO (TMP AMHÁIN)	229
Long Gharchabhach Bunrang IMO Ar Bord (EFA AMHÁIN)	106
IMO Sábháilteacht Phearsanta agus Freagracht Shóisialta (SPFS)	20
IMO CODF Comhrac Dóiteáin Muirí (3 LÁ)	98
IMO CODF Cosc Dóiteáin & Comhrac Dóiteáin (Nuashonrú aon lae)	11
Ardchomhrac Dóiteáin Muirí CODF IMO (5 LÁ)	36
IMO CODF Ardchomhrac Dóiteáin (Nuashonrú aon lae)	6
Garchabhair Leighis IMO CODF (3 LÁ)	51
Cúram Leighis IMO CODF ar Bord Loinge (5 LÁ)	44
Fo-iomlán	1,172

Cur Síos ar an gCúrsa	Iomlán
Cumarsáid Raidió	
Deimhniú Gearr-raoin GMDSS	61
Teastas Ginearálta Oibreoirí GMDSS (GOC)	52
Fo-iomlán	113

Dearbhú Cáilíochta agus Cáilíochtaí Éireann (DCCÉ) cláir oiliúna bailíochtaithe	
Teastas DCCÉ i Scileanna Ceannaí Éisc	15
DCCÉ Oibríochtaí Tumadóireachta SCUBA Tráchtála	12
DCCÉ Oibríochtaí Tumadóireachta le Soláthar Aeir ón Dromchla	10
DCCÉ Próisis Innealtóireachta Muirí (POIM)	16
DCCÉ Próisis agus Oibríochtaí Innealtóireachta Mara (POIM)	6
Fo-iomlán	59

Cur Síos ar an gCúrsa	Iomlán
Próiseáil, Miondíol agus Dáileadh Bia Mara (Uasoiliúint neamhchreidiúnaithe)	
Ceardlann Dhá Lá ar Bhia Mara AGPRC	47
Oiliúint Filléadaithe ar an Láthair	6
Fo-iomlán	53

Soláthar Iomlán Oiliúna	1,542
--------------------------------	--------------

28 Nuálaíocht

Nuálaíocht

D'fhreagair BIM iarratais ó chliant aonair bia mara ar sheirbhísí nuálaíochta a chuirfeadh ar a gcumas aghaidh a thabhairt ar dhúshláin leanúnacha chun freastal ar thiománaithe gnóthais inmheánacha agus ar thiománaithe margaidh.

Chuir na seirbhísí tacaíochta cliant tacaí ar fáil a bhaineann go sonrach le bia mara agus a chuireann le luach, trí phlé agus trí ghníomhaíocht a éascú ar ábhair mar indéantacht theicniúil, sonraí agus léargais mhargaidh, infheistíochtaí tráchtála, torthaí a léirmhíniú agus plean gníomhaíochta a fhorbairt do na gnólachtaí.

Soláthraíodh na seirbhísí nuálaíochta de bhun 28 n-iarratas teicniúil, 35 iarratas ar léargas margaidh agus 27 iarratas infheistíochta tráchtála in 2023. Bhain 50 cliant éagsúil leas as na seirbhísí nuálaíochta thar raon gníomhaíochtaí lena n-áirítear síneadh le seilfré, athfhoirmlíú táirgí, úsáid pacáistithe, caitheamh tobac agus uathobriú trealaimh. Bhí an obair dírithe den chuid is mó ar chliant a fhreastalaíonn ar mhargadh bia na hÉireann, rud a ligeann dóibh freagairt go héifeachtach do dhúshláin agus d'athruithe leanúnacha laistigh den earnáil bia iomlán.

Seirbhísí Nuálaíochta

28
iarratas
teicniúla

35
iarratas ar
léargas
margaidh

27
iarratas ar
infheistíocht
tráchtála

Aquatech

Is é Aquatech úsáid na teicneolaíochta chun feirmeoireacht inbhuanaithe bia mara a fheabhsú. Soláthraíonn na cuideachtaí in earnáil doghartheicneolaíochta na hÉireann atá ag dul i méid, luach trí tháirgí agus trí sheirbhísí ar fud an tslabhra soláthair bia mara feirmshaothraithe in Éirinn agus ar fud an domhain. Tá uaillmhianta ag Éirinn a bheith ina ceannaire domhanda san aquatech agus, mar atá leagtha amach i Food Vison 2030, leas a bhaint as deiseanna sa bhithgheilleagar gorm trí mhealladh “infheistíocht dhomhanda i dteicneolaíocht an dogharshaothraithe agus Éire a chur chun cinn

mar bhonn eolais do theicneolaíocht agus do thaighde dogharshaothraithe chun infheistíocht a mhealladh chuig ár mbonn eolais”. Cuimsíonn Clár Aquatech BIM seachadadh stiúideonna nuálaíochta, cuairteanna trádála, comhairle ghnó shaincheaptha agus meantóireacht. Go dtí seo tá ceithre stiúideo nuálaíochta agus clár luasaire dogharshaothraithe idirnáisiúnta iomlán seolta ag an gclár seo le comhpháirtithe an tionscadail, Hatch Blue Ltd. Tá breis agus 50 cuideachta tugtha tríd an bpróiseas. Chruthaigh sé seo 176 post nua agus bailíodh níos mó ná €14 milliún i maoiniú. Anuraidh tugadh cuairt trádála ar an Indinéis áit a raibh deis ag cuideachtaí

Aquatech

50
comhlacht

176
post nua

€14m
i maoiniú

30 Nuálaíocht

Ag Forbairt Baoite Chumtha - Iascach Tráchtála Cuachma

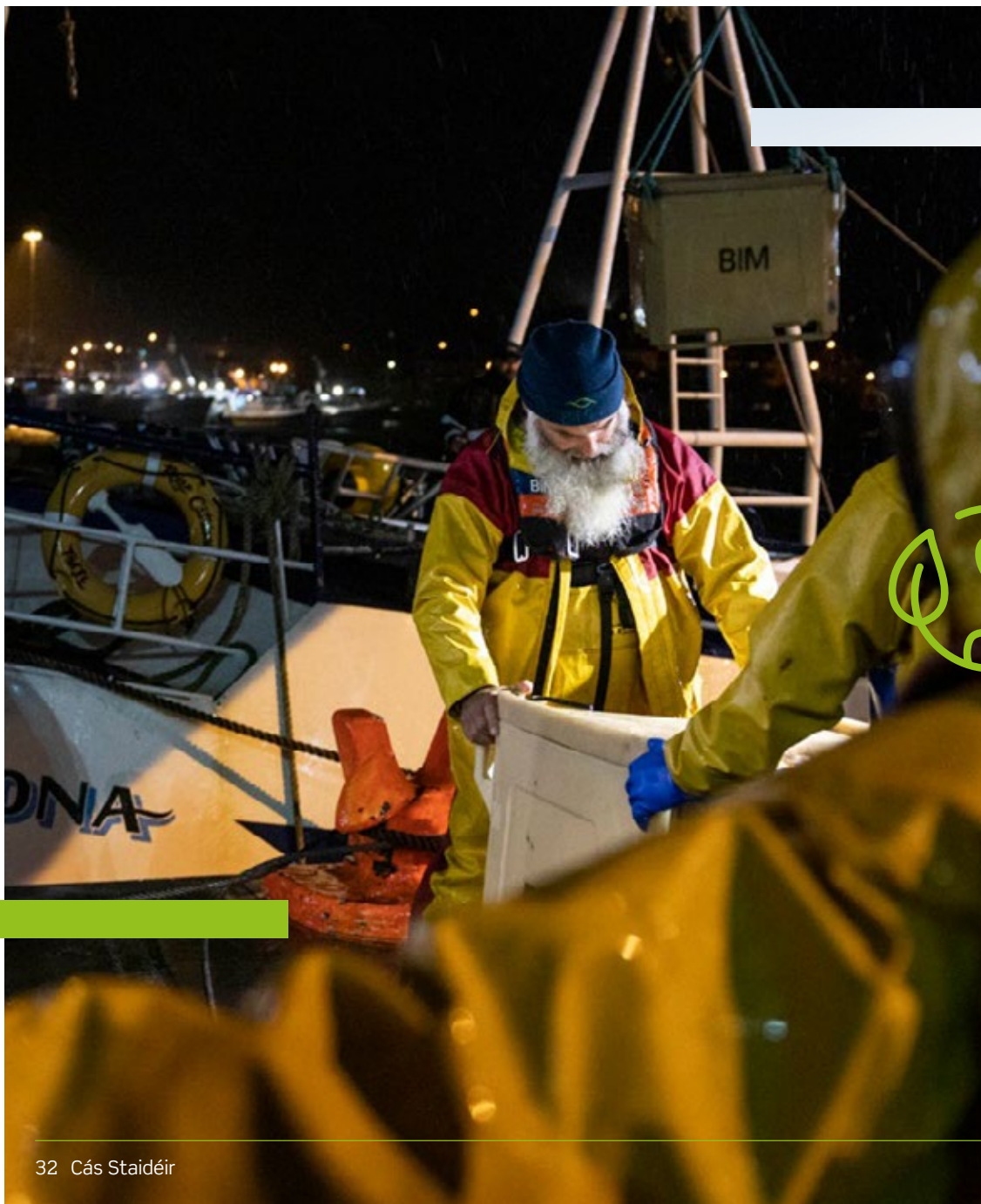
Lean BIM, an tIonad Taighde Mara agus Fionnuisce ag ATU (Ollscoil Theicneolaíochta an Atlantaigh) Gaillimh, agus iascairí agus próiseálaithe cladaigh (Grúpa Tagartha Cladaigh-IRG) le comhoibriú chun foinsé bhaoite cost-éifeachtach, iontaofa agus inbhuanaithe a aithint d'iascach pota sceach gheal na hÉireann. Rinneadh forbairt agus tástáil rathúil ar raon baoite foirmithe. Bhí an portán glas tearcúsáidte agus a raibh gníomhaire glóthaithe kappa carrageenan air agus a bhí an-éifeachtach i dtrialacha iascaireachta tráchtála agus saotharlainne araon. Tugann

aiseolas ó iascairí le fios go bhfuil an bhaoite so-úsáidte agus go maireann sé go maith sna potaí. Faomhadh tionscadal leantach dhá bhliain do 2024 agus 2025 chun an bhaoite foirmithe a bheachtú tuilleadh lena n-áirítear toirteanna ionchuir portán glas a laghdú, agus chun measúnú a dhéanamh ar an bhféidearthacht na mealltaí a aonrú agus na comhdhúile seo a úsáid chun feidhmíocht bhaoite a fheabhsú. Déanfar modhanna táirgthe baoite méadaithe a mheasúnú freisin, agus tá tuilleadh trialacha iascaireachta tráchtála a chlúdaíonn leathadh geografach níos mó beartaithe i gcomhar le hiascairí agus próiseálaithe cladaigh.

Teicneolaíocht nua feirmeoireachta oisrí

Tá géarchéim roimh thionscal crassostrea gigas (ar a dtugtar go minic oisrí carraige na hÉireann) ó thaobh rochtain a fháil ar shaothar, ag cur cáilíocht agus luach oisrí na hÉireann i mbaol. Ina theannta sin, le méid méadaithe roinnt feirmeacha, tá an baol go gcaillfear málaí agus an méadú gaolmhar ar an mbruscar mara a chuirtear go díreach ar fheirmeacha oisrí ag déanamh dochair do chlú na hearnála. Rinneadh trialacha ar chóras nua feirmeoireachta oisrí, an Roll'bag, ag seacht láithreán feirme oisrí ó Loch Garman go Dún na nGall. Rinneadh monatóireacht ar fhás oisrí agus ar fheidhmíocht na málaí Rolla ag gach suíomh le linn an tséasúir fáis agus cuireadh i gcomparáid go díreach iad leis na córais reatha. Rinneadh anailís ar na costais chun táirgeoirí a chur ar an eolas go hiomlán faoi na buntáistí agus na míbhuntáistí a bhaineann leis an teicneolaíocht seo.

Cás Staidéir

Bia Mara Atlantis

- Cé na Cille Móire, Co. Loch Garman

Agus inbhuanaitheacht i gcroílár gach a ndéanann sé, chuir Atlantis Seafood tús le misean chun deireadh a chur le codanna éisc a bhí fágtha trí iad a úsáid chun an chéad bhia peataí in Éirinn a dhéanamh atá déanta go hiomlán as iasc.

Chuaigh an chuideachta atá lonnaithe i gCé na Cille Móire i gcomhar leis an gcuideachta bia peataí, Harley & Marley, le haghaidh comhpháirtíocht nuálaíoch chun raon bia cothaitheach, inbhuanaithe agus sláintiúil do mhadraí agus do chait triomaithe a tháirgeadh agus déileáilann ó fhotháirge éisc atá ar fáil ar fud na tíre.

Thug BIM tacaíocht do Atlantis sa bhfiontar bia peataí le meantóireacht agus tacaíocht theicniúil. Fuair Atlantis deontas €233,394 freisin faoin Scéim Tacaíochta Caipitil Próiseála Breatimeachta, a mhol an Tascfhórsa Bia Mara a bhunaigh an tAire Talmhaíochta, Bia agus Mara, Charlie McConalogue T.D. agus a chuir BIM i bhfeidhm, chun a mhonarcha a nuachóiriú agus chun é a dhéanamh níos neamhdhíobhálaí don chomhshaol. Tá an scéim maoinithe ag an Aontas Eorpach faoin gCúlchiste Coigeartaithe Brexit.

Déantar an bia peataí a tháirgeadh trí aer-thriomú mín, seachas cócaireacht, rud a chiallaíonn nach gcaillfidh sé aon cheann dá mhaitheas nádúrtha. Déanfar táirgeadh raon bia peataí Harley & Marley a sheachfhoinsiú chuig dhá chuideachta in Éirinn, ag coinneáil an oibríochta laistigh den tír agus iomlán

Éireannach. Déanfar na táirgí go léir a phacáil i bpúitsí in-athchúrsáilte.

“Scoth na próiseála íosta is ea é seo. Tá an bia peataí saor ó dhramhbhia agus comhdhéanta d'éisc le beagán comhábhair bhreise. Ní chuirtear aon chruithneacht, glútan cruithneachta, líontóirí neamhriachtanach, breiseáin, dathanna saorga nó blasanna leis,” a dúirt John Kenny, Stiúrthóir Bainistíochta.

Chabhraigh seoladh bia peataí le Atlantis a mhisean inbhuanaitheachta a chur chun cinn trí laghdú suntasach a dhéanamh ar an 50 tona fotháirge a chruthaítear ó phróiseáil éisc gach seachtain, agus gan ach leath den ghabháil éisc á úsáid agus á phróiseáil.

“Tá an-áthas orainn faoi sheoladh an táirge bia peataí nua seo agus go bhfuil an poitéinseal ann anois go n-úsáidfear an t-iasc ar fad – ó cheann go heireaball,” a dúirt John.

Tá Atlantis Seafood i mbun gnó le 30 bliain agus chuir sé lena cháil ar iasc úr agus bia mara ardchaighdeán a tháirgeadh le hinbhuanaitheacht i gcroílár gach a ndéanann sé.

“Scoth na próiseála íosta is ea é seo. Tá an bia peataí saor ó dhramhbhia agus comhdhéanta d'éisc le beagán comhábhair bhreise. Ní chuirtear aon chruithneacht, glútan cruithneachta, líontóirí neamhriachtanach, breiseáin, dathanna saorga nó blasanna leis”

John Kenny, Atlantis Seafood,
Cé na Cille Móire, Co. Loch Garman

Teach Deataigh Bhoirne - Lios Dúin Bhearna, Co. an Chláir

Tá Burren Smokehouse, atá lonnaithe i Lios Dúin Bhearna, a bhfuil duaiseanna buaite aige, tar éis tacú le táirgeadh bradán deataithe ceardaithe agus éiceathurasóireacht ar Shlí an Atlantaigh Fhiáin le breis agus tríocha bliain anuas.

D'infheistigh an gnó €56,000 i dteicneolaíochtaí nua agus uasghráduithe éifeachtúlachta fuinnimh tar éis maoiniú a fháil ó Scéim Tacaíochta Caipítíl Próiseála Bia Mara Cúltaca Coigeartaithe Brexit arna riar ag BIM. Tá an scéim maoinithe ag an Aontas Eorpach faoin gCúlchiste Coigeartaithe Brexit.

Tá an bunaitheoir Birgitta Hedin-Curtin i gcónaí ag lorg bealaí nua chun caighdeán a fheabhsú agus costais a laghdú chun an chuideachta a dhéanamh chomh iomaíoch agus is féidir.

Bhain an gnó úsáid as an maoiniú chun infheistíocht a dhéanamh i mbonneagar agus in éifeachtúlacht comhshaoil, ag cur lena chumas digiteach agus lena éifeachtúlacht próiseála, agus ag laghdú a thionchar ar an gcomhshaoil.

Úsáideann Birgitta agus a fear céile Peter, a bhunaigh an Burren Smokehouse i 1989, bradán saothraithe orgánach chun a gcuid táirgí deataithe den scoth a dhéanamh. Tá Eispéireas Cuairteora Bradán na hÉireann Blas ar an Atlantach ag Teach Smoke na Boirne chomh maith, a mheallann thart ar 40,000 duine gach bliain.

Turais Bád Gabhar

- Cuan Dhún Laoghaire, Contae Bhaile Átha Cliath

Tháinig Conor Battigan agus Ed Ruane le chéile chun an chéad ghnó tiomnaithe turas báid a sheoladh i gCuan Dhún Laoghaire.

Tugann Goat Boat Tours deis spreagúil do dhaoine iniúchadh a dhéanamh ar éagsúlacht shaibhir Chuan Bhaile Átha Cliath i mbád easnacha ar chaighdeán óir is féidir suas le deichniúr paisinéirí a iompar.

Rinne comhpháirtithe gnó Bhaile Átha Cliath infheistíocht €170,000, ar tugadh cúnamh deontais de níos mó ná €58,000 de faoi Scéim Forbartha Fiontraíochta an Gheilleagair Ghorm Brexit, a mhol an Tascfhórsa Bia Mara a bhunaigh an tAire Talmhaíochta, Bia agus Mara, Charlie McConalogue T.D. agus curtha i bhfeidhm ag BIM. Tá an scéim maoinithe ag an Aontas Eorpach faoin gCúlchiste Coigeartaithe Brexit.

Áirítear ar na turais dul suas gar d'Oileán Dheilginse, áit a bhfuil clú agus cáil ar thréad gabhar ó thús na 1800idí.

Maireann gach turas uair go leith agus cuimsíonn sé mionteagasc sábháilteachta ina gcuirtear éadaí uile-aimsire, seaicéid tarrthála agus sraith dhéshúiligh ar fáil do gach duine ar bord.

Le linn an turais, faigheann paisinéirí taithí ar chuid den bhithéagsúlacht dochreidte atá le tairiscint sa cheantar, ó smugairle róin go róna glasa agus cuain, éin mhara, agus más ádh, muca mara agus deilfeanna.

Chomh maith leis an mbithéagsúlacht a fheiceáil, foghlaimíonn paisinéirí faoi stair Chuan Dhún Laoghaire, na Túir Martello éagsúla, Oileán Dheilginse,

agus finscéalta áitiúla, agus faigheann siad tráchtareacht ar chuid de mhuintir na háite cáiliúla a bhfuil cónaí orthu sna tithe mórthaibhseacha atá suite feadh an chósta iontach.

Dúirt Conor: “Tá tacaíocht an-mhór ó BIM. Ba mhór an t-athrú mór dúinn é an cúnamh deontais a fháil agus thug sé deis dúinn dul ar aghaidh lenár mbrionglóid a leanúint.

“Is as Dún Laoghaire muid beirt agus rugadh muid le dúil as cuimse san fharrage, agus táimid gafa léi. Tá sáile san fhuil againn! Is pléisiúr Dé é gnó nua a sheoladh a chuimsíonn ár ngrá don saol muirí.”

Tháinig an deis chun gnó turais báid tiomnaithe a bhunú anuraidh nuair a thug Comhairle Contae Dhún Laoghaire-Ráth an Dúin deis spreagúil do sholáthróirí spóirt uisce áitribh a thógáil i gCuan Dhún Laoghaire. Tá an t-aistriú seo mar chuid d'iarraicht chun spóirt uisce a mhéadú feadh an chósta agus laistigh den chuan in ionad a bhfuil cáil forleathan air mar ionad seoltóireachta in Éirinn.

“Chonaiceamar an poitéinseal agus cuireadh i bhfeidhm é agus d'éirigh linn. Tá Goat Boat Tours ag cur le straitéis na Comhairle Contae chun gníomhaíocht eacnamaíoch chósta Dhún Laoghaire a fhorbairt,” a dúirt Conor.

Dúirt Conor gur tháinig an deis ag am nuair a bhí borradh mór spéise i ngníomhaíochtaí lasmuigh de bharr na paindéime. Fachtóir eile a chabhraigh leis ná an méadú ar líon na long cúrsála a thug cuairt ar Dhún Laoghaire, le tuairim is 150,000 paisinéir agus criú ar cuairt idir Aibreán agus Deireadh Fómhair. Tá na réamh-mheastacháin do 2024 comhchosúil.

Cé go ndúirt Conor nach raibh sé iontach gnólacht a

sheoladh gar do dheireadh an tséasúir turasóireachta, go dtabharfadh sé deis dóibh aon cheisteanna a réiteach. Tá súil ag an ngnó beirt daoine eile a fhostú roimh thús séasúir turasóireachta 2024.

“Is muintir na háite bród orainn beirt agus thar na blianta tá eolas nach beag forbartha againn ar Chuan Bhaile Átha Cliath. Táimid san uisce nó ar an uisce ar feadh an chuid is mó dár saol agus tá cúlra againn i dtionscal na mara. Is turas fada é an aisling do Goat Boat Tours agus thóg sé go leor sealanna ar an mbealach. Ach buíochas le Dia, agus le cabhair ó go leor daoine agus BIM, tá gnó forbartha againn a bhfuilimid an-bhródúil as,” a dúirt Conor.

“Is as Dún Laoghaire muid beirt agus rugadh muid le dúil as cuimse san fharrage, agus táimid gafa léi. Tá sáile san fhuil againn! Is pléisiúr Dé é gnó nua a sheoladh a chuimsíonn ár ngrá don saol muirí.”

Conor Battigan Goat Boat Tours - Cuan Dhún Laoghaire, Co. Bhaile Átha Cliath

Feirm Bhreac Dhroichead na nGabhar - Baile Mhic Andáin, Co. Chill Chainnigh

Is gnó beag teaghlaigh é Goatsbridge Trout Farm a tháirg táirgí breac a bhfuil an-éileamh orthu – an t-aon caviar breac in Éirinn san áireamh – le breis agus 60 bliain.

Le blianta beaga anuas, dhírigh Goatsbridge ar luach a chur lena chuid táirgí. Chomh maith le soláthar a dhéanamh do mhargáí miondíola agus fáilteachais na hÉireann agus díolacháin a thosú isteach sa RA, soláthraíonn sé freisin do mhórdhíol ar cuid mhór den ghnó é.

Chomh maith le soláthar a dhéanamh do mhargáí miondíola agus fáilteachais na hÉireann agus díolacháin a thosú isteach sa RA, soláthraíonn sé freisin do mhórdhíol ar cuid mhór den ghnó é.

Mhéadaigh na húinéirí Mag agus Ger Kirwan táirgeadh tar éis infheistíocht €1.68 milliún a dhéanamh ina ngnó, le €666,540 i ndeontais trí BIM ón Scéim Tacaíochta Caipitil Próiseála Brexit agus ón Scéim Fáis Dobharshaothraithe Inbhuanaithe Brexit. Tá an dá scéim maoinithe ag an Aontas Eorpach faoin gCúlchiste Coigeartaithe Breatimeachta.

Áiríodh leis an infheistíocht síneadh monarchan, uasghrádú agus tabhairt isteach línte táirgeachta nua den scoth agus painéil ghréine a thabhairt isteach agus poist áitiúla a chosaint le scóip chun ról nua a chruthú.

“Cinntíonn na huasghráduithe seo éifeachtúlachtaí agus caighdeáin táirgeachta níos fearr, chomh maith

le cur lenár gcumas táirgí breisluacha a fhorbairt,” a dúirt Mag.

“Bhí an tacaíocht seo ríthábhachtach chun cabhrú linn bheith nuálach agus fás. Tá sé tairbheach go háirithe san aeráid reatha agus costais ag ardú. Creidim go láidir nuair a bhíonn eagla ort is é sin in am a bheith cróga agus athruithe a dhéanamh.”

Ba é athair Ger Kirwan, Padraig, a chuir tús le Feirm Bhric Dhroichead na nGabhar i 1961 nuair a chruthaigh sé na chéad linnte éisc ar an Abhainn Bheag Arrigle i gcroílár Ghleann na Feoire. Ghlac Ger agus Mag an gnó i 2002, ag táirgeadh breac deataithe, pâté breac, seabhac éisc agus an t-aon caviar in Éirinn déanta as piseadh breac.

“Bhí an tacaíocht seo ríthábhachtach chun cabhrú linn bheith nuálach agus fás. Tá sé tairbheach go háirithe san aeráid reatha agus costais ag ardú.”

**Goatsbridge Trout
Farm - Baile Mhic
Andáin, Co. Chill
Chainnigh**

The Good Fish Company - An Seanbhaile, Co. Cork

Bunaithe i 1988 ag Denis Good, is gnó próiseála agus miondíola teaghlaigh é The Good Fish Company atá bródúil as a tháirgí bia mara den scoth.

Bhí ról suntasach ag BIM ag tacú leis an ngnó a chuspóirí a bhaint amach maidir le bheith chun tosaigh maidir le taighde, forbairt agus inbhuanaitheacht i bpróiseáil bia mara.

Fuair an chomhlacht maoiniú trí BIM ón Scéim Tacaíochta Caipitil um Phróiseáil Bia Mara chun saoráid cheannródaíoch €8.9 milliún a thógáil ag Seanbhaile i gCuan Chorcaí chun a acmhainn a mhéadú. Moladh a bhí sa scéim ón Tascfhórsa Bia Mara a bhunaigh an tAire Talmhaíochta, Bia agus Mara, Charlie McConalogue T.D. agus a mhaoínigh an tAontas Eorpach faoin gCúlchiste Coigeartaithe Breatimeachta.

Cheadaigh éileamh méadaithe ó mhargaí Eorpacha agus idirnáisiúnta don chuideachta leas a bhaint láithreach as na buntáistí a bhaineann lena teicneolaíochta breisluacha agus a cumas pacáistithe nua-fheistithe chun táirgí bia mara den scoth a sheachadadh atá éifeachtach ó thaobh costais de.

Dúirt an Stiúrthóir Bainistíochta, Donagh Good, gur chiallaigh an deontas go raibh The Good Fish Company in ann tógáil na háise nua a bhrostrú, rud a mhéadaigh a spás urláir oibriúcháin faoi thrí faoi láthair. Áiríodh leis an infheistíocht freisin limistéar tiomnaithe taighde agus forbartha ina bhfuil an teicneolaíocht úrscóthach, innealra táirgthe ar scála níos mó agus níos éifeachtaí, agus bearta inbhuanaitheachta.

“Is forbairt cheannródaíoch dá leithéid í ár n-áis nua agus ligeann sí dúinn úsáid a bhaint as na teicneolaíochtaí inbhuanaithe is déanaí chun bia mara Éireannach den chaighdeán is airde a tháirgeadh dár gcliaint, anseo sa bhaile agus thar lear,” a dúirt Donagh.

“Tá an infheistíocht seo mar thoradh ar phríomhchinntí straitéiseacha a rinneamar chun a chinntiú go bhfuilimid chun tosaigh maidir le taighde agus forbairt, agus ag cruthú bealach inbhuanaithe chun cinn dár ngnó laistigh den tionscal.”

Tá breis is 100 duine fostaithe ag an ngnó i gCorcaigh agus pleananna acu chun níos mó post áitiúil a chruthú agus breisoiliúint a chur ar a lucht oibre.

Tá an áis próiseála nua suite go straitéiseach in aice le Críochfort Coimeádán Chorcaí chun easpórtáil láithreach a éascú. Soláthraíonn sé rochtain thapa freisin ar an M28 agus ar líonra mótarbhealaigh na hÉireann.

“Cheadaíonn ár n-áis nua ... dúinn úsáid a bhaint as na teicneolaíochtaí inbhuanaithe is déanaí chun bia mara Éireannach den chaighdeán is airde a tháirgeadh.”

Donagh Good, **The Good Fish Company**, an Seanbhaile, Co. Chorcaí

“Ba mhór an chabhair dúinn an Scéim Tacaíochta Caipitil Próiseála Brexit, agus ba spreagadh dúinn ár líne táirgí nua a thabhairt isteach a chabhróidh linn bheith níos éifeachtaí agus custaiméirí nua a bhaint amach,”

Diarmuid Kelly, **Kelly Oysters**, Cuan na Gaillimhe, Co. na Gaillimhe

Oisrí Uí Cheallaigh - Cuan na Gaillimhe, Co. na Gaillimhe

Le breis is 60 bliain anuas, tá an teaghlach Kelly ag feirmeoireacht go hinbhuanaithe oisrí, diúilicíní agus sliogéisc den scoth in uiscí Chill Cholgáin, i gCuan Dhún Bolcán.

Fuair gnó an teaghlaigh deontas €74,844 ón Scéim Tacaíochta Caipitil Próiseála Brexit trí BIM le haghaidh infheistíochta de €172,000 chun luach a chur leis agus chun díolacháin na ndiúilicíní a mhéadú. Úsáideadh é seo chun freastal ar an éileamh méadaithe ar tháirgí beaga réidh le cócaireacht

do thomhaltóirí miondíola. Moladh a bhí sa scéim ón Tascfhórsa Bia Mara a bhunaigh an tAire Talmhaíochta, Bia agus Mara, Charlie McConalogue T.D. agus a mhaoinigh an tAontas Eorpach faoin gCúlchiste Coigeartaithe Breatimeachta.

Tá an chomhlacht, faoi stiúir Diarmuid agus Micheal Kelly, ag táirgeadh pacáí diúilicíní ar mhéideanna níos lú atá oiriúnach le hullmhú sa bhaile, ag cruthú deiseanna le haghaidh díolacháin mhéadaithe go miondíol agus díreach chuig bealaí tomhaltóirí.

Dar le Diarmuid, is de láimh a tháirgtear málaí líonta níos lú de dhiúilicíní go traidisiúnta, próiseas a bhí an-dian ar shaothar. Chiallaigh an infheistíocht a fuarthas trí BIM go bhféadfadh Kelly Oysters líne

táirgí a thabhairt isteach a ullmhaíonn, a mheáchan, a phacálann agus a lipéadaíonn málaí 1kg de dhiúilicíní atá inrianaithe go hiomlán ón bhfeirm go dtí an forc.

Chuir an infheistíocht seo luach ollmhór ar a gcuid táirgí reatha, dar le Diarmuid, le héileamh measta de 20 tonna de phacaí 1kg diúilicíní in aghaidh na bliana, ag méadú go 50 tonna thar thréimhse trí bliana.

“Ba mhór an chabhair dúinn an Scéim Tacaíochta Caipitil Próiseála Brexit, agus ba spreagadh dúinn ár líne táirgí nua a thabhairt isteach a chabhróidh linn a bheith níos éifeachtaí agus chun teacht ar chustaiméirí nua,” a dúirt sé.

Bia Mara Keohane - Beantraí, Co. Chorcaí

Bunaíodh Keohane Seafoods 24 bliain ó shin tar éis don teaghlach Keohane bearna a fheiceáil sa mhargadh maidir le luach a chur le bia mara.

Le breis is sé scór bliain d'eolas agus de thaithí chomhcheangailte ar thionscal an bhia mhara, tá an gnó mórtasach as an mbia mara is fearr a aimsiú agus a dháileadh ar na margáí miondíola agus seirbhísí bia in Éirinn agus thar lear.

Chun cabhrú le hiarmhairtí Brexit a shárú, fuair Keohane Seafoods tacaíocht deontais ón Scéim Tacaíochta Caipitil um Phróiseáil Bia Mara arna riaradh trí BIM le haghaidh infheistíochta €1.2 milliún i dtrealamh nuálach a ligeann dó dul isteach i margáí nua thar lear. Moladh a bhí sa scéim ón Tascfhórsa Bia Mara a bhunaigh an tAire Talmhaíochta, Bia agus Mara, Charlie McConalogue T.D. agus a mhaoinigh an tAontas Eorpach faoin gCúlchiste Coigeartaithe Breatimeachta.

Cheadaigh an maoiniú don ghnóthas infheistíocht a dhéanamh i dteicneolaíochtaí nuálaíocha próiseála agus pacáistithe, rud a fhágann go bhfuil sé níos iomaíche agus níos inbhuanaithe ó thaobh an chomhshaoil de.

Meaisíní nua lena n-áirítear meascthóir comhábhar, meaisín pacáistithe teirmeabúipí pouch, meaisín deighilte bradán agus táirgeadh bradán trasfhoirmithe grádóir cliste, ag cabhrú le dramhaíl a íoslaghdú agus táirgeacht a mhéadú.

“Mar shampla, ciallaíonn an teirmfhoirmeoir pouch nua gur féidir linn líon na dtáirgí bradán reoite atá á bpróiseáil a mhéadú thart ar 50 faoin gcéad, rud a

ligeann dúinn a bheith iomaíoch i margáí reoite na SA agus na Gearmáine,” a dúirt Colman Keohane, Stiúrthóir Bainistíochta.

“Is é an táirge easpórtála is mó ráchairt atá againn le 18 mí anuas ná ár raon táirgí insleadh agus cinntíonn an teicneolaíocht nuálaíoch seo comhsheasmhacht trasna na líne táirgí sin.”

Colman Keohane, **Keohane Seafoods**, Beantraí, Co. Chorcaí

“Tá ár n-ídiú leictreachais á laghdú freisin ag an aonad teirmeformair agus cabhróidh an cuibheoir filléad nua linn cur amú bia a laghdú.”

Tá Keohane Seafoods á reáchtáil ag Michael Keohane agus a mhic, Colman agus Brian, agus fostaíonn sé 230 duine le monarchana próiseála i mBeantraí agus i gCathair Chorcaí.

Ba é an tionchar is mó a bhí ag Brexit ar an gcomhlacht ná cailleanas an ghnó éisc úir sa RA mar gheall ar mhoilleanna lóistíochta a laghdaigh seifré táirgí Keohane, dar le Colman.

“Bhí fócas láidir i gcónaí ag Keohane Seafoods ar nuálaíocht agus ar fhorbairt táirgí nua. Chun tionchar Brexit ar ár ngnó a mhaolú, bhí a fhios againn go gcaithfidimid margáí nua thar lear a lorg agus athruithe a dhéanamh ar an gcaoi a bpróiseálaimid bradán,” a dúirt sé.

Baineann na Cealla Beaga, Co. Dhún na nGall leas as infheistíocht €50 milliún chun próiseáil bia mara a athrú ó bhonn

Bhain na Cealla Beaga i gCo. Dhún na nGall, ceann de na moil bia mara is gnóthaí sa tír, leas as infheistíocht €50 milliún chun cabhrú le hearnáil próiseála éisc an réigiúin a chosaint amach anseo agus chun poist áitiúla a mhéadú.

Tá forbairtí suntasacha ar siúl ag go leor cuideachtaí faoi láthair, a dhéanfaidh áiseanna próiseála bia mara a nuachóiriú agus tionscnaimh éifeachtúlachta fuinnimh cheannródaíocha a chur leis.

Bhí Gallagher Bros. (Fish Merchants) Ltd, Na Cealla Beaga Bia Mara agus Éisc Dhún na nGall i measc na dtairbhíthe de na deontais is airde ar luach €15.7 milliún faoin Scéim Tacaíochta Caipitil um Próiseáil Bia Mara an Chúlchiste Coigeartaithe Breatimeachta, agus chaith na gnólachtaí €40 milliún san iomlán chun a gcuid oibríochtaí a nuáil agus a athrú ó bhonn.

Moladh a bhí sa scéim ón Tascfhórsa Bia Mara a bhunaigh an tAire Talmhaíochta, Bia agus Mara, Charlie McConalogue T.D. agus a mhaoinigh an tAontas Eorpach faoin gCúlchiste Coigeartaithe Breatimeachta. I measc na bpróiseálaithe bia mara eile sna Cealla Beaga a dhéanann suas an infheistíocht iomlán €50 milliún tá Norfish Ltd, Premier Fish Products, Sean Ward Fish Exports, Island Seafoods agus Albatross Seafoods.

Mar gheall ar infheistíocht i gcomhlachtaí atá bunaithe sna Cealla Beaga tá an ceantar cósta ina shuíomh níos tarraingtí do shoithí iascaireachta le gabháil a thabhairt i dtír agus a scaoileadh a d'fhéadfadh dul chuig an RA, mórthír na hEorpa, an Iorua, an Íoslainn agus Oileáin Fharó murach é.

Moladh a bhí sa scéim ón Tascfhórsa Bia Mara a bhunaigh an tAire Talmhaíochta, Bia agus Mara, Charlie McConalogue T.D. agus a mhaoinigh an tAontas Eorpach faoin gCúlchiste Coigeartaithe Breatimeachta.

Killybegs Seafoods

Dúirt Stiúrthóir Bainistíochta Killybegs Seafoods, Seán McGuinness, go bhfuil infheistíocht iomlán na cuideachta mar chuid de straitéis fhadtéarmach chun inbhuanaitheacht an ghnó a chinntiú, agus chun fostaíocht a choinneáil i réigiún na gCealla Beaga.

“Is é príomhchuspóir na hinfeistíochta seo ná athrú bunathraithe a thabhairt don ghnó, rud a chuirfidh ar ár gcumas méideanna níos mó éisc a phróiseáil ar bhealach níos éifeachtaí, agus cumas a chruthú chun táirgí breisluacha a fhorbairt, filléid ronnach go príomha,” a dúirt Seán.

Dúirt sé go dtugann an fhorbairt aghaidh ar na príomhrioscaí atá le sárú ag an gcomhlacht faoi láthair lena n-áirítear cuótaí ronnach laghdaithe, costais mhéadaithe fuinnimh agus deacracht le foireann shéasúrach a fhostú.

“Tá an poitéinseal ag na fachtóirí seo go léir tionchar suntasach a imirt ar fheidhmíocht na cuideachta,” a dúirt sé. “Ní bheimis tosaithe ar an tionscadal seo gan tacaíocht BIM agus Scéim Tacaíochta Caipitil Phróiseas Brexit. Ba é sin an spreagadh dúinn dul i mbun an bhealaigh.”

Bhunaigh athair John McGuinness, Sean, seanathair, Josie agus beirt pháirtneirí eile, Seamus Tully agus Paddy Gallagher na Cealla Beaga Seafoods sa bhliain 1968. Chuaigh Seán agus a dheartháireacha Eamon agus Donal isteach sa ghnó go luath sna 1990idí agus 2000idí. Le linn an tséasúir ghnóthach fostaíonn an gnó 90 duine áitiúil.

Gallagher Bros.

Is gnó teaghlaigh go mór é (Ceannaithe Éisc) Gallagher Bros. Bunaithe níos mó ná 100 bliain ó shin i 1919 ag na deartháireacha Jack agus Phil Gallagher, fostaíonn sé 100 ball foirne sa séasúr gnóthach.

Dúirt an stiúrthóir David Gallagher, ball teaghlaigh den tríú glúin, go n-athróidh an infheistíocht ilmhiliún euro le gléasra nua agus le próiseas uathobrithe na héifeachtúlachtaí fuinnimh laistigh den táirgeadh.

Tá an fhorbairt mar chuid de Gallagher Bros. Project Green Factory Upgrade a chuirfidh leis an mbéim ar phróiseáil bhreise a dhéanamh ar tháirgí ronnach agus faoitíní gorma.

“Bhí pleananna againn uasghrádú a dhéanamh sular tharla Brexit, agus stop gach rud,” a dúirt David. “Ba é deontas na Scéime Tacaíochta Caipitil um Phróiseas Brexit trí BIM an lámh in uachtar a raibh orainn a bheith níos stuama. Táimid ar bís anois faoin todhchaí.”

“Beidh muid in ann díriú ar níos mó custaiméirí den scoth agus cumasóidh an córas uathobrithe solúbthacht sa táirgeadh chun filléid ronnach ar ardchaighdeán a thairiscint.”

Iasc Dhún na nGall

Tá uathobriú agus teicneolaíocht á n-úsáid ag Donegal Fish, mar aon le lucht saothair nua-oilte, chun próiseáil agus luach a chur ar amhábhair ar an láthair ag saoráid úrscothach €8.9 milliún a fuair maoiniú ón gCúlchiste um Choigeartú Brexit.

Ba athrú ollmhór é seo d'earnáil pheiligeach na hÉireann a d'onnmhairigh iasc iomlán den chuid is mó ar an mórchoír le haghaidh athphróiseála i dtíortha mar an tSín agus Vítneam.

Déanfar iasc, lena n-áirítear ronnach agus ronnach, a dhíreoite, a líonadh, a chnámhnú le bioráin, a roinnt, a thumadh nó a sáile, a reoite ina n-aonar agus a phacáistiú don mhargadh miondíola tomhaltóra le haghaidh onnmhairiú thar lear. Tá sé beartaithe ag an ngnó sé thairiscint táirgí nua a sholáthar do chustaiméirí

miondíola agus seirbhísí bia na Seapáine.

“Agus an margadh mórdhíola do tháirgí éisc pheiligeach ag éirí níos iomaíche, cuireann an áis seo, in éineacht le lucht oibre oilte nua, agus ard-innealra ar ár gcumas táirgí ardluacha eisceachtúla a iompú amach ar feadh na bliana,” a dúirt Kenny Ward, Bainisteoir Oibríochtaí, Donegal Fish.

“Tá áthas orainn fosta fostaíocht chobhsaí ar feadh na bliana a thairiscint i bpobal imeallach cois cósta le 30 ról nua.”

Bhunaigh Sean Ward Senior an comhlacht sna 90í agus tá fás rathúil air ó shin i leith, agus tá sé aistriithe anois chuig a theaghlach, Sean Og Ward, Liam Ward agus Elaine Ward.

“Tá ár dteaghlach bródúil as leanúint leis an ngnó agus táimid dóchasach go gcuideoidh an infheistíocht seo leis an ngnó a bheith faoi bhláth sa todhchaí,” a dúirt Sean Og Ward.

Iasc Breá Morgan —Ó Méith, Co. Lú

Mar cheann de na gnólachtaí éisc is sine in Éirinn, creideann Morgans Fine Fish a rath le 163 bliain anuas as a bheith ag oiriúnú, ag nuálaíocht agus ag déanamh dearmad ar cé hiad na custaiméirí.

De réir an bhainisteora díolacháin Gillian Morgan, bhí an tacaíocht ó Scéim Tacaíochta Caipitil Próiseála Bia Mara Brexit, arna cur i bhfeidhm ag BIM, ríthábhachtach chun lígean don ghnó dul san iomaíocht go hidirnáisiúnta agus a raon táirgí a fhás.

Moladh a bhí sa scéim ón Tascfhórsa Bia Mara a bhunaigh an tAire Talmhaíochta, Bia agus Mara, Charlie McConalogue T.D. agus a mhaoinigh an tAontas Eorpach faoin gCúlchiste Coigeartaithe Breatimeachta.

Fuair gnóthas Omeath maoiniú de bheagnach €100,000 chun cabhrú lena chuid oibríochtaí a chosaint don todhchaí agus é a dhéanamh níos tíosaí ar fhuinneamh – b'ionann an infheistíocht iomlán agus €270,000.

D'infheistigh sé i dteicneolaíocht próisis den scoth chun an úsáid is fearr a bhaint as díluchtuithe iasc geala agus chun táirgí breisluacha a fhorbairt don mhargadh Eorpach. D'úsáid sé deontas eile chun painéil ghréine a thabhairt isteach agus chun córas cuisniúcháin 20 bliain d'aois a athsholáthar chun éileamh ar leictreachas a laghdú, agus chun a éifeachtúlacht fuinnimh a threisiú.

Tá 80 duine fostaithe ag Morgans Fine Fish, agus tá go leor acu ag obair don chomhlacht, atá lonnaithe i suíomh álainn tuaithe os cionn Loch Cairlinn agus sléibhte Chuaille, le blianta fada anuas.

"Táimid le teicneolaíocht den scoth anois chun táirgí éisc úra nó roite a thairiscint don mhargadh," a dúirt Gillian.

"Déanfaidh na hinfeistíochtaí atá déanta againn le tacaíocht ó BIM an chuideachta a chosaint don todhchaí agus cabhróidh sé linn fanacht iomaíoch agus táirgí nua a sheachadadh."

Salann Mara Oiriaila —Port Oiriaila, Co. Lú

Nuair a thosaigh Brian Fitzpatrick agus a chomhpháirtí gnó John Delany ag táirgeadh salainn mara den scoth i bPort Oiriaila, Ceann Chlochair, Co. Lú, deich mbliana ó shin, is beag a shíl siad go mbeadh siad ag déanamh tonnta ar fud an domhain inniu agus iad ag baint mianraí atá saibhir i gcothaithe ríthábhachtach don dea-shláinte.

Mar a thosaigh mar ghnó bainte salainn mara in 2013 anois tá Oriel Sea Salt suite mar an t-aon chuideachta ar domhan a bhaineann maignéisiam, mianraí agus riandúile ó uisce domhainfharraige le húsáid i dtáirgí sláinte, folláine agus cúram craicinn.

I lár 2022, sheol Oriel a forlontaí bia leachtacha maignéisiam-bhunaithe trína siopa ar líne www.magnesiumstore.com. Ina dhiaidh sin in 2023 seoladh an chomhlachti siopaí bia sláinte in Éirinn agus i dTuaisceart Éireann.

Bhí an fhreagairt chomh láidir sin go seolfaidh Oriel an raon ar líne chuig margáí SAM, Cheanada agus an Mheán-Oirthir i Meán Fómhair 2024, rud a thabharfaidh rochtain do thomhaltóirí ar fud an domhain ar tháirge nuálaíoch atá ríthábhachtach don dea-shláinte.

Tháinig an turas chun bheith ina cheannaire

domhanda i dtáirgeadh maignéisiam leachtach nuair a fuair an chuideachta amach go raibh cáilíochtaí agus tairbhí eisceachtúla ag seachtháirgí mianraí óna dtáirgeadh salainn mara ó thaobh sláinte agus cothaithe.

“Ba é an toradh a bhí orainn ná teicneolaíocht phaitinnithe a fhorbairt chun cothaithe annamha agus cumhachtacha uisce domhainfharraige a aimsiú agus a bhaint, le tacaíocht ó ghníomhaireachtaí éagsúla lena n-áirítear BIM. Bainimid úsáid as córas séalaithe brú ar leith inár mbaint, rud a chiallaíonn go gcoimeádtar an mhaitheas ar fad,” a dúirt Brian.

Go dtí seo, fuair Oriel €168,000 i ndeontais a chuir BIM i bhfeidhm – dhá shuim faoin nGrúpa Gníomhaíochta Áitiúil lascaigh, agus le déanaí, dhá cheann faoi Scéimeanna Forbartha Fiontraíochta an Gheilleagair Ghoirm Breatimeachta, ag eascairt as moltaí an Tascfhórsa Bia Mara a bhunaigh an tAire Talmhaíochta, Bia agus Mara, Charlie McConalogue T.D. agus maoinithe ag an Aontas Eorpach faoin gCúlchiste Coigeartaithe Breatimeachta. Ba mhór an tacaíocht iad na deontais seo do Oriel chun trealamh speisialaithe a fháil atá riachtanach chun an gnó a fhás.

Tá infheistíocht agus forbairt déanta ag Oriel i dteicneolaíocht, atá paitinnithe anois in Éirinn, sa RA, san AE, sna Stáit Aontaithe, i gCeanada, san Astráil agus sa Nua-Shéalainn.

“Is fíor-éagsúlú é seo de réir mar a fhorbraíonn an chuideachta ó bheith bunaithe ar bhia (salann mara) go soláthraí táirgí chuig na hearnálacha sláinte, folláine agus eolaíochta beatha. Táimid ag súil go mbeidh suas le 75% dár gcuid táirgí easpórtáilte faoi dheireadh na bliana seo,” a dúirt Brian.

“Nuair a thosaigh muid, bhí ár bhfócas ar sháile farraige den scoth agus ba é an fotháirge na maignéisiam agus na heilimintí saibhir a bhaineamar as an táirgeadh sin. Ach tá cúrsaí ina n-iomláine agus anois is é an salann mara an fotháirge, agus is é maignéisiam ár bpríomhghnó.”

Ceadaíonn salann farraige Oiriaila, a bhaintear faoi uisce le próiseas speisialta, laghdú de 25% sóidiam gan cur isteach ar bhlas. Tá go leor creidiúnaithe aige lena n-áirítear ceithre Dhámhachtain Blas na hÉireann, ceithre Ghradam Great Taste agus Deimhniú Orgánach agus stádas Óir Bhunús Glas le haghaidh Inbhuanaitheachta. Úsáideann príomhchócairí na hÉireann agus go leor brandaí móra lena n-áirítear Coca Cola, Ballymaloe, East Coast Bakehouse, Waterford Blaa, agus O'Donnells Crisps é.

Is í Oriel anois an t-aon chuideachta ar domhan a bhfuil stádas Ainmnithe Tionscnaimh Chosanta (PDO) aici ó Choimisiún an AE dá mianraí agus salann mara.

arsa Brian: “Ceanglaíonn maignéisiam agus bíonn tionchar aige ar shláinte, ar dhíolúine, ar chodladh agus ar fhuinneamh agus táimid ag soláthar é seo i bhfoirm leachtach atá 100 faoin gcéad nádúrtha, íon, saor ó ian. Úsáidtear é i bhforlónadh cothaithe, feistí leighis agus go leor brandaí cúram craicinn agus cosmaidí ar an mórshráid, chomh maith le cúram créachta.”

I measc na gcliant sliseanna gorm i gcúram craiceann tá Neal's Yard Remedies, ESPA, GOSH agus Pestle & Mortar.

D'oibrigh Oriel le heolaithe in Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath le roinnt blianta anuas chun an cineál

uathúil seo de mhaignéisiam leachtach a fhorbairt, agus foilsíodh taighde in irisí leighis, eolaíochta agus cúram craicinn.

Tá staidéar críochnaithe ag míleata na SA freisin ar úsáid an mhaignéisiam leachtach chun dónna a leigheas, agus tá torthaí an-dearfach aige.

“D’fhéadfadh sé seo a bheith ina mhór-ardú céime maidir le táirge nádúrtha a úsáid ar dhó seachas táirge atá bunaithe ar dhruaí,” a dúirt Brian.

Tá ochtar fostaithe ag Oriel agus táthar ag súil leis an líon seo a mhéadú sa bhliain atá romhainn.

“Táimid bródúil as ceann de na hacmhainní is fearr dár dtír, an t-aigéan, a bhaint as a chothaithe is luachmaire le teicneolaíocht paitinnithe Éireannach

ar bhealach inbhuanaithe, orgánach,” a dúirt Brian.

“Tá an tacaíocht atá faighte againn thar na blianta ó BIM iontach. Trí thacaíocht a thabhairt do Oiriaila, táthar ag cinntiú go leanaimid ar aghaidh ag fás ár dtáirgí, ár mbranda, ár nuálaíocht agus ár bhfostaíocht ónár bpobal áitiúil.

“Tá sé beartaithe againn anois go leor gnéithe dár dtrealamh a uasghrádú chun a chinntiú gur féidir linn an caighdeán agus an soláthar a choinneáil de réir mar a aimsimid cliant nua, agus tá áthas orainn go bhfuil BIM ag tacú linn ina leith,” a dúirt sé.

“Táimid bródúil as ceann de na hacmhainní is fearr dár dtír, an t-aigéan, a bhaint as a chothaithe is luachmaire le teicneolaíocht paitinnithe Éireannach ar bhealach inbhuanaithe, orgánach,”

Brian Fitzpatrick, Oriel Sea Salt,
Port Oiriaila, Co. Lú

Bia Mara Shines Na Cealla Beaga, Contae Dhún na nGall

Nuair a chuala an teaghlach fiontraíochta a bhí taobh thiar de Shines Seafood atá lonnaithe i nDún na nGall nach raibh go leor ann chun turasóirí a mhealladh go baile iascaireachta na gCealla Beaga, bheartaigh siad rud éigin a dhéanamh faoi.

Le tacaíocht ó BIM agus Scéim Forbartha Fiontraíochta an Gheilleagair Ghoirm Brexit, d'fhorbair siad ionad léirmhínte in aice lena ngnó ar an gcé sna Cealla Beaga, ag tairiscint blaiseadh éisc uathúil agus eispéreas oideachais do chuariteoirí.

Chosain an tionscadal os cionn €46,000 agus tugadh cúnamh deontais níos mó ná €13,000 de faoin Scéim Forbartha Fiontraíochta um Gheilleagar Gorm Brexit a mhól an Tascfhórsa Bia Mara a bhunaigh an tAire Talmhaíochta, Bia agus Mara, Charlie McConalogue T.D. agus a chuir BIM i bhfeidhm.

Reáchtálann John agus Marianne Shine, agus a n-iníon Ciara an gnó a bhfuil gradaim buaite aige. Bhí John ina iascaire ar feadh 20 bliain sular bhog sé i dtír nuair a bhí a theaghlach ag fás. Chuaigh sé isteach in iasc úr ar dtús sular oscail sé siopa éisc agus sceallóga a bhuaigh duaiseanna, agus ansin sheol sé táirgí lena n-áirítear Tuinníní Éireannacha Fiáin.

“Bhí Fáilte Éireann ag spreagadh táirgeoirí bia chun turasóirí a mhealladh, bhí muid i gcónaí ag cloisteáil go bhfuil gá le níos mó cuairteoirí chuig na Cealla

Beaga, mar sin bheartaíomar tabhairt faoin dúshlán agus féachaint ar conas a d'fhéadfaimis rud éigin spéise a chur leis agus líon na ndaoine a théann chuig ár siopa agus ár ndíolachán iomlán a mhéadú ag an am céanna,” a dúirt Ciara.

“Cuireann an t-ionad ateangaireachta eispéreas blaiseadh éisc ar fáil trí úsáid a bhaint as tuinníní Éireannacha, ronnach Éireannach agus sairdíní Éireannacha, agus áiseanna closamhairc chun daoine a chur ar an eolas faoi bhia mara. Cuireann an taithí seo daoine ar an eolas faoinár mbranda freisin.”

“Bhí Fáilte Éireann ag spreagadh táirgeoirí bia chun turasóirí a mhealladh, ... mar sin bheartaíomar tabhairt faoin dúshlán agus féachaint ar conas a d'fhéadfaimis rud éigin spéise a chur leis agus líon na ndaoine a théann chuig ár siopa agus ár ndíolachán iomlán a mhéadú ag an am céanna”

Ciara Shine, **Shines Seafood**, Na Cealla Beaga, Co. Dhún na nGall

Sofrimar

- Cé na Cille Móire, Co. Loch Garman

Tá próiseálaí bia mara Sofrimar ag méadú onnmhairí cuacha agus ag cruthú postanna nua trína shaoráid i Loch Garman a leathnú le cabhair ó Scéim Tacaíochta Caipitil Próiseála Bia Mara Brexit.

Is é Sofrimar an próiseálaí is mó d'fheoil seagalach in Éirinn, agus rinne Sofrimar infheistíocht de €678,000 chun spás breise a chruthú ina mhonarcha i gCé na Cille Móire le cabhair ón gcúnamh deontais a fuarthas trí BIM. Ligeann sé seo don ghnó freastal ar an éileamh méadaithe ar chúicín iomlána cócaráilte reoite san Áise agus san Eoraip.

"I láthair na huair, cuirimid ár bhfeoil whelk cócaráilte agus amh chuig an Áis le haghaidh tuilleadh próiseála le feoil whelk cócaráilte stánaithe sa Chóiré Theas agus a dhíoltar go háitiúil," a dúirt Lorcan Barden, Stiúrthóir Airgeadais. "Déantar ár bhfeoil mhara amh a phróiseáil ina

slisní sushi sa tSín agus a dhíoltar i slabhraí bialainne móra sushi sa tSeapáin."

"Ceadóidh an líne nua seo do chuacha iomlána cócaráilte reoite inár n-áis leathnaithe chun breisluach a chur i gcrích in Éirinn, agus an t-ioncam a uasmhéadú ó na sceacha a thagann i dtír ag báid na hÉireann."

"Ceadaiigh an cúnamh deontais ón Scéim Tacaíochta Caipitil um Phróiseáil Bia Mara dúinn ár ndíolachán de tháirgí sléibhte a éagsúlú, rud a chinntíonn todhchaí ár n-iascairí sléibhe, a mhéadaíonn an luach breise ónár ngabhálacha, agus a leanann lenár straitéis fáis onnmhairithe i margaí nua agus reatha."

Bunaithe i 1979 i gCé na Cille Móire, thosaigh Sofrimar ag próiseáil seilidí do mhargadh an Chianoirthir i 1991. Leanann sé leis an táirge seo a dhíol le margaí éagsúla.

Moladh a bhí sa scéim ón Tascfhórsa Bia Mara a bhunaigh an tAire Talmhaíochta, Bia agus Mara, Charlie McConalogue T.D. agus a mhaoinigh an tAontas Eorpach faoin gCúlchiste Coigeartaithe Breatimeachta.

Seirbhísí Corparáideacha

An Bord

Thionóil an Bord dhá chruinniú dhéag le linn 2023. Áirítear ar phríomhfheidhmeanna an Bhoird leagan amach na straitéise agus treoir straitéiseach a sholáthar don choiste feidhmiúcháin; soláthar tuarascáil bhliantúil agus na ráitis airgeadais; ceadú beartas um bainistíocht riosca; buiséid bhliantúla a cheadú agus caiteachas suntasach agus cinní infheistithe a mhaoirsiú. Sa bhliain 2023, chomh maith leis na míreanna seo, phléigh an Bord freagra na heagraíochta don Bhreathimeacht ag gach cruinniú.

Díríodh ag cruinnithe i rith na bliana ar:

- Straitéis chorparáideach agus táscairí feidhmíochta nua a fhorbairt agus a sheoladh.
- POF nua a earcú
- Maoirseacht ar chlár oibre oibríochtúil BIM
- Fís Bia 2030 a Chur i bhFeidhm
- Athbhreithniú ar chairt agus téarmaí tagartha an Choiste Iniúchta agus Riosca
- Straitéis Scileanna 2023-2028
- Nuashonruithe beartais

Coiste Iniúchta agus Riosca an Bhoird

Cuireann Coiste Iniúchta agus Riosca an Bhoird (SRCD) comhairle ar an mBord maidir le sásúlacht córas a bhaineann le rialú inmheánach airgeadais, bainistíocht riosca, an fheidhm inmheánach iniúchta agus cóid iompair ghnó. Tá ARC neamhspleách ar an gcoiste feidhmiúcháin agus tuairiscíonn sé go díreach don Bhord. In 2023, rinne ARC athbhreithniú ar cheithre iniúchadh inmheánacha a rinne na hiniúcháirí

inmheánacha:

- – Athbhreithniú ar éifeachtacht chóras an Rialaithe Inmheánaigh
- Athbhreithniú ar Chomhlíonadh Cánach
- Athbhreithniú ar Bhainistíocht Deontas Breatimeachta

Tá an Coiste Feidhmiúcháin um Riosca freagrach as maoirseacht a dhéanamh ar rioscaí agus rialú laistigh de BIM agus oibríonn sé go dlúth le SRCD. Chuir an Príomhoifigeach Riosca clár na rioscaí corparáide, mar aon le tuarascáil, ar fáil do ARC gach ráithe.

I gcomhréir le Cód 2016, rinne an CIR measúnú seachtarach ar a éifeachtacht féin in 2023. Chuir na freagraí roinnt moltaí san áireamh, agus táthar ag tabhairt fúthu go léir. Rinne an Coiste athbhreithniú freisin ar éifeachtacht na n-iniúcháirí inmheánacha agus dheimhnigh siad go raibh an-áthas orthu le feidhm na n-iniúcháirí agus leis an tseirbhís a thug siad do BIM.

D'iarr SRCD tuarascálacha ar leith ó Stiúrthóir na Seirbhísí Corparáideacha chun dearbhú a thabhairt don choiste maidir le calaois, éilliú agus breabaireacht; comhlíonadh soláthair; RGCS agus comhlíonadh canach. Ina theannta sin, rinne an SRCD athbhreithniú agus mhol nuashonruithe don Bhord le faomhadh in 2023.

Rinne an SRCD athbhreithniú ar Chreat Rialaithe Inmheánach BIM agus ar Ráitis Dhearbhuithe ón bhFeidhmeannas sna réimsí seo a leanas:

- Meastóireacht Infheistíochta Caipitil
- Cód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit

- Cóid Iompair
- Seirbhís do chustaiméirí
- Cosaint Sonraí agus RGCS
- Rialuithe Airgeadais
- Maoiniú
- Sláinte agus Sábháilteacht
- Acmhainní Daonna
- Córais Faisnéise
- Córas Cáilíochta ISO
- Soláthar
- Córas Bainistíochta Deontas
- Bainistíocht Riosca

An Coiste Oiliúna agus Forbartha

Bunaíodh an Coiste Oiliúna agus Forbartha in 2020 mar fhochoiste den Bhord chun comhairle a thabhairt ar threoir straitéiseach BIM maidir le hoiliúint agus chun treoir agus maoirseacht a sholáthar ar sheirbhísí oiliúna agus forbartha BIM. In 2023, rinne an Coiste Oiliúna agus Forbartha a Théarmaí Tagartha a nuashonrú agus bhunaigh sé Comhairle Acadúil neamhspleách. Reáchtáil sé dhá chruinniú i rith na bliana.

An Coiste Ainmniúcháin agus Luach Saothair

Ceaptar an Coiste Ainmniúcháin agus Luach Saothair mar fhochoiste neamhspleách den Bhord chun bainistiú a dhéanamh ar na próisis a bhaineann le Príomhoifigeach Feidhmiúcháin nó ról shinsearacha

bhainisteoireachta a earcú. Tagann an coiste le chéile de réir mar a cheanglaíonn an Bord. Níor tionóladh an coiste in 2023.

Fógraí Reachtúla agus Fógraí Eile

An tAcht um Eitic in Oifigí Poiblí, 1995 agus an tAcht um Chaighdeán in Oifigí Poiblí, 2001

Chomhlíon gach duine ag a bhfuil post ainmnithe laistigh de BIM na riachtanais de chuid an Choimisiúin Oifigí Poiblí i gcomhréir le hAlt 18 agus 20 san Acht um Eitic in Oifigí Poiblí, 1995.

An tAcht um Nochtadh Cosanta, 2014

Tá nós imeachta in áit ag BIM chun nochtadh cosanta a dhéanamh i gcomhréir le hAlt 21(1) den Acht um Nochtadh Cosanta 2014. Rinneadh nochtadh cosanta amháin in 2023.

An tAcht um Íoc Pras Cuntas 1997

Is beartas BIM é a chinntiú go ndéantar gach íocaíocht go pras. Déantar gach iarracht, ag teacht le nósanna imeachta airgeadais cearta, a chinntiú go n-íoctar gach soláthraí laistigh den fhráma ama riachtanach, de réir an chleachtais is fearr. Foilsítear tuarascálacha ráithiúla maidir leis an gcomhlíonadh ar shuíomh gréasáin BIM.

Iarratais ar Rochtain ar Fhaisnéis

An tAcht um Shaoráil Faisnéise, 2014

Dearbhaítear leis an Acht um Shaoráil Faisnéise 2014 an ceart atá ag daoine den phobal rochtain a fháil ar fhaisnéis oifigiúla a mhéid is féidir i gcomhréir le leas

an phobail agus leis an gceart chun príobháideachta atá ag daoine aonair. Fuair BIM 17 n-iarratas faoin Acht in 2023, ar deonaíodh ceann amháin díobh, deonaíodh naoi gcinn i bpáirt, diúltaíodh do chúig cinn agus tá dhá cheann fós ar siúl. Iarradh sna hiarratais rochtain ar raon éagsúil faisnéise lena n-áirítear airgeadas, acmhainní daonna, soláthar, córais, beartais, próisis chinnteoireachta inmheánacha, acmhainní daonna, agus faisnéis eolaíoch.

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Rochtain ar Fhaisnéis faoin gComhshaol), 2007 go 2018 (AIE)

Forálann Rialacháin AIE don cheart rochtain a fháil ar fhaisnéis faoin gcomhshaol, agus ceanglaítear ar BIM mar údarás poiblí a bheith réamhghníomhach maidir le faisnéis faoin gcomhshaol a scaipeadh ar an bpobal. Fuair BIM iarratas amháin le haghaidh eolais faoin AIE in 2023 agus ceadaíodh an t-iarratas.

Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí (RGCS)

Ní bhfuair BIM aon iarratas chun eolas a fháil faoi na Rialacháin RGCS in 2023. Níor tharla aon sárú ar BIM a d'éiligh tuairisciú don Choimisinéir Cosanta Sonraí (DPC) in 2023.

Oibleagáidí BIM faoi Achtanna na dTeangacha Oifigiúla 2003 go 2021

I mí Aibreáin 2023, cheap BIM duine dá bhainisteoirí sinsearach chun maoirseacht a dhéanamh ar oibleagáidí feidhmíochta agus tuairiscithe faoi Achtanna na dTeangacha Oifigiúla 2003 go 2021.

De réir riachtanais faoi na hAchtanna, tá achoimre san áireamh i dtuarascáil bhliantúil na bliana seo agus áireofar é gach bliain ina dhiaidh seo.

Chun riachtanais Acht 2003 a chomhlíonadh freagraítear gach comhfhreagras a fhaigheann BIM i nGaeilge, a sheoltar ar ríomhphost nó i scríbhinn, i nGaeilge agus is i nGaeilge nó i nGaeilge agus i mBéarla atá aon chumarsáid scríofa ó BIM don phobal.

De réir Acht 2021 freagraítear i nGaeilge aon trácht nó ceist a fhaigheann BIM ar a bhealaí meán sóisialta i nGaeilge, agus bíonn aon eolas poiblí, lena n-áirítear margaíocht, i nGaeilge nó i nGaeilge agus i mBéarla.

Tá BIM ag déanamh iniúchadh ar a stáiseanóireacht agus ar a chomharthaíocht faoi láthair chun a mheas an gcomhlíonann sé na riachtanais a bheith i nGaeilge nó i nGaeilge agus i mBéarla.

Cuirtear foilseacháin áirithe BIM, lena n-áirítear a thuarascáil bhliantúil, a cuntais iniúchta agus ráitis airgeadais, ráiteas straitéise agus moltaí beartais phoiblí ar fáil i nGaeilge agus i mBéarla.

Ligeann córais TFC BIM do thaifead ceart agus d'úsáid ainm, seoladh nó teideal duine i nGaeilge.

Níl foirmeacha oifigiúla BIM ar fáil i nGaeilge faoi láthair, ach is féidir iad a aistriú ach iad a iarraidh.

Níl an lógó i nGaeilge faoi láthair, ach má dhéantar lógó BIM a athnuachan nó a athrú, cuirfear na bearta riachtanacha chun aghaidh a thabhairt ar Achtanna na Gaeilge i bhfeidhm.

Chomhlíon BIM a dhualgais fógraíochta faoi na hAchtanna, ag comhlíonadh an cheanglais a chinntiú go bhfuil ar a laghad 20% dá fhógraíocht i nGaeilge agus go gcaitear ar a laghad 5% dá bhuiséad bliantúil fógraíochta ar na meáin Ghaeilge. In 2023, bhí 24% d'fhógraíocht bhliantúil BIM i nGaeilge agus caitheadh 13% dá bhuiséad fógraíochta ar na meáin Ghaeilge.

Cairt do Chustaiméirí

D'fhoilsigh BIM Cairt do Chustaiméirí ina sonraítear a thiomantas iomlán seirbhís éifeachtach, thráthúil, ghairmiúil agus chúirtéiseach a chur ar fáil do chustaiméirí. Leagann an Chairt amach na caighdeáin seirbhíse ar féidir le custaiméirí a bheith ag súil a fháil ó BIM agus tá sí ar fáil i limistéar fáiltithe príomhoifige BIM agus ar líne.

Bainistíocht Riosca

Déanann an Coiste Feidhmiúcháin Riosca athbhreithniú agus nuashonrú ar an gClár Riosca Corparáideach agus tuairiscítear don Choiste Iniúchta agus Riosca agus don Bhord go ráithiúil. Tá measúnú déanta ag BIM ar rioscaí na heagraíochta agus aimsíodh na príomhrioscaí seo a leanas in 2023:

Riosca	Maoluithe
Breatimeacht	Beidh impleachtaí agus costais bhreise ag baint le rialuithe teorann nua ón 31 Eanáir 2024 ar aghaidh do chliant. Coinneoidh BIM an tionscal ar an eolas faoi aon athruithe ar rialacha trádála faoi Brexit de réir mar a thagann siad chun cinn trí bhealaí cumarsáide cuí. Leanfaidh BIM de bheith i dteagmháil leis an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara (DAFM) agus an tÚdarás um Chosaint Iascaigh Mhara (SFPA) de réir mar a thagann rialacha nua chun cinn.
Coinníollacha margaidh agus eacnamaíochta do chliant atá luaineach agus atá ag athrú go tapa mar thoradh ar an gcúlú eacnamaíochta atá ag teacht chun cinn.	Leanfaidh BIM ag plé leis an earnáil; a gcuid riachtanas a thuiscint agus iad seo a chur in iúl don DAFM; tacú le tacaíochtaí agus aon scéimeanna a chur i bhfeidhm gan mhoill. Dréachtaíodh scéimeanna nua CEMID chun an tsolúbthacht agus na tacaíochtaí uasta a sholáthar.

Soláthar agus an Cód Caiteachais Phoiblí

Tá próiseas soláthair poiblí láidir agus sofhreagrach ag BIM atá i gcomhréir go hiomlán leis an gCód Caiteachais Phoiblí chomh maith le gach riail soláthair náisiúnta agus de chuid an AE agus a léiríonn an cleachtas is fearr maidir le soláthar. D'fhógair BIM 20 tairiscint ar etenders.gov.ie in 2023, i dteannta le soláthar trí chreat-chomhaontaithe na hOifige um Sholáthar Rialtais. Rinneadh tuarascáil chuimsitheach ar chomhlíonadh na heagraíochta leis an gCód Caiteachais Phoiblí don bhliain 2023 ag deireadh na bliana. Dhearbhaigh sé seo go bhfuil BIM i gcomhréir go hiomlán leis an gCód.

Sláinte agus Sábháilteacht

Tá Polasaí Sláinte agus Sábháilteachta ag an

BIM a chuireann béim ar ár ngealltanas chun feabhas leanúnach a thiomáint ar aon líne leis na dualgais chomhlíonta uile ábhartha, an tAcht um Shábháilteacht, Sláinte agus Leas ag an Obair 2005 san áireamh. Tá Ráiteas Sábháilteachta BIM bunaithe ar mheasúnuithe riosca ar rioscaí san ionad oibre agus cuirtear bearta rialaithe cuí i bhfeidhm chun sláinte agus sábháilteacht na foirne, na gconraitheoirí agus na gcúairteoirí ar ár n-ionad oibre a chosaint.

Comhionannas, Éagsúlacht agus Ionchuimsiú

Chuir BIM a Beartas agus Plean Gníomhaíochta um Chomhionannas, Éagsúlacht agus Cuimsiú (EDI) chun cinn le linn na bliana atá faoi athbhreithniú. Dá bharr seo bhronn Ionad na hÉireann um Éagsúlacht creidiúnú Airgid Infheisteoirí san Éagsúlacht ar BIM.

Léiríonn an t-éacht seo go leanann BIM ag tógáil ar bhunús láidir agus go bhfuil sé tiomanta d'éagsúlacht agus cuimsiú a neadú tuilleadh sna córais eagraíochta níos leithne.

Tugann gnóthachtáil an chaighdeáin BIM teachtaireacht dhearfach do na páirtithe leasmhara go léir, inmheánach agus seachtrach, agus is toradh é ar ionchur agus rathúlacht an Ghrúpa Oibre um Chomhionannas, Éagsúlacht agus Cuimsiú.

Thuairiscigh beagnach duine as gach ochtar (13 %) den fhoireann san eagraíocht go bhfuil míchumas orthu agus is í fíis BIM ná leanúint ar aghaidh ag tógáil timpeallachta oibre a aithníonn agus a thugann luach ar éagsúlacht i measc a fhoireann, cliant agus geallsealbhóirí, ina gcaitear le daoine le meas agus tuiscint agus áit a bhfuil éagsúlacht, comhionannas agus cuimsiú mar chuid dár gcultúr agus leabaithe inár gcleachtais. Is fir iad thart ar 55% d'fhostaithe

BIM agus is mná iad 45%. Ar 31 Nollaig 2023, bhí triúr ban agus beirt chomhalta fireann ag an mBord, a chomhlíonann sprioc an Rialtais ionadaíocht 40% ar a laghad de gach inscne i gcomhaltas na mBord Stáit.

Faisnéis a Sholáthar do Chomhaltaí den Oireachtas

D'fhreagair BIM gach iarratas ó Chomhaltaí an Oireachtais in 2023 go pras agus go soiléir.

Éifeachtúlacht agus Caomhnú Fuinnimh

Tá BIM tiomanta do leanúint ar aghaidh ag laghdú ár lorg carbóin trí fheidhmíocht fuinnimh níos fearr, úsáid uisce agus laghdú dramhaíola. Tacaíonn feachtais feasachta foirne leis seo ar fad.

Scéimeanna Deontais BIM

I rith 2023, chuir BIM 19 scéim deontais i bhfeidhm don earnáil bia mara, le 2024 íocaíocht deontais arbh fhiú €145,821,438.63 san iomlán iad i gcabhair deontais. As na 19 scéim deontais, bhí seacht gcinn

á gcómhaoiniú ag ráta 50% ag an gCiste Eorpach lascaigh Muirí (CEMI). Is ionann seo agus íocaíochtaí deontais ar luach €3,143,581.26. B'ionann naoi scéim a mhaoinigh an Cúlchiste Coigeartaithe Brexit (CCB) agus íocaíochtaí deontais €145,821,438.63. Soláthraíonn an AE maoiniú 100% do na Scéimeanna CCB seo. B'ionann deontais na Scéime Sábháilteachta Turasoireachta Cabhlach agus Mara, atá maoinithe 100% tríd an Státchiste Náisiúnta, agus an t-iarmhéid de €926,014.08.

Clár Oibriúcháin CEMID 2021-2027

Comhchistíonn an Ciste Eorpach Muirí, lascaigh agus Dobharshaothraithe (CEMID) agus Rialtas na hÉireann Clár Oibriúcháin CEMID d'Éirinn. Tá BIM tiomanta do leanúint ar aghaidh le cláir oibre chomhoibríocha dhomhain faoin CEMID leis an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara (DAFM), agus lenár gcomhghníomhaireachtaí Bord Bia agus Foras na Mara, na gealltanais náisiúnta a leagtar amach i Food Wise 2025/Straitéis Agraibhia 2030 agus sna pleananna Leas a Bhaint as Saibhreas Ár nAigéin a

chomhlíonadh.

Is é CEMID 2021-2027 an phríomhfhoinsé airgeadais chun cur chun feidhme éifeachtach an Chomhbheartais lascaigh (CBI) a áirithiú, agus dá bhrí sin, tá na príomhchuspóirí a leagtar amach sa CBI fíorthábhachtach. Áirítear orthu sin inbhuanaitheacht chomhshaoil na ngníomhaíochtaí iascaireachta agus dobharshaothraithe, agus laghdú ar thionchar gníomhaíochtaí iascaireachta agus dobharshaothraithe ar an gcomhshaoil muirí. Áirítear leo freisin tionscal gabhála agus próiseála iascaireachta atá inmharthana go heacnamaíoch agus iomaíoch agus gníomhaíocht a bhaineann le hiascaireacht ar talamh, tacú le pobail chósta a bhfuil tionchar díreach eacnamaíoch agus sóisialta ag gníomhaíochtaí iascaireachta agus dobharshaothraithe orthu sna réimsí sin, oiriúnú don athrú aeráide, agus glaineacht na n-aigéan.

Is í fíis an chláir ná "tacú le hearnáil bia mara na hÉireann atá athléimneach, cliste ó thaobh na haeráide de, atá inbhuanaithe ó thaobh an chomhshaoil de agus brabúsach chun a rannchuidiú

**CEMID
2021-2027
Misín BIM**

1:
Earnáil Bia Mara Cliste Aeráide, Inbhuanaithe don Chomhshaoil

2:
Earnáil Bia Mara Nuálaíoch, Iomaíoch agus Athléimneach, arna tiomáint ag Teicneolaíocht agus Tallann

3:
Pobail bheoga agus inbhuanaithe cósta atá á dtiomáint chun straitéisí cruthaitheacha pobalbhunaithe a chur i bhfeidhm chun deiseanna eacnamaíoch a fheabhsú agus chun creat dinimiciúil a áirithiú le haghaidh fáis agus forbartha cáilíochta

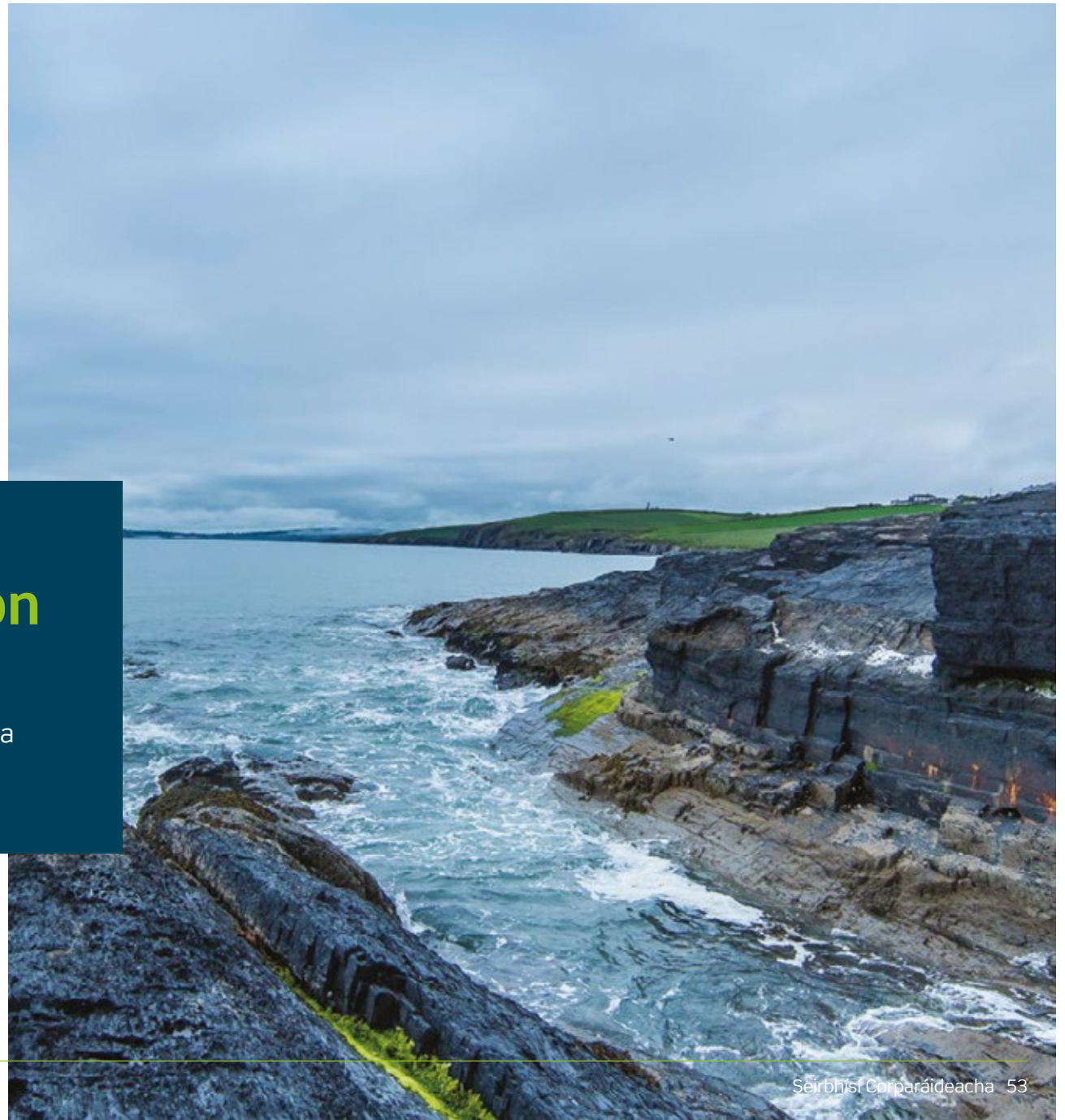
4:
Bainistíocht éifeachtach agus cur chun feidhme chlár CEMID.

le poist agus fás a uasmhádú agus gníomhaíochtaí eacnamaíocha agus sóisialta ár bpobail cois cósta is beoga agus is inbhuanaithe a chothabháil". Chun an fhís seo a bhaint amach d'Éirinn, sainithníodh ceithre mhisean atá beartaithe mar fhreagra ar shaincheisteanna agus ar dhúshlán struchtúracha meántéarmacha agus fadtéarmacha ach a chuireann san áireamh freisin féidearthachtaí géarchéimeanna a d'fhéadfadh teacht i láthair thar shaolré an chláir.

Tá Éire le fáil

€142 million

de chistí an AE ón EMFAF nua a chuirfear le chéile le cómhaoiniú ó Rialtas na hÉireann.

Scéimeanna Deontais BIM

54 Scéimeanna Deontais BIM

An Cúlchiste Coigeartaithe Breatimeachta (CCB)

Tá an Cúlchiste Coigeartaithe Breatimeachta (CCB) dírithe ar thacaíocht airgeadais a chur ar fáil do Bhaill Stáit, réigiúin agus earnáil go raibh an tionchar is mó ag an mBreatimeacht orthu chun dul i ngleic leis na hiarmhairtí diúltacha eacnamaíochta, sóisialta, críche agus, más cuí, comhshaoil. Tá leithdháileadh suntasach de bhreis is €1 billiún, nó díreach os cionn 20% den Chúlchiste iomlán, faighte ag Éirinn, mar an Ballstát is mó a ndeachaigh i bhfeidhm uirthi.

Is í an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe (DPER) an Comhlacht Ainmnithe chun an Cúlchiste in Éirinn a bhainistiú agus cinneadh a dhéanamh air agus tá seasamh beartais iomlán na hÉireann maidir leis an CCB á chomhordú aige. Tá na critéir incháilitheachta arna leagan síos ag an AE chun caiteachas a cháiliú faoin gCúlchiste dian, agus ní mór d'aon chaiteachas molta nasc díreach a léiriú le tionchair dhiúltacha a eascraíonn as Brexit.

Ina thuarascáil i mí Dheireadh Fómhair 2021, rinne an Tascfhórsa Bia Mara sé mholadh déag chun maoiniú CCB a ghíaráil chun tacú leis an earnáil bia mara agus le pobail chósta freagairt do na dúshlán a bhaineann le Brexit.

Bunaithe ar na moltaí seo, faoi mhaoirseacht na Roinne Talmhaíochta, Bia agus Mara (DAFM) chuir BIM roinnt scéimeanna tacaíochta i bhfeidhm de réir riachtanais incháilitheachta an DPER agus an AE.

Scéim	Líon na nDeontas	Luach Deontais
Scéim Tacaíochta Caipitil um Próiseáil an Bhreatimeachta	76	€30,483,881.00
Scéim Forbartha Fiontraíochta Breatimeachta don Gheilleagar Gorm	371	€13,276,096.14
Scéim Aistrithe Chomharchumann lascaigh an Bhreatimeachta	6	€990,538.69
Scéim Fáis Dobharshaothraithe Inbhuanaithe an Bhreatimeachta	108	€4,309,979.72
Scéim Scoir Buan Deonach an Bhreatimeachta	80	€59,312,818.00
Scéim Cheannaigh Amach Acmhainne Lasmuigh den Chlár Breatimeacht	22	€2,580,057.25
Scéim Coigeartaithe Múnla Gnó Cois Chladaigh an Bhreatimeachta	737	€2,437,000.00
Scéim Brexit um Thacaíocht d'lascaigh Pheiligeacha	49	€24,940,105.00
Scéim Tacaíochta Aistrithe Muirín a Bhaineann go Sonrach le Brexit	8	€552,000.00
Scéim Leachtachta Próiseála Brexit	37	€6,990,962.00
Iomlán	1494	€145,821,439.00

Scéim Tacaíochta Caipitil um Próiseáil an Bhreathimeachta

Dearadh an scéim chun tacú le hearnáil phróiseála na hÉireann dul i ngleic le hathrú claochlaithe, chun éifeachtaí an Liúntais Ghabhála Iomláin (TAC) agus an Bhreathimeachta a mhaolú. Bhí sé mar aidhm aige freisin fiontair níos neamhdhíobhálaí, níos inbhuanaithe agus níos iomaíche a thógáil a fhreastalaíonn ar mhargaí an AE agus ar mhargaí domhanda níos leithne, leibhéal fostaíochta níos airde a chruthú ar bhonn níos áitiúla, agus úsáid níos fearr agus níos inbhuanaithe a bhaint as amhábhair talún nó allmhairithe na hÉireann.

Bhí sé dírithe freisin ar thacú le hinfheistíochtaí caipitil claochlaitheach faoi stiúir an tionscail a chuireann ar chumas na hearnála díriú ar 'níos mó a chruthú ó níos lú' tar éis soláthar laghdaithe amhábhair agus fiontair san earnáil a bhogadh níos faide suas an slabhra soláthair chun táirge ar luach níos airde a tháirgeadh agus an tionscal a aistriú chuig fócas ar phróiseáil thánaisteach chuig táirgí atá dírithe ar mhargaí úsáideoirí deiridh.

Scéim	Líon na nDeontas	Luach Deontais
An Clár	4	€76,331.92
Corcaigh	21	€76,331.92
Dún na nGall	14	€17,544,697.53
Baile Átha Cliath	3	€133,107.05
Gaillimh	8	€985,777.63
Ciarraí	7	€1,051,231.06
Cill Dara	4	€293,780.27
Cill Chainnigh	2	€294,238.50
Lú	4	€373,174.19
Maigh Eo	2	€221,948.70
An Mhí	1	€81,619.00
Loch Garman	6	€2,252,863.42
Iomlán	76	€30,431,881.68

Scéim Forbartha Fiontraíochta Breatimeachta don Gheilleagar Gorm

Is é cuspóir na scéime seo ná cur i gcoinne na gcúinsí diúltacha eacnamaíochta agus sóisialta atá i gceist mar gheall ar aistarraingt na Ríochta Aontaithe ón Aontas Eorpach ar fhiontair atá ag feidhmiú sa gheilleagar gorm agus atá suite i bpobail laistigh de 10km an chósta.

Scéim	Líon na nDeontas	Luach Deontais
An Clár	18	€474,506.20
Corcaigh	64	€2,285,741.34
Dún na nGall	96	€4,197,826.78
Baile Átha Cliath	8	€505,027.40
Gaillimh	39	€985,777.63
Ciarraí	65	€2,333,702.41
Lú	5	€181,011.56
Maigh Eo	44	€1,103,699.77
Sligeach	4	€194,351.38
Port Láirge	12	€569,896.92
Loch Garman	13	€368,610.65
Cill Mhantáin	3	€75,944.10
Iomlán	371	€13,276,096.14

Scéim Aistrithe Chomharchumann Iascaigh an Bhreitheachta

Bhí an scéim seo oscailte do chomharchumainn iascaigh atá cláraithe le Cláraitheoir na gCara-Chumann le háitribh a cheadaigh an tÚdarás um Chosaint Iascaigh Mhara faoi Rialachán (CE) Uimh. Chun críocha na scéime seo, measadh go raibh comharchumann dírithe go príomha ar stoic chuótaí TCA más rud é go raibh 75% nó níos mó de stoic chuóta TCA i gceist le líon iomlán a chomhaltaí a thabhairt i dtír.

Scéim	Líon na nDeontas	Luach Deontais
Corcaigh	1	€250,000.00
Dún na nGall	2	€246,237.36
Gaillimh	2	€244,301.33
Lú	1	€250,000.00
Iomlán	6	€990,538.69

Scéim Fáis Dobharshaothraithe Inbhuanaithe an Bhreatimeachta

Is é cuspóir na scéime seo ná na hiarmhairtí diúltacha eacnamaíochta agus sóisialta a bhaineann le aistarraingt na Ríochta Aontaithe ón Aontas a mhaolú ar:

- (1) Phróiseáilíthe bia mara a raibh tionchar diúltach orthu mar gheall ar chailleadh soláthair amhábhair atá ag teacht chun cinn ó na lagduithe cuóta TCA,
- (2) Fhiontair dhobharshaothraithe a raibh tionchar díreach ag aistarraingt na RA orthu, agus
- (3) Phobail chósta a raibh tionchar diúltach orthu mar gheall ar réimse leathan tionchar a tháinig chun cinn ó laghdú cuóta TCA agus ó thionchair Bhreatimeachta níos leithne.

Scéim	Líon na nDeontas	Luach Deontais
Corcaigh	18	€516,683.91
Dún na nGall	40	€1,734,109.63
Baile Átha Cliath	1	€15,647.32
Gaillimh	6	€44,120.91
Ciarraí	13	€394,294.12
Cill Chainnigh	2	€344,254.00
Lú	8	€230,311.75
Maigh Eo	7	€182,643.23
Sligeach	1	€83,922.94
Port Láirge	7	€269,541.52
Loch Garman	2	€107,352.88
Cill Mhantáin	3	€387,097.51
Iomlán	108	€4,309,979.72

Scéim Scoir Buan Deonach an Bhreathimeachta

Is é cuspóir na scéime seo ná cothromaíocht idir acmhainn táirgthe cabhlaigh agus na cuótaí atá ar fáil a thabhairt ar ais tar éis laghdúithe cuóta ag eascairt ón gComhaontú Trádála agus Comhoibrithe (TCA), ag cinntiú brabúsachta an chabhlaigh.

Bhí sé mar aidhm ag an scéim freisin tacú le deighleog an chabhlaigh a raibh tionchar ag na nithe seo a leanas uirthi:

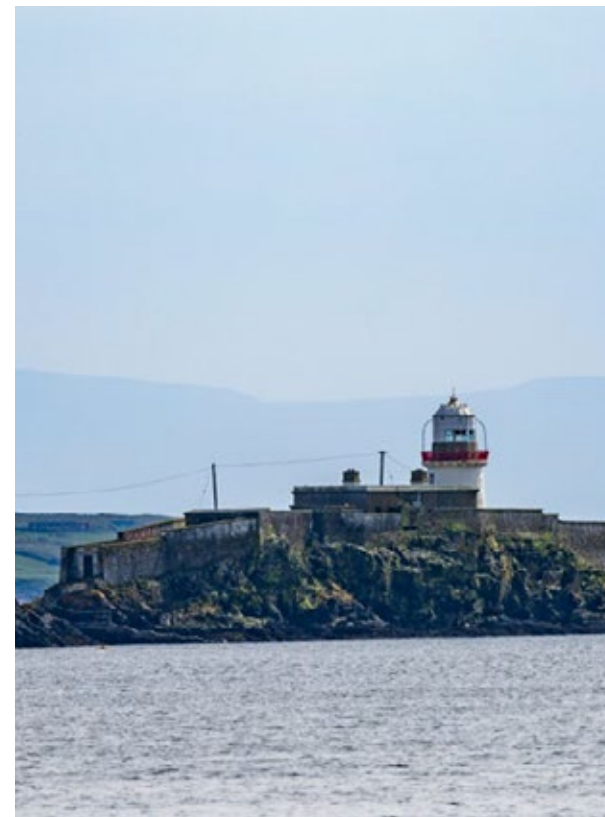
Na laghdúithe cuóta ó 2021 go 2026 atá ag teacht chun cinn ón gComhaontú Trádála agus Comhoibrithe. Is í aidhm na Scéime ná na cailleanais a bhaineann le stoic áirithe atá curtha san áireamh in Aguisín FISH.1 agus FISH.2 an TCA a mhaolú.

Deacrachtaí rochtain a bheith acu ar uiscí na RA nó uiscí tríú tír mar thoradh ar an mBreathimeacht.

Tacóidh an scéim le hárthaigh i sciartha ilfhiúsacha agus trála bíoma chun deireadh buan a chur le gach gníomhaíocht iascaireachta agus mar sin, ag méadú an chuóta a bhí ar fáil do na hárthaigh eile.

Cé gur féidir le hárthaigh sna cabhlaigh ilfhiúsacha agus trála bíoma a bheith ag iascach speiceas cuóta a raibh tionchar ar laghdúithe cuóta TCA orthu agus, mar sin, a raibh tionchar diúltach ag an TCA orthu, tugann an scéim tús áite d'iarraitais ó na hárthaigh is gníomhaí in iascaireacht na speiceas cuóta seo mar beidh baint ag a n-aistarraingt dheonach ón gcabhlach le hathbhunú cothromaíochta cabhlaigh agus le méadú an chuóta atá ar fáil d'árthaigh atá fós sa chabhlach.

Scéim	Líon na nDeontas	Luach Deontais
Corcaigh	39	€27,282,833.00
Dún na nGall	4	€5,550,895.00
Baile Átha Cliath	10	€6,552,117.00
Gaillimh	8	€6,081,668.00
Ciarraí	5	€3,043,850.00
Lú	10	€8,432,729.00
Port Láirge	2	€1,412,141.00
Loch Garman	2	€956,585.00
Iomlán	80	€59,312,818.00

Scéim Cheannaigh Amach Acmhainne Lasmuigh den Chlár Breatimeacht

Ba é cuspóir na scéime seo an riosca don scéim dhíchoimisiúnaithe dheonach a íoslaghdú ó athiontráil soithí tar éis díchoimisiúnaithe trí chion den acmhainn lasmuigh den chlár a cheannach amach sa chabhlach faoi bhun 18m agus os cionn 18 bhflít ilfhiúsach.

Scéim	Líon na nDeontas	Luach Deontais
An Clár	1	€90,585.00
Corcaigh	3	€550,700.00
Dún na nGall	3	€373,485.00
Baile Átha Cliath	2	€160,957.00
Gaillimh	3	€119,165.75
Ciarraí	1	€92,292.75
Cill Chainnigh	1	€249,900.00
Maigh Eo	1	€11,550.00
Port Láirge	1	€249,450.00
Loch Garman	5	€636,695.75
Cill Mhantáin	1	€45,276.00
Iomlán	22	€2,580,057.25

Scéim Coigeartaithe Múnla Gnó Cois Chladaigh an Bhreitheachta

Bhí sé mar aidhm ag an scéim seo cúnamh a chur ar fáil d'iascairí cladaigh chun a gcuid oibríochtaí gnó a choigeartú mar thoradh ar thionchar an Bhreitheachta. Cuirfidh an scéim íocaíocht ar fáil do shoithí gníomhacha faoi bhun 18m (LOA) atá ag feidmiú san earnáil cladaigh nach bhfuair tacaíocht faoi Scéimeanna Ceangail Sealadacha Breatimeachta in 2021 go 2022.

Scéim	Líon na nDeontas	Luach Deontais
An Clár	9	€34,700.00
Corcaigh	155	€484,800.00
Dún na nGall	127	€411,800.00
An Dún	1	€4,000.00
Baile Átha Cliath	32	€111,100.00
Gaillimh	102	€311,800.00
Ciaraí	71	€235,900.00
Lú	24	€94,700.00
Maigh Eo	80	€264,100.00
An Mhí	3	€12,000.00
Sligeach	12	€42,800.00
Port Láirge	47	€152,800.00
Loch Garman	56	€207,100.00
Cill Mhantáin	18	€69,400.00
Iomlán	737	€2,437,000.00

Scéim Brexit um Thacaíocht d'Iascaigh Pheiligeacha

Ceapadh an scéim seo chun cúiteamh a thabhairt d'úinéirí soithí peiligeacha RSW agus soithí ilfhiúsacha Leibhéal 1 agus Leibhéal 2 a d'fhulaing caillteanas cuóta ronnach le linn na tréimhse 2021-2023 mar thoradh ar na haistrithe cuótaí chuig an Aontas faoi Brexit.

Scéim	Líon na nDeontas	Luach Deontais
Corcaigh	16	€3,458,406.00
Dún na nGall	25	€19,794,569.00
Gaillimh	5	€1,322,400.00
Ciarraí	2	€285,730.00
Lú	1	€79,000.00
Iomlán	49	€24,940,105.00

Scéim Tacaíochta Aistrithe Muirín a Bhaineann go Sonrach le Brexit

Ba é aidhm na scéime cúnaimh ghearrthéarmaigh seo cailteanais a thabhaigh eanáil na muiríní mar gheall ar an TCA (Comhaontú Trádála agus Comhair) le linn 2021 a fhritháireamh go páirteach i gcomparáid le 2018-2020.

Scéim	Líon na nDeontas	Luach Deontais
Loch Garman	8	€552,000.00
Iomlán	8	€552,000.00

Scéim Aistrithe Próiseálaí Éisc an Bhreathmeachta

Cuireadh an scéim i bhfeidhm chun cúiteamh a thabhairt do phróiseálaithe ar bhain laghdú 15% nó níos mó ar a laghad ar láimhdeachas dóibh sa tréimhse 12 mhí ó Eanáir go Nollaig 2021 i gcomparáid leis an meánláimhdeachas bliantúil do 2018 go 2020. B'éigean d'iarratasóirí a léiriú go raibh an laghdú ar láimhdeachas inchurtha i leith soláthar laghdaithe speiceas a raibh tionchar díreach ag ciorruithe cuótaí a bhain leis an mBreathmeacht orthu. Ceapadh an tacaíocht chun sreabhadh airgid a chobhsú agus chun cabhrú le próiseálaithe oibríochtaí a chur in oiriúint do na socruithe trádála nua leis an Ríocht Aontaithe. Príomhchuspóir na scéime ab ea aistriú ordúil a éascú do chuideachtaí den sórt sin chun soláthróirí malartacha a aimsiú nó chun bearta struchtúracha eile a chur i bhfeidhm.

Scéim	Líon na nDeontas	Luach Deontais
An Clár	1	€300,000.00
Corcaigh	3	€898,521.80
Dún na nGall	10	€2,172,203.15
Baile Átha Cliath	5	€998,312.95
Gaillimh	3	€213,194.10
Ciarraí	8	€1,259,279.10
Lú	2	€253,579.35
Maigh Eo	2	€430,348.65
Loch Garman	3	€465,523.05
Iomlán	37	€6,990,962.15

An Ciste Eorpach Muirí agus lascaigh (CEMI)

Bhí sé mar aidhm leis an gCiste Eorpach Muirí agus lascaigh (CEMI) cabhrú le pobail chósta agus leo siúd atá ag obair in earnálacha na hiascaireachta agus an dobharshaothraithe dul in oiriúint do Chomhbheartas lascaigh (CBI) an Aontais Eorpaigh (AE) don tréimhse 2014–2020.

In 2023, bhí Clár Oibríochtúil CEMI ag tarraingt chun críche. I rith na bliana, riar BIM seacht scéim cúnamh deontais a tharraing anuas €3,143,581.26 i gcabhair deontais trí 301 iarratasóir ar éirigh leo. Rinne CEMI cómhaoiniú ar na scéimeanna sin 50:50: Státhchiste Náisiúnta.

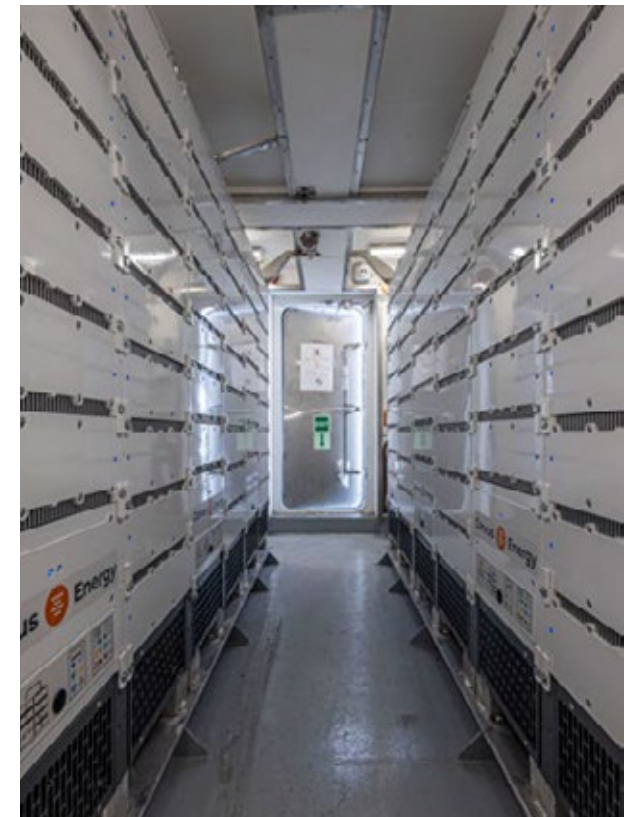
Scéim	Líon na nDeontas	Luach Deontais
Scéim lascach Inbhuanaithe Cuid B (Flít)	27	€1,851,053.42
Scéim Eagraíochta Táirgeoirí	4	€305,004.11
Scéim Infheistíochta Caipitil Bia Mara	3	€156,060.63
Scéim Oiliúna do Bhia Mara	110	€113,534.17
An Scéim um Chaomhnú lascaigh Intíre - V-eangúchán	152	€313,905.98
An Scéim um Thairseach Eolais KGS	4	€385,613.40
Scéim Inbhuanaithe Dobharshaothraithe	1	€18,409.55
Iomlán	301	€3,143,581.26

Scéim Iascaigh Inbhuanaithe CEMI Cuid B

Cuireann an Scéim seo, a bunaíodh faoi Thosaíocht 1 (Iascach Inbhuanaithe) de Chlár Oibriúcháin na hÉireann faoin gCiste Eorpach Muirí agus Iascaigh 2014 – 2020, tacaíocht ar fáil d'infheistíocht chaipitil ar bord ar shoithí iascaireachta. Bhí sé riachtanach go raibh an infheistíocht oiriúnach faoi cheann de na cuspóirí seo a leanas atá liostaithe thíos le go measfar í a bheith incháilithe faoi rialacha na Scéime.

- Sláinteachas, sláinte nó dálaí oibre a fheabhsú, agus/nó,
- Cáilíocht táirgí iascaigh a fheabhsú nó luach a chur le táirgí iascaigh, agus/nó,
- Deireadh a chur le colfairtí nó déileáil le gabhálacha de thaisme, agus/nó,
- Feabhas a chur ar roghnaíocht méide nó speiceas, agus/nó,
- Tionchar an trealamh iascaireachta ar an éiceachóras a laghdú, lena n-áirítear grinneall na farraige nó ar speicis nach spriocspeicis iad, agus/nó,
- Trealamh chun foghabháil mamaigh agus éan a chosc.

Scéim	Líon na nDeontas	Luach Deontais
Corcaigh	9	€808,116.34
Dún na nGall	7	€335,749.55
Gaillimh	1	€42,240.00
Ciarraí	4	€301,118.43
Lú	2	€189,036.09
Sligeach	1	€1,536.59
Loch Garman	3	€173,256.42
Iomlán	27	€1,851,053.42

Scéim Eagraíochta Táirgeoirí CEMI

Bunaíodh an Scéim Eagraíochta Táirgeoirí faoi Thosaíocht 5 (Margaíocht agus Próiseáil) de Chlár Oibriúcháin na hÉireann faoin gCiste Eorpach Muirí agus Iascaigh 2014 – 2020, arna chómhaoiniú ag Rialtas na hÉireann agus ag an gCoimisiún Eorpach. Chuir an scéim sin tacaíochtaí ar fáil do ghrúpaí táirgeoirí iascaigh nó do bharshaothraithe a bhí ag obair chun aitheantas a bhaint amach mar Eagraíocht Táirgeoirí. Is idirghabháil neamhiomaíoch é sin. Rinneadh iarratais a mheas bunaithe ar fhianaise ar bona fides an togra, mar aon le sonraí na n-iarratasóirí.

Scéim	Líon na nDeontas	Luach Deontais
Corcaigh	1	€92,242.10
Dún na nGall	2	€176,079.32
Port Láirge	1	€36,682.69
Iomlán	4	€305,004.11

Scéim Infheistíochta Caipitil Bia Mara CEMI

Bunaíodh an Scéim Eagraíochta Táirgeoirí faoi Thosaíocht 5 (Margaíocht agus Próiseáil) de Chlár Oibriúcháin na hÉireann faoin gCiste Eorpach Muirí agus Iascaigh 2014 – 2020, arna chómhaoiniú ag Rialtas na hÉireann agus ag an gCoimisiún Eorpach.

Thacaigh an Scéim seo le hinfeistíocht chaipitil ag fiontair próiseála bia mara d'fhonn earráil phróiseála bhreisluacha atá iomaíoch agus inbhuanaithe a fhorbairt. Bhí tacaíochtaí dírithe ar infheistíochtaí caipitil a laghdaíonn costais fuinnimh, a chuireann feabhas ar shábháilteacht, sláinte, sláinteachas agus inrianaitheacht agus a chuireann luach trí phróiseáil, cur i láthair agus pacáistíocht.

Scéim	Líon na nDeontas	Luach Deontais
Gaillimh	1	99,423.73
Ciarraí	1	13,767.80
Cill Dara	1	42,869.10
Iomlán	3	156,060.63

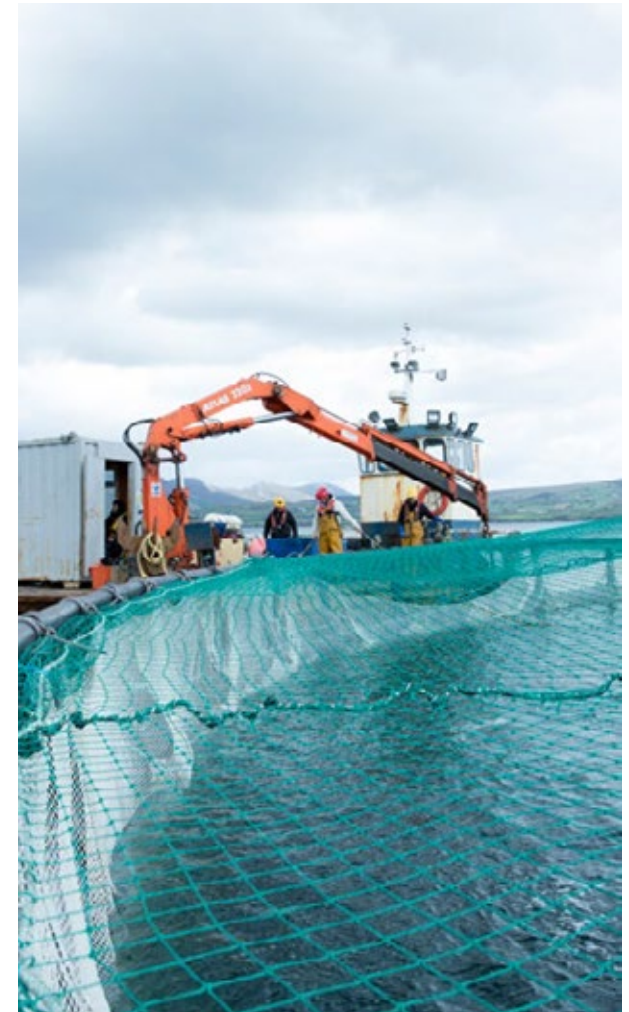

Scéim Oiliúna Bia Mara CEMI

Féadfaidh iarrthóirí agus soláthraithe oiliúna iarratas a dhéanamh ar thacaíocht do tháillí cúrsa agus costais chothaithe le haghaidh oiliúna in earnálacha gabhála, feirmeoireachta éisc agus próiseála bia mara na hÉireann.

Bunaítear an Scéim Oiliúna agus Fothaithe Acmhainní faoi Thosaíocht 1 (lascach Inbhuanaithe) de Chlár Oibriúcháin na hÉireann faoin gCiste Eorpach Muirí agus lascaigh 2014 – 2020, arna chómhaoiniú ag Rialtas na hÉireann agus ag an gCoimisiún Eorpach

Scéim	Líon na nDeontas	Luach Deontais
An Clár	3	€10,891.93
Corcaigh	35	€27,350.49
Dún na nGall	26	€15,147.23
An Dún	1	€1,234.54
Baile Átha Cliath	1	€295.4
Gaillimh	13	€16,035.02
Ciarraí	9	€20,277.45
An Longfort	3	€508.04
Lú	3	€2,402.70
Maigh Eo	5	€12,020.31
An Mhí	1	€3,336.52
Sligeach	1	€556.32
Port Láirge	1	€832.32
Loch Garman	8	€2,645.90
Iomlán	110	€113,534.17

An Scéim um Chaomhnú lascaigh Intíre - V-eangúchán

Tá an Scéim seo, a bunaíodh faoi Thosaíocht 1 (lascach Inbhuanaithe) de Chlár Oibriúcháin na hÉireann faoin gCiste Eorpach Muirí agus lascaigh 2014 – 2020, á cómhaoiniú ag Rialtas na hÉireann agus ag an gCoimisiún Eorpach.

Bhí sé oscailte d'úinéirí nó d'oibrítheoirí soithí iascaireachta a bhí cláraithe in Éirinn a bhí níos lú ná 12 mhéadar fad os a cionn ar fad agus nach n-úsáideann trealamh tarraingthe.

Scéim	Líon na nDeontas	Luach Deontais
An Clár	3	€8,077.93
Corcaigh	40	€43,112.84
Dún na nGall	8	€10,396.19
Baile Átha Cliath	7	€21,491.35
Gaillimh	40	€67,007.89
Ciarraí	9	€68,775.42
Lú	3	€4,766.09
Maigh Eo	10	€28,639.17
Sligeach	6	€26,105.08
Port Láirge	12	€16,739.20
Loch Garman	9	€15,028.29
Cill Mhantáin	5	€3,766.53
Iomlán	152	€313,905.98

CEMI Knowledge Gateway Scheme (KGS)

Thacaigh an Scéim um Thairseach Eolais le tionscadail a chuireann eolas, nuálaíocht agus teicneolaíocht chun cinn in earnáil an dobarshaothraithe. Déantar tionscadail nuálaíochta i gcomhpháirtíocht le hinstiúid taighde nó le hinstiúid theicniúil.

Scéim	Líon na nDeontas	Luach Deontais
Corcaigh	2	€5,433.90
Gaillimh	2	€380,179.50
Iomlán	4	€385,613.40

Scéim Dobharshaothraithe Inbhuanaithe CEMI

Bunaítear an Scéim Oilúna agus Fothaithe Acmhainní faoi Thosaíocht 2 (lascach Inbhuanaithe) de Chlár Oibriúcháin na hÉireann faoin gCiste Eorpach Muirí agus Iascaigh 2014 – 2020, arna chómhaoiniú ag Rialtas na hÉireann agus ag an gCoimisiún Eorpach.

Thacaigh an Scéim sin le hinfheistiú chun fás inbhuanaithe aschuir, luacha agus fostaíochta a chur chun cinn in earnáil an dobharshaothraithe. Bhí na tacaíochtaí dírithe ar aschur táirgiúil fiontar dobharshaothraithe a mhéadú, fiontair nua dhobharshaothraithe atá ag teacht isteach san earnáil, fiontair dhobharshaothraithe a mhéadú chun feabhas a chur ar a n-iomaíochas agus a n-éifeachtúlacht agus éagsúlú i speicis agus modhanna nua. Spreag an Scéim táirgeadh orgánach freisin, agus chuir sí cúnamh ar fáil d'fhiontair a bhfuil tionchar suntasach ag imeachtaí bitocsaine a tharlaíonn go nádúrtha orthu.

Scéim	Líon na nDeontas	Luach Deontais
Corcaigh	1	€18,409.55
Iomlán	1	€18,409.55

Scéimeanna Sábháilteachta BIM

Riar BIM dhá Scéim Sábháilteachta tríd an bpríomhbhuiséad faoi na rialacha 'de minimis' maidir le Státchabhair. Maoinítear iad seo tríd an státchiste Náisiúnta. Mar thoradh ar an dá scéim bhí €926,014.08 de thacaíocht deontais do 229 tionscadal rathúil a bhain le sábháilteacht ar bord soithí iascaireachta agus turasóireachta mara.

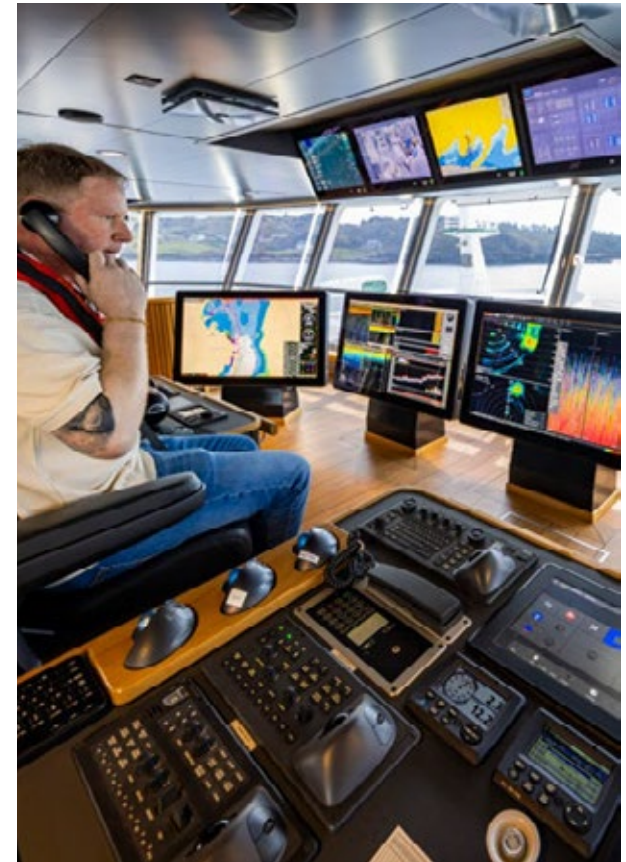
Scéim	Líon na nDeontas	Luach Deontais
Scéim Shábháilteacht an Chabhlaigh	213	€896,152.35
Scéim Sábháilteachta Turasóireachta Muirí	16	€29,861.73
Iomlán	229	€926,014.08

Scéim Shábháilteacht an Chabhlaigh

Tá sé mar aidhm ag an scéim seo na caighdeáin sábháilteachta iomlána ar bord soithí iascaireachta na hÉireann a fheabhsú tuilleadh. Soláthraíonn an Scéim cúnamh deontais suas le 40% chun earraí sábháilteachta a cheannach agus a shuiteáil lena n-áirítear tarrthálacha reachtúla, comhrac dóiteáin, trealamh loingseoireachta agus cumarsáide.

Scéim	Líon na nDeontas	Luach Deontais
An Clár	8	€16,007.12
Corcaigh	43	€389,793.89
Dún na nGall	39	€127,642.36
An Dún	2	€3,636.00
Baile Átha Cliath	3	€20,585.33
Gaillimh	33	€38,048.20
Ciarraí	21	€128,491.69
Lú	10	€68,718.66
Maigh Eo	35	€54,034.78
Sligeach	6	€4,414.31
Port Láirge	3	€3,846.05
Loch Garman	8	€39,251.55
Cill Mhantáin	2	€1,682.41
Iomlán	213	€896,152.35

Scéim Sábháilteachta Turasóireachta Muirí

Tá an scéim seo oscailte d'úinéirí soithí ceadúnaithe turasóireachta mara atá níos lú ná nó cothrom le 15 méadar ar fad cláraithe a fheidhmíonn in uiscí cósta na hÉireann

Féadfaidh an scéim ceannach agus suiteáil trealaimh sábhála a mhaoiniú agus áireofar leis na nithe seo a leanas:

- Rafta tarrthála
- Seaicéad tarrthála
- Bladhaire éigeandála
- Fearas garchabhrach
- Caidéal ruma
- Lámhleabhair sábháilteachta

Scéim	Líon na nDeontas	Luach Deontais
Corcaigh	3	€1,564.26
Dún na nGall	1	€4,128.40
Baile Átha Cliath	1	€3,820.73
Gaillimh	2	€3,340.00
Ciarraí	5	€8,504.87
Maigh Eo	3	€8,371.47
Sligeach	1	€132
Iomlán	16	€29,861.73

Ráitis Airgeadais

Don bhliain dar chríoch
an 31 Nollaig 2023

Ráiteas Rialála agus Tuarascáil na gComhaltaí Boird	81
Ráiteas ar Rialú Inmheánach	86
Ráiteas maidir le hloncam agus Caiteachas agus le Cúlchistí Ioncaim Coinnithe	89
Ráiteas maidir le hloncam Cuimsitheach	90
Ráiteas maidir le Staid Airgeadais	91
Ráiteas maidir le Sreafaí Airgid	92
Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais	93

Ard Reachtaire Cuntas agus Ciste Comptroller and Auditor General

Report for presentation to the Houses of the Oireachtas

An Bord Iascaigh Mhara

Opinion on financial statements

I have audited the financial statements of An Bord Iascaigh Mhara for the year ended 31 December 2023 as required under the provisions of section 5 of the Comptroller and Auditor General (Amendment) Act 1993. The financial statements comprise

- the statement of income and expenditure and retained revenue reserves
- the statement of comprehensive income
- the statement of financial position
- the statement of cash flows, and
- the related notes, including a summary of significant accounting policies.

In my opinion, the financial statements give a true and fair view of the assets, liabilities and financial position of An Bord Iascaigh Mhara at 31 December 2023 and of its income and expenditure for 2023 in accordance with Financial Reporting Standard (FRS) 102 — *The Financial Reporting Standard applicable in the UK and the Republic of Ireland*.

Basis of opinion

I conducted my audit of the financial statements in accordance with the International Standards on Auditing (ISAs) as promulgated by the International Organisation of Supreme Audit Institutions. My responsibilities under those standards are described in the appendix to this report. I am independent of An Bord Iascaigh Mhara and have fulfilled my other ethical responsibilities in accordance with the standards.

I believe that the audit evidence I have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for my opinion.

Report on information other than the financial statements, and on other matters

An Bord Iascaigh Mhara has presented certain other information together with the financial statements. This comprises the annual report including the governance statement and Board members' report, and the statement on internal control. My responsibilities to report in relation to such information, and on certain other matters upon which I report by exception, are described in the appendix to this report.

I have nothing to report in that regard.

Seamus McCarthy
Comptroller and Auditor General

21 June 2024

Appendix to the report

Responsibilities of Board members

As detailed in the governance statement and Board members' report, the Board members are responsible for

- the preparation of annual financial statements in the form prescribed under paragraph 9 of the First Schedule to the Sea Fisheries Act 1952
- ensuring that the financial statements give a true and fair view in accordance with FRS102
- ensuring the regularity of transactions
- assessing whether the use of the going concern basis of accounting is appropriate, and
- such internal control as they determine is necessary to enable the preparation of financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

Responsibilities of the Comptroller and Auditor General

I am required under the Comptroller and Auditor General (Amendment) Act 1993 to audit the financial statements of An Bord Iascaigh Mhara and to report thereon to the Houses of the Oireachtas.

My objective in carrying out the audit is to obtain reasonable assurance about whether the financial statements as a whole are free from material misstatement due to fraud or error. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with the ISAs will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these financial statements.

As part of an audit in accordance with the ISAs, I exercise professional judgment and maintain professional scepticism throughout the audit. In doing so,

- I identify and assess the risks of material misstatement of the financial statements whether due to fraud or error; design and perform audit procedures responsive to those risks; and obtain audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for my opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control.
- I obtain an understanding of internal control relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the internal controls.
- I evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures.

- I conclude on the appropriateness of the use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, on whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on An Bord Iascaigh Mhara's ability to continue as a going concern. If I conclude that a material uncertainty exists, I am required to draw attention in my report to the related disclosures in the financial statements or, if such disclosures are inadequate, to modify my opinion. My conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of my report. However, future events or conditions may cause An Bord Iascaigh Mhara to cease to continue as a going concern.
- I evaluate the overall presentation, structure and content of the financial statements, including the disclosures, and whether the financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation.

I communicate with those charged with governance regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that I identify during my audit.

I report by exception if, in my opinion,

- I have not received all the information and explanations I required for my audit, or
- the accounting records were not sufficient to permit the financial statements to be readily and properly audited, or
- the financial statements are not in agreement with the accounting records.

Information other than the financial statements

My opinion on the financial statements does not cover the other information presented with those statements, and I do not express any form of assurance conclusion thereon.

In connection with my audit of the financial statements, I am required under the ISAs to read the other information presented and, in doing so, consider whether the other information is materially inconsistent with the financial statements or with knowledge obtained during the audit, or if it otherwise appears to be materially misstated. If, based on the work I have performed, I conclude that there is a material misstatement of this other information, I am required to report that fact.

Reporting on other matters

My audit is conducted by reference to the special considerations which attach to State bodies in relation to their management and operation. I report if I find material matters relating to the manner in which public business has been conducted.

I seek to obtain evidence about the regularity of financial transactions in the course of audit. I report if I find there is any material instance where public money has not been applied for the purposes intended or where transactions did not conform to the authorities governing them.

Ráiteas Rialála agus Tuarascáil na gComhaltaí Boird

Rialú

Bunaíodh Bord BIM faoin Acht lascaigh Mhara 1952. Tá feidhmeanna an Bhoird leagtha amach i gcuid 15 den Acht sin. Tá an Bord freagrach don Aire Talmhaíochta, Bia agus Mara. Tá an Bord freagrach as dea-rialú a chinntiú agus comhlíonann sé an tasc seo trí chuspóirí agus spriocanna straitéiseacha a leagan síos agus cinntí straitéiseacha a ghlacadh i dtaobh phríomhcheisteanna gnó. Is í freagracht an Phríomhoifigigh Fheidhmiúcháin agus an bhainistíocht shinsearach BIM a bhainistiú, a rialú agus a threorú ó lá go lá. Ní mór don Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin agus don fhoireann bainistíochta shinsearach an treoir straitéiseach ginearálta atá leagtha síos ag an mBord a leanúint, agus ní mór dó cinntiú go bhfuil tuiscint shoiléir de na príomhghníomhaíochtaí agus cinntí a bhaineann leis an eagraíocht aige, agus d'aon rioscaí suntasacha a d'fhéadfadh a theacht aníos. Feidhmíonn an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin mar theagmháil dhíreach idir an Bhord agus bainistíocht BIM.

Freagrachtaí an Bhoird

Tá obair agus freagrachtaí an Bhoird leagtha amach sa Chomhaontas um Sheachadadh Feidhmíochta agus Mhaoirseachta, a chuimsíonn freisin na hábhair a dhéanann an Bord cinneadh fúthu amháin. Cuid de na nithe seasta a mheasann an Bord ná:

- dearbhú leasanna,
- tuairiscí ó choistí,
- tuarascálacha airgeadais/cuntais bhainistíochta,
- tuairiscí feidhmíochta, agus
- ábhair forchoimeáda.

De réir Chuid 15 den Acht lascaigh Mhara 1952, tá sé de cheanglas ar Bhord BIM na cuntais go léir is cuí agus is gnách a choimeád faoi airgead a fuair nó a chaith sé i cibé foirm is cuí leis an Aire Talmhaíochta, Bia agus Mara le toiliú an Aire Cateachais Phoiblí agus Athchóirithe.

Agus é ag ullmhú na ráitis airgeadais seo, tá sé de cheanglas ar Bhord BIM:

- polasaithe cuntasáíochta cuí a roghnú agus iad a chur i bhfeidhm go seasmhach,
- breithiúnais agus meastacháin a dhéanamh atá réasúnta agus críonna,
- na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn ghnóthais leantaigh mura bhfuil sé neamhchuí a cheapadh go leanfaidh sé ar aghaidh ag feidhmiú, agus
- a mhaíomh an é gur leanadh caighdeáin chuntasáíochta infheidhme, faoi réir aon imeacht ábhartha atá nochtaithe nó mínithe sna ráitis airgeadais.

Tá an Bord freagrach as leabhair chúil chuntais a choimeád a nochtann le cruinneas réasúnta ag tráth ar bith staid airgeadais Bhord lascaigh Mhara agus a chuireann ar a chumas a chinntiú go gcloíonn na ráitis airgeadais leis na ceanglais reachtúla a leagtar amach i gCuid 9 den chéad sceideal san Acht lascaigh Mhara 1952. Is í freagracht an Bhoird cothabháil agus iontaofacht an eolais chorparáidigh agus airgeadais atá foilsithe ar shuíomh gréasáin BIM a chinntiú.

Tá an Bord freagrach as an bplean agus buiséad bliantúil a fhaomhadh. Rinneadh meastachán d'fheidhmíocht BIM a dhéanamh ag tagairt don phlean agus don bhuiséad bliantúil.

Tá an Bord freagrach freisin as cosaint a shócmhainní agus mar sin as bearta réasúnta a ghlacadh do chosc agus brath calaoise agus neamhréireachtaí eile.

Measann an Bord go dtugann ráitis airgeadais BIM léargas fíor agus cothrom ar fheidhmíocht airgeadais agus ar staid airgeadais BIM ar an 31 Nollaig 2023.

Struchtúr an Bhoird

Tá Cathaoirleach agus ceathrar gnáthchomhaltaí ar an mBord, iad ar fad ceaptha ag an Aire Talmhaíochta, Bia agus Mara. Ceapadh comhaltaí an Bhoird ar feadh tréimhse trí bliana, agus cruinníonn siad le chéile go míosúil. Tugann an tábla thíos sonraí faoi thréimhse cheapacháin na gcomhaltaí reatha:

Comhalta Boid	Ról	Dáta Ceapacháin
Aidan Cotter	An Cathaoirleach	17 Bealtaine 2022
Lisa Vaughan	Stiúrthóir	Téarma curtha i gcrích 18 Meitheamh 2022, athcheaptha 19 Meitheamh 2022
William Deasy	Stiúrthóir	19 Samhain 2020, imithe ar scor ar 20 Samhain 2023
Jean Callanan	Stiúrthóir	19 Samhain 2020, athcheaptha, 20 Samhain 2023
Marie Gleeson	Stiúrthóir	19 Samhain 2020, athcheaptha, 20 Samhain 2023
George Golden	Stiúrthóir	29 Meán Fómhair 2021

Chuir an Bord na coistí seo a leanas ar bun:

Coiste um Iníúcháireacht agus Measúnú Riosca: tá beirt chomhaltaí Boid agus triúr comhaltaí neamhspleácha ann. Is é ról an Choiste um Iníúcháireacht agus Measúnú Riosca (ARC) tacaíocht a thabhairt don Bhord maidir lena fhreagrachtaí a bhaineann le riosca, rialú agus ráthaíocht ghaolmhar. Tá an Coiste um Iníúcháireacht agus Measúnú Riosca neamhspleách ó bhainistíocht airgeadais na heagraíochta. Cinntíonn an Coiste go háirithe go ndéantar monatóireacht ghníomhach agus neamhspleách ar na córais rialaithe inmheánacha lena n-áirítear na gníomhaíochtaí iniúcháireachta. Tuairiscíonn ARC don Bhord tar éis gach cruinnithe, agus go foirmeálta i scríbhinn uair sa bhliain.

Is iad comhaltaí an Choiste um Iníúcháireacht agus Measúnú Riosca ná:

- Lisa Vaughan (Cathaoirleach)

- George Golden
- Gearóid Breathnach (téarma curtha i gcrích 14 Feabhra 2023)
- Stephen McGovern
- Aidan Dunning

Chruinnigh ARC le chéile cúig huaire in 2023.

Coiste Oiliúna agus Forbartha: tá beirt chomhaltaí Boid agus triúr comhaltaí neamhspleácha ann. Is é ról an Choiste Oiliúna agus Forbartha (COAF) ná maoirseacht agus athbhreithniú a chur ar fáil maidir le feidhmiú Aonad Oiliúna BIM. Tuairiscíonn COAF don Bhord i ndiaidh gach cruinnithe, agus go foirmeálta i scríbhinn uair sa bhliain.

Is iad comhaltaí an Choiste Oiliúna agus Forbartha ná:

- Jean Callanan (Cathaoirleach)
- Marie Gleeson
- Cormac Gebruers (Téarma curtha i gcrích 14 Feabhra 2023)
- John Lynch
- Mark Skinner

Bhí trí chruinniú de chuid COAF ar siúl in 2023.

Ceaptar an **Coiste Ainmiúcháin agus Luachanna Saothair** mar fhochoiste neamhspleách den Bhord chun bainistiú a dhéanamh ar na próisis a bhaineann le POF a earcú. Tagann an coiste le chéile de réir mar a cheanglaíonn an Bord. Chruinnigh an coiste le chéile uair amháin in 2023, agus d'fhreastail na comhaltaí seo a leanas ar an gcruinniú:

- Aidan Cotter
- Lisa Vaughan
- George Golden

	Bord	Coiste um Iniúcháireacht agus Measúnú Riosca	Táillí 2023 €'000	Speansais 2023 €'000
Aidan Cotter	(12/12)	-	12	-
Lisa Vaughan	(11/12)	(5/5)	8	1
William Deasy	(11/12)	-	7	6
Jean Callanan	(12/12)	-	8	1
Marie Gleeson	(11/12)	-	8	2
George Golden	(12/12)	(4/5)	8	6
Gearóid Breathnach	-	(1/5)	1	-
Stephen McGovern	-	(5/5)	1	-
Aidan Dunning	-	(4/5)	1	-
			54	16

Athruithe ar na Comhaltaí Boird

D'éirigh William Deasy as an mbord ar an 20 Samhain 2023.

Athcheapadh Marie Gleeson agus Jean Callanan ar an mbord ar an 20 Samhain 2023.

Nochtuithe atá ina gCeanglais faoin gCód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016)

Tá an Bord freagrach as a chinntiú go ndearna BIM ceanglais an Chóid Chleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú, 2016 ("an Cód") a chomhlíonadh, arna fhoilsiú ag an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe. De réir an Chóid, is gá na nochtuithe seo a leanas a dhéanamh:

Mionsonrú ar Shochair Ghearrthéarmacha Fostaithe

Aicmítear sochair gearrthéarmacha fostaithe os cionn €60,000 i Nóta 9(c) de na Ráitis Airgeadais.

Costais Chomhairliúcháin

Cuimsíonn costais chomhairliúcháin costas comhairle sheachtrach don bhainistíocht agus ní chuimsíonn sé feidhmeanna 'gnó mar is gnách'.

	2023 €'000	2022 €'000
Comhairle dlí	67	50
Comhairle airgeadais/aachtúireach	-	-
Acmhainní Daonna	-	-
Feabhsú gnó	-	-
Eile	-	-
Costais chomhairliúcháin iomlán	67	50
Costais chomhairliúcháin chaipitlithe	-	-
Costais chomhairliúcháin bainte as Caiteachas agus Cúlchistí Ioncaim Coinnithe	67	50
Iomlán	67	50

Costais Dlí agus Socraíochtaí

Tugann an tábla thíos mionsonrú ar na suimeanna a aithnítear mar chaiteachas sa tréimhse tuairiscithe maidir le costais dhlí, socruithe agus imeachtaí idir-réitigh agus eadrána a bhaineann le conarthaí a dhéantar le tríú páirtithe. Ní chuimsíonn sé seo caiteachas a thabhtar maidir le comhairle dhlíthiúil ghinearálta a fuair BIM a nochtaítear sna costais chomhairliúcháin thuas.

	2023 €'000	2022 €'000
Táillí Dlí - imeachtaí dlíthiúla	-	-
Íocaíochtaí idir-réitigh agus eadrána	-	-
Socraíochtaí*	-	-
Iomlán	-	-

Ní raibh aon socraíochtaí dlíthiúla in 2023.

Caiteachas Taistil agus Cothabhála

Déantar caiteachas taistil agus cothabhála a aicmiú mar seo a leanas:

	2023 €'000	2022 €'000
Intíre		
- Bord*	16	13
- Fostaithe	602	473
Idirnáisiúnta		
- Bord*	-	-
- Fostaithe	108	78
Iomlán	726	564

*Lena n-áirítear costais taistil agus chothaithe de €10,000 a íocadh go díreach le comhaltaí an Bhoird in 2023 (2022: €10,000). Baineann iarmhéid €6,000 (2022: €3,000) le caiteachas a d'íoc BIM thar ceann comhaltaí an Bhoird.

Caiteachas ar Fháilteachas

Cuimsíonn an Cuntas Ioncaim agus Caiteachais an caiteachas ar fháilteachas seo a leanas:

	2023 €	2022 €
Fáilteachas don Fhoireann	1	1
Fáilteachas do chliaint	-	-
Iomlán	1	1

Ráiteas Comhlíonta

Ghlac an Bord leis an gCód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016), agus tá nósanna imeachta curtha i bhfeidhm aige chun comhlíonadh BIM leis an gCód a chinntiú. Rinne BIM riachtanais an Chóid Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016) a lánchomhlíonadh le haghaidh 2023.

Aidan Cotter
An Cathaoirleach
18 Meitheamh 2024

Ráiteas ar Rialú Inmheánach

Scóip Freagrachta

Thar ceann BIM glacaim le freagracht an Bhoird chun a chinntiú go ndéantar córas éifeachtach de rialú inmheánach a choinneáil agus a oibriú, go n-ullmhaítear chuntais BIM agus go gcomhlíontar gach oibleagáid reachtúil a bhaineann le BIM. Aithnítear leis an bhfreagracht sin na ceanglais atá sa Chód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016).

Príomhnósanna Imeachta Rialaithe chun Rialú Éifeachtach Inmheánach a Sholáthar

Is iad na príomhnósanna imeachta a bhunaigh an Bord ar mhaithe le rialú inmheánach éifeachtúil a chinntiú ná:

- Rinne an Bord athbhreithniú bliantúil ar éifeachtacht na rialuithe inmheánacha a críochnaíodh i mí an Mhárta 2024. Ag tabhairt faoin athbhreithniú seo rinne na Stiúrthóirí na rudaí seo a leanas a mheas:
 - o Tuarascáil ar chóras rialuithe inmheánacha in 2023 lena n-áirítear Bainistíocht Riosca, Iniúchtaí Inmheánacha, Iniúchadh Seachtrach agus obair an Choiste um Iniúcháireacht agus Measúnú Riosca in 2023;
 - o Athbhreithniú bliantúil ar chomhlíonadh an Chóid um Chaiteachas Poiblí;
 - o Tuarascáil maidir le comhlíonadh an Chóid Cleachtais; agus
 - o Tuarascáil na n-Iniúcháirí Inmheánacha maidir le Córais Rialuithe Inmheánacha.
- Béim léir ar chuspóirí gnó faoi mar a chinneann an Bord i bhfianaise na gceanglas reachtúil.
- Struchtúr sainithe eagraíochta ina bhfuil freagrachtaí leagtha amach go soiléir, tarmligeán údarais agus deighilt idir dualgais a fhéachann le timpeallacht chuí rialaithe a chruthú.
- Próiseas um bainistíocht rioscaí a dhéanann breithniú ar phleananna straitéiseacha agus gnó i gcomhthéacs phróiseas an bhuiséid bhliantúil tráth a leagtar amach agus a dhéantar athbhreithniú ar phleananna agus ar spriocanna airgeadais ag an mBord i bhfianaise na spriocanna cinntithe.
- Córas tuairiscithe agus rialaithe lena n-áirítear athbhreithniú a dhéanann an

Bord ar an mbuiséad bliantúil chomh maith le hathbhreithniú rialta a dhéanamh ar na torthaí féin i leith an bhuiséid.

- Nósanna imeachta um rialú - coinníonn an Bord beartais chuimsitheacha maidir lena phríomhghníomhaíochtaí go léir. Is ann do theorainneacha agus do nósanna imeachta, go háirithe, atá leagtha amach go soiléir do chaiteachas airgeadais, lena n-áirítear soláthar agus caiteachas caipitil.
- Córais mhonatóireachta - déantar monatóireacht ar nósanna imeachta um rialú leis an bhfeidhm iniúchta inmheánaigh a oibríonn de réir an chreata i gcomhair feidhmithe dea-chleachtais mar atá leagtha amach sa Chód Cleachtais um Rialú Comhlachtaí Stáit 2016. Tugtar eolas i dtaobh obair an iniúchta inmheánaigh trí anailís ar an riosca a bhfuil BIM nochta dó. Tá an tuairisc ar rialú inmheánach do 2023 faighte ag an gCoiste um Iniúcháireacht agus Measúnú Riosca (ARC) agus tá tuairim an Iniúchóra Inmheánaigh faoi leordhóthanacht agus éifeachtúlacht an chórais rialaithe inmheánaigh, agus cuireadh í sin os comhair an Bhoird. Tá an obair iniúcháireachta a rinne iniúcháirí seachtracha go bliantúil ar bhearta cúnaimh deontais éagsúla curtha leis na córais iniúcháireachta agus mhonatóireachta inmheánaí mar a cheanglaítear faoin reachtaíocht AE ar na bearta.
- Tá Comhaltaí Boird neamhfheidhmiúcháin agus triúr comhaltaí seachtracha neamhspleácha ar an gCoiste um Iniúcháireacht & Measúnú Riosca a chuir an Bord ar bun in 2009. Tá tuairiscí an Choiste um Iniúcháireacht & Measúnú Riosca don bhainistíocht, agus na hiniúcháirí seachtracha a dhéanann obair ar Bhearta Deontais AE, agus ráitis a dhéanann an tArd-Reachtaire Cuntas & Ciste in Litr Bhainistíochta nó i dtuairiscí eile mar bhun eolais ag monatóireacht agus athbhreithniú an Bhoird d'éifeachtúlacht an chórais rialála inmheánaí. Ar a bharr sin, choimisiúnaigh an Bord, mar is cuí, athbhreithnithe neamhspleácha de na córais rialaithe inmheánacha ar leith san eagraíocht.

Cuspóir an Chórais Rialaithe Inmheánaí

Tá an córas rialaithe inmheánach deartha chun rioscaí a bhainistiú ag leibhéal inghlactha seachas iad a dhíbirt ar fad. Mar sin, is féidir leis an gcóras seo ráthaíocht réasúnta seachas absalóideach a thabhairt go gcosnófar sócmhainní, go dtabharfar údarás agus go ndéanfar taifead ceart d'idirbhearta agus go ndéanfar earráidí ábhartha nó neamhréireachtaí eile a chosc agus a bhrath go tráthúil. Cé gur féidir

éifeachtacht córais rialaithe inmheánach athrú le himeacht aimsire, déanann BIM athbhreithniú agus nuashonrú ar na córais sin de réir mar a éilítear.

Tá an córas rialaithe inmheánaigh sin, atá ag teacht leis an treoir a d'eisigh an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe, i bhfeidhm in BIM don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2023 agus suas go dtí dáta formheasta na ráiteas airgeadais.

Athbhreithniú ar Ráiteas ar Rialú Inmheánach

Rinneadh athbhreithniú ar an Ráiteas ar Rialú Inmheánach 2023 sin ag an gCoiste um Iniúcháireacht & Measúnú Riosca (ARC) agus ag an mBord i mí an Mhárta 2024 chun cinntiú go léiríonn sé go cruinn an córas rialaithe a bhí ann le linn 2023.

Tá ARC ag BIM ina bhfuil beirt chomhaltaí Boird agus triúr comhaltaí neamhspleácha seachtracha, a bhfuil saineolas airgeadais agus iniúchta acu. Tháinig ARC le chéile cúig huair in 2023.

Tá a fheidhm iniúcháireachta inmheánaí seachfhoinisithe ag BIM; tá cistiú dóthanach aige, agus comhlíonann sé clár oibre atá aontaithe le ARC.

Tá polasaí bainistíochta riosca forbartha ag an mBord a leagann amach an inghlacthacht riosca, na próisis bainistíochta riosca atá i bhfeidhm agus a thugann sonraí faoi róil agus freagrachtaí na foirne i leith riosca. Rinneadh an polasaí a eisiúint leis an bhfoireann ar fad atá faoi cheanglas oibriú laistigh de pholasaithe bainistíochta riosca BIM, an bhainistíocht a chur ar an airdeall faoi rioscaí féidearthachta agus laigí rialaithe agus freagracht a ghlacadh as rioscaí agus rialaithe laistigh dá réimse oibre féin.

Creat Riosca agus Rialaithe

Tá córas bainistíochta riosca curtha i bhfeidhm ag BIM a aithníonn agus a thuairiscíonn príomhrioscaí agus na gníomhaíochtaí bainistíochta atá á úsáid chun déileáil leis na rioscaí seo, a oiread agus is féidir.

Tá clár rioscaí ann ina n-aithnítear na príomhrioscaí atá os comhair BIM agus rinneadh iad seo a aithint, a mheas agus a aicmiú ag brath ar chomh suntasach agus atá siad. Déanann ARC an clár a athbhreithniú agus a nuashonrú ar bhonn ráithiúil agus is ní seasta ar an gclár é don Bhord. Úsáidtear torthaí na measúnaithe seo chun acmhainní a phleanáil agus a leithdháileadh chun a chinntiú go ndéantar

bainistíocht ar riosca go dtí leibhéal atá inghlactha.

Tugann an clár riosca sonraí faoi na rialaithe agus gníomhaíochtaí is gá chun rioscaí a mhaolú agus faoi fhreagrachtaí d'fheidhmiú rialaithe atá ag baill foirne ar leith. Dearbhaím go bhfuil timpeallacht rialaithe leis na gnéithe seo a leanas i bhfeidhm:

- rinneadh nósanna imeachta do gach príomhphróiseas gnó a dhoiciméadú,
- rinneadh freagrachtaí airgeadais a dháileadh ag leibhéal na bainistíochta leis an gcuntasaíocht chuí,
- tá córas buiséadaithe cuí ann le buiséad bliantúil atá faoi athbhreithniú ag an mbainistíocht shinsearach,
- tá córais ann atá dírithe ar shlándáil faisnéise agus córais teicneolaíochta cumarsáide,
- tá córais i bhfeidhm chun na sócmhainní a chosaint, agus
- cinntíonn nósanna imeachta rialála do chistiú deontais do ghníomhaireachtaí seachtracha rialú leordhóthanach maidir le formheas deontais agus go ndéantar monatóireacht agus athbhreithniú ar dheontaithe chun a chinntiú gur cuireadh i bhfeidhm an cistiú deontais chun na críocha cearta.

Sárúithe Rialúcháin

Ní raibh cás ar bith de shárú rialúcháin tuairiscithe in 2023.

Cailteanais Ábhartha nó Calaoisí

Níor tuairiscíodh aon chailteanais ábhartha ná calaoisí in 2023.

Monatóireacht agus Athbhreithniú Leanúnach

Bunaíodh nósanna imeachta foirmeálta chun próisis rialaithe agus easpaí rialaithe a mhonatóiriú agus déantar iad seo a chur in iúl dóibh siúd atá freagrach as gníomhaíochtaí ceartaitheacha a ghlacadh agus don bhainistíocht agus don Bhord, más iomchuí, go tráthúil. Dearbhaím go bhfuil na córais mhonatóireachta leanúnacha seo i bhfeidhm:

- Rinneadh príomhrioscaí agus rialaithe gaolmhara a aithint agus cuireadh próisis i bhfeidhm chun monatóireacht a dhéanamh ar oibríocht na bpríomhrialaithe sin

agus aon easpaí aitheanta a thuirisciú,

- Bunaíodh socruithe tuairiscithe ag gach leibhéal ag a bhfuil freagracht as bainistíocht airgeadais tugtha, agus
- Déanann an bhainistíocht shinsearach athbhreithnithe rialta den fheidhmíocht thráthrialta agus bhliantúil agus cuireann siad le chéile tuairiscí airgeadais a chuireann feidhmíocht i gcomparáid le buiséid/réamhfhaisnéis.

Nósanna Imeachta chun Aghaidh a Thabhairt ar Impleachtaí Airgeadais de Mhór-rioscaí Gnó

Rinneadh impleachtaí airgeadais na mór-rioscaí gnó a mheas trí phróiseas foirmiúil an mheasúnaithe bainistíochta rioscaí agus trí Phleananna Iniúchta Inmheánaigh BIM a ullmhú. Déantar a thuilleadh measúnaithe agus athbhreithnithe orthu siúd trí chur i bhfeidhm de réir a chéile Plean Iniúchta Inmheánaigh BIM.

Faisnéis Airgeadais agus Buiséid

Tá córas an rialúcháin inmheánaigh bunaithe ar chreat d'fhaisnéis rialta bhainistíochta, córas tarmligin agus freagrachta, tacair de nósanna imeachta airgeadais agus riaracháin lena n-áirítear leithscaradh na ndualgas. Cuimsíonn sé go háirithe na rudaí seo a leanas:

- Córas cuimsitheach buiséadaithe a bhfuil buiséad bliantúil aige, ar a ndéantar athbhreithniú agus faomhadh ag an mBord.
- Sannadh buiséad agus údaráis buiséadaithe agus freagrachta maidir le feidhmeanna ar leith do bhainisteoirí roghnaithe.
- Socruithe do gach ceannach le bheith déanta agus rialaithe trí chóras agus nósanna imeachta bainistíochta airgeadais BIM.
- Athbhreithnithe míosúla déanta ar thuarascálacha bainistíochta airgeadais ag an mBord.
- Glacadh le Plean Corparáideach Soláthair bliantúil agus Oifigeach Soláthair a cheapadh.

Lean na rialuithe ionsuite sna Córais Airgeadais ag oibriú ar aghaidh mar is gnách i rith 2023 gan sárú nósanna imeachta nó príomhrialuithe chun gnó mar is gnách a choinneáil ag dul.

Soláthar

Dearbhaím go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm ag BIM chun comhlíonadh le rialacha agus treoracha soláthair reatha a chomhlíonadh agus gur chloígh BIM leis na nósanna imeachta sin in 2023. Comhlíonann BIM na rialacha soláthair reatha agus na treoirlínte atá leagtha amach ag an Oifig um Sholáthar Rialtais

Athbhreithniú ar Éifeachtúlacht

Dearbhaím go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm ag BIM chun éifeachtúlacht a nósanna imeachta bainistíochta riosca agus rialaithe a mhonatóiriú. Tá obair na n-iniúcháirí inmheánacha agus seachtracha, an Coiste um Iniúcháireacht agus Measúnú Riosca a mhaoirsíonn a n-obair, agus an bhainistíocht shinsearach laistigh den BIM atá freagrach as forbairt agus cothabháil an chreat rialaithe airgeadais inmheánaí, tá siad mar bhun eolais ag mhonatóiriú agus athbhreithniú an BIM ar éifeachtúlacht an chórais rialaithe inmheánaí.

Dearbhaím go ndearna an Bord athbhreithniú bliantúil ar éifeachtúlacht na rialúcháin inmheánach do 2023 in Eanáir 2024.

Fadhbanna Rialaithe Inmheánaí

Níor aithníodh aon laigí sa rialú inmheánach in 2023 ar gá iad a nochtadh sna ráitis airgeadais.

Faomhadh an Bhoird

Rinne an Coiste Iniúcháireachta agus Measúnú Riosca agus an Bord an ráiteas ar rialú inmheánach a athbhreithniú chun a chinntiú go bhfreagraíonn sé go huile agus go hiomlán leis na córais rialaithe a bhí i bhfeidhm i rith na tréimhse tuairiscithe.

Sínithe thar ceann Bhoird BIM,

Aidan Cotter

An Cathaoirleach
18 Meitheamh 2024

Ráiteas maidir le hIoncam agus Caiteachas agus le Cúlchistí Ioncaim Coinnithe

Don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2023

	Tabhair do d'aire	2023 €'000	2022 €'000
Ioncam			
Deontais an Oireachtais	3	178,642	51,065
Cistiú Glan Iarchurtha i gcomhair Oibleagáidí Sochar Scoir	19(c)	1,156	1,168
		179,798	52,233
Deontais an AE	4	14	35
Láimhdeachas na nGléasraí Oighir	5	319	306
Ioncam Eile	6	893	822
		181,024	53,396
Caiteachas			
Forbairt Reatha an AE	4	1	1
Forbairt Chaipitil Tionscail	7	52,080	2,819
Forbairt Reatha Tionscail	8(a)	115,878	38,906
Riarachán Reatha Tionscail	8(b)	6,844	6,028
Dímheas a Gearradh i Rith na Bliana	8(c)	1,987	1,079
Oibleagáidí Sochar Scoir	19(a)	3,572	3,257
Caiteachas ar Ghléasraí Oighir	5	1,133	1,144
		181,495	53,234
Barrachas/(Easnamh) don bhliain		(471)	162
Glanaistriú go Cúlchiste Caipitil	15	399	(680)
Iarmhéid tugtha ar aghaidh amhail an 1 Eanáir		(786)	(268)
Iarmhéid tugtha ar aghaidh amhail an 31 Nollaig		(858)	(786)

Baineann an t-ioncam agus caiteachas go léir don bhliain le gníomhaíochtaí leantacha amhail an dáta tuairiscithe. Tá Nótaí 1-23 ina gcuid de na Ráitis Airgeadais seo.

Rinne an Bord na Ráitis Airgeadais a fhaomhadh ar an 18 Meitheamh 2024, agus rinne na daoine seo a leanas iad a shíniú thar a cheann:

Aidan Cotter
An Cathaoirleach
18 Meitheamh 2024

Caroline Bocquel
An Príomhfheidhmeannach
18 Meitheamh 2024

Ráiteas maidir le hIoncam Cuimsitheach

Don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2023

	2023 €'000	2022 €'000
Barrachas/(Easnamh) don bhliain	(471)	162
Gnóthachain/(caillteanas) ó thaithí ar oibleagáidí shochar scoir	252	(499)
Athruithe ar thiomhdí	(51)	24,154
Coigeartú ar mhaoiniú iarchurtha shochar scoir	(201)	(23,655)
Ioncam Cuimsitheach Iomlán don bhliain	(471)	162

Tá Nótaí 1-23 ina gcuid de na Ráitis Airgeadais seo.

Rinne an Bord na Ráitis Airgeadais a fhaomhadh ar an 18 Meitheamh 2024, agus rinne na daoine seo a leanas iad a shíniú thar a cheann:

Aidan Cotter
An Cathaoirleach
18 Meitheamh 2024

Caroline Bocquel
An Príomhfheidhmeannach
18 Meitheamh 2024

Ráiteas maidir le Staid Airgeadais

Don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2023

	Tabhair do d'aire	2023 €'000	2022 €'000
Sócmhainní Seasta			
Maoin, Gléasra agus Trealamh	11	4,449	4,849
Sócmhainní Reatha			
Infháltais	12	622	666
Fardal		4	9
Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgead Tirim		10,590	835
		11,216	1,510
Dlíteanas Reatha			
Iníochtaigh (suimeanna dlite laistigh de bhliain amháin)	13	(12,074)	(2,296)
Glansócmhainní/(Dlíteanais) Reatha		(858)	(786)
Sócmhainní lomlána lúide Dlíteanais Reatha roimh Phinsean		3,591	4,063
Oibleagáid Sochair Scoir	19(b)	(67,858)	(66,903)
Sócmhainn Iarchurtha Mhaoinithe Shochar Scoir	19(c)	67,858	66,903
Glansócmhainní lomlána		3,591	4,063
In ionannas le			
Cúlchistí Ioncaim Coinnithe		(858)	(786)
Cúlchistí Caipitil	15	4,449	4,849
		3,591	4,063

Tá Nótaí 1-23 ina gcuid de na Ráitis Airgeadais seo.

Rinne an Bord na Ráitis Airgeadais a fhaomhadh ar an 18 Meitheamh 2024, agus rinne na daoine seo a leanas iad a shíniú thar a cheann:

Aidan Cotter
An Cathaoirleach
18 Meitheamh 2024

Caroline Bocquel
An Príomhfheidhmeannach
18 Meitheamh 2024

Ráiteas maidir le Sreafaí Airgid

Don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2023

	2023 €'000	2022 €'000
Réiteach ar an mBarrachas/(Easnamh) Oibriúcháin le Glansreabhadh Airgid ó Ghníomhaíochtaí Oibriúcháin/Forbartha		
Barrachas/(Easnamh) don Bhliain	(471)	162
Ús Bainc		
Muirear Dímhéasa	1,987	1,079
Ioncam ó Dhíol Sócmhainní Seasta	-	1
(Méadú)/Laghdú ar an bhFardal	5	1
Laghdú/(Méadú) ar Infháltais	44	159
Méadú/(Laghdú) ar Iníochthaigh	9,778	(7,796)
Glan-insreabhadh/(glan-eis-sreabhadh) Airgid ó Ghníomhaíochtaí Oibriúcháin/Forbartha	11,343	(6,394)
Ráiteas maidir le Sreafaí Airgid		
Glan-insreabhadh/(glan-eis-sreabhadh) Airgid ó Ghníomhaíochtaí Oibriúcháin/Forbartha	11,343	(6,394)
Sreafaí Airgid ó Ghníomhaíochtaí Maoinithe		
Ús a Fuarthas	-	-
Sreafaí Airgid ó Ghníomhaíochtaí Infheistíochta		
Íocaíochtaí chun Sócmhainní Seasta Inláimhsithe a Ghnóthú	(1,588)	(1,759)
Fáltas ó dhíol sócmhainní		
Méadú/(Laghdú) ar Airgead Tirim agus ar Choibhéisí in Airgead Tirim	9,755	(8,153)
Airgead tirim agus coibhéisí in airgead tirim ag tús na bliana	835	8,988
Airgead tirim agus coibhéisí in airgead tirim ag deireadh na bliana	10,590	835

Tá Nótaí 1-23 ina gcuid de na Ráitis Airgeadais seo.

Rinne an Bord na Ráitis Airgeadais a fhaomhadh ar an 18 Meitheamh 2024, agus rinne na daoine seo a leanas iad a shíniú thar a cheann:

Aidan Cotter
An Cathaoirleach
18 Meitheamh 2024

Caroline Bocquel
An Príomhfheidhmeannach
18 Meitheamh 2024

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais

Don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2023

1. Beartais Chuntasaíochta

Tá an bonn cuntasaíochta agus na polasaithe cuntasaíochta suntasacha a ghlac an BIM leo leagtha amach thíos. Cuireadh iad sin i bhfeidhm go comhsheasmhach i rith na bliana agus don bhliain roimhe.

Faisnéis Ghinearálta

Bunaíodh BIM faoin Acht lascaigh Mhara, 1952, agus tá a cheannoifig i nDún Laoghaire, Contae Bhaile Átha Cliath.

Is iad príomhchuspóirí BIM mar a leagtar amach iad san Acht lascaigh Mhara, 1952, ná: an tionscal a fhorbairt ar tonn agus ar tír, chun a chur ar a chumas cur go hiomlán le geilleagar na réigiún cósta agus le geilleagar na tíre trí chéile. Is í an Ghníomhaireacht Stáit ag a bhfuil freagracht phríomhúil as forbairt inbhuanaithe thionscal bia mara na hÉireann agus as éagsúlú an gheilleagair chósta í.

Is Eintiteas Sochair Phoiblí é BIM.

Ráiteas Comhlíonta

Rinneadh ráitis airgeadais BIM don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2023 a ullmhú de réir FRS 102, an caighdeán tuairiscithe airgeadais infheidhme sa RA agus in Éirinn arna eisiúint ag an gComhairle um Thuairiscíú Airgeadais (FRC).

Bunús Ullmhúcháin

Ullmhaíodh na ráitis airgeadais faoi choinbhinsiún an chostais stairiúil, ach amháin i gcás sócmhainní agus dliteanas áirithe a ndéantar iad a thomhas ag a luach cóir mar a mhínítear sna beartais chuntasaíochta thíos. Tá na ráitis airgeadais i bhfoirm atá faofa ag an Aire Talmhaíochta, Bia agus Mara le toiliú ón Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe faoin Acht lascaigh Mhara, 1952. Cuireadh na beartais chuntasaíochta seo a leanas i bhfeidhm go comhsheasmhach maidir le nithe a réiteach a mheastar gur nithe ábhartha iad i dtaca le ráitis airgeadais BIM.

Ioncam

Deontais an Oireachtais

Sonraítear ioncam ar bhonn fabhráithe de ghnáth; an t-aon eisceacht ná Deontais an Oireachtais a shonraítear ar bhonn fáltas airgid.

Aisíocaíochtaí ar na Deontais a Íocadh

Bíonn na deontais a íocadh in-aisíochta in imthosca áirithe, mar shampla má dhéantar an chuideachta a fuair an deontas a leachtú/dhíscáileadh, nó mura gclóítear le coinníollacha an deontais. Aithnítear aisíocaíochtaí deontais áit ar dócha go bhfaighidh an BIM an t-airgead agus gur féidir an méid a mheas go beacht; mar sin, cuirtear san áireamh iad ar bhonn fabhráithe.

Ioncam Úis

Sonraítear ioncam úis ar bhonn fabhráithe ag úsáid an mhodha um ghlánráta úis.

Ioncam Eile

Sonraítear ioncam eile ar bhonn fabhráithe.

Ioncam Iarchurtha

Cuimsíonn ioncam iarchurtha cistiú Eorpach agus cistiú Cruatain Bradáin a iarchuireadh ag brath ar chaiteachas ar sheachadadh seirbhísí.

Scéimeanna Deontais

Déantar íocaíochtaí a dhéantar faoi na scéimeanna deontais éagsúla a oibríonn an Bord a chur san áireamh ar bhonn fabhráithe.

Déantar deontais atá iníochta le BIM a aithint mar chaiteachas nuair a chomhlíonann an deontá na coinníollacha atá leagtha amach sa chomhaontú deontais agus gur chuir siad isteach an doiciméadú cuí chun an comhlíonadh sin a dheimhniú.

Déantar ceangaltais a eascraíonn de bhun ceaduithe faoi na Scéimeanna éagsúla Deontais atá á bhfeidhmiú ag an mBord a léiriú i Nóta 16.

Cúlchistí Caipitil

Is éard atá sna Cúlchistí Caipitil ná an luach gan amúchadh atá ar na deontais chaipitil a úsáidtear chun sócmhainní seasta a mhaoiniú.

Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgead Tirim

Is éard atá in airgead tirim ná airgead ar láimh agus taiscí prapéilimh. Is éard atá i gcoibhéisí in airgead tirim ná infheistíochtaí gearrthéarmacha an-leachtacha ar féidir iad a chomhshó go réidh i suimeanna aitheanta airgid thirim, suimeanna nach bhfuil ach mionriosca ann go dtiocfaidh athrú ar a luach.

Airgeadraí Iasachta

Aistrítear sócmhainní agus dliteanais airgid in airgeadraí iasachta ag na rátaí malairte ar an dáta tuairiscithe. Aistrítear ioncam agus costais ag na rátaí malairte ar dhátaí na n-idirbheart atá i gceist.

Pléitear sa Ráiteas maidir le hloncam agus Caiteachas agus le Cúlchistí Ioncaim Coinnithe le brabúis agus le cailteanais a eascraíonn as idirbhearta in airgeadraí iasachtacha agus as socraíocht na suimeanna infhaighte agus iníoctha.

Sochair na bhFostaithe

Sochair Ghearrthéarmacha

Sonraítear sochair ghearrthéarmacha amhail pá saoire mar chostas sa bhliain, agus cuirtear na sochair atá carntha ag deireadh na bliana san áireamh i bhfigiúr na nIníocthach sa Ráiteas maidir le Staid Airgeadais.

Sochair Scoir

Roimhe seo, bhunaigh BIM a scéim sochair phinsin deimhnithe féin, a cistíodh go bliantúil ar bhonn íoc-mar-a-thuilltear ó airgead a chuir an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara ar fáil agus ó iocaíochtaí rannpháirteacha a baineadh ó thuarastail bhaill foirne agus tuarastail chomhaltá. Oibríonn BIM Scéim Pinsin Seirbhísí Poiblí Aonair (“Scéim Aonair”) freisin, ar scéim sochair dheimhnithe í d’fhostaithe sa tseirbhís phoiblí a ceapadh ar nó tar éis an 1 Eanáir 2013. Íoctar ranníocaíochtaí bhaill na Scéime Singile leis an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe (RCPA).

Achtaíodh an t-Acht um Pinsin Seirbhísí Phoiblí (Scéim Singil agus Forálacha Eile)

2012 ar an 28 Iúil 2012 agus thug sé isteach Scéim Phinsin Seirbhísí Poiblí Singil (“Scéim Singil”) le héifeacht ón 1 Eanáir 2013. Is baill gach iontrálaí nua sa tSeirbhís Phoiblí, ar nó tar éis an 1 Eanáir 2013, den Scéim Singil.

Léiríonn costais phinsin na sochair phinsin a thuilleann fostaithe sa tréimhse, agus sonraítear iad glan ó ranníocaíochtaí pinsin na mball foirne a choimeádann BIM. Déantar suim a fhreagraíonn don táille phinsin a aithint mar ioncam sa mhéad agus atá sé inghnóthaithe agus gur féidir é a fhritháireamh in aghaidh deontais a fuarthas sa bhliain chun na híocaíochtaí pinsin a dhéanamh.

Léirítear na gnóthachain nó na cailteanais achtúireacha a eascraíonn as dliteanais na scéime sa Ráiteas maidir le hloncam Cuimsitheach agus sonraítear athrú comhfhreagrach sa tsuim atá in-aisghabhála ón Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara.

Léiríonn na ráitis airgeadais luach cóir na sócmhainní agus dliteanas a eascraíonn as ceangaltais phinsin an BIM, mar aon le haon mhaoiniú gaolmhar, agus sonraítear iontu na costais a bhaineann le sochair phinsin a sholáthar sna tréimhsí cuntasaíochta inar gnóthaíodh ag na fostaithe iad. Déantar dliteanais maidir le scéim sochar scoir a thomhas ar bhonn achtúireach ag úsáid mhodh na n-aonad réamh-mheasta creidmheasa.

Soláthairtí

Sonraítear soláthairtí nuair atá ceangaltas reatha dlíthiúil nó inchiallaithe ar an mBord mar thoradh ar imeachtaí roimhe seo; is dócha go mbeidh eis-sreabhadh acmhainní de dhíth chun an ceangaltas a réiteach agus gur féidir méid na hoibleagáide a mheas go cinnte.

Suimeanna Teagmhasacha

Ní shonraítear dliteanais theagmhasacha a eascraíonn as imeachtaí roimhe seo (i) mura dócha go mbeidh eis-sreabhadh acmhainní ann nó mura féidir an tsuim a thomhas go hiontaofa amhail an dáta tuairiscithe, nó (ii) má dhéanfar iad a dheimhniú trí imeachtaí neamhchinnte a tharlóidh nó nach dtarlóidh sa todhchaí, nach bhfuil go hiomlán faoi rialú an Bhoird. Déantar dliteanais theagmhasacha a nochtadh sna ráitis airgeadais ach amháin más fánach an seans go dtarlóidh eis-sreabhadh.

Ní shonraítear sócmhainní teagmhasacha. Déantar sócmhainní teagmhasacha a nochtadh sna ráitis airgeadais nuair is dócha go dtarlóidh insreabhadh de shochair gheilleagacha.

2. Breithiúnais agus Meastacháin An-Tábhachtacha Chuntasaíochta

Le linn do na ráitis airgeadais seo a bheith á n-ullmhú, bíonn ar an lucht bainistíochta breithiúnais, meastacháin agus toimhdí a dhéanamh a chuireann isteach ar fhorfheidhmiú na mbeartas agus ar na suimeanna a thuairiscítear i leith sócmhainní agus dlíteanas, ioncaim agus costas.

Déantar breithiúnais agus meastacháin a mheas go leanúnach agus bunáítear ar chleachtaí stairiúla agus ar thosca eile iad, lena n-áirítear ionchais maidir le himeachtaí amach anseo a mheastar gur ionchais réasúnta iad sna himthosca. Déanann an Bord meastacháin agus toimhdí maidir leis an todhchaí. Is annamh go mbeidh na meastacháin chuntasaíochta, faoi mar a thuigfeá, a eascraíonn as, mar an gcéanna leis na fiorthorthaí gaolmhara. Pléitear thíos na meastacháin agus na toimhdí a bhfuil baol mór ann go dtiocfaidh athrú ó thaobh ábhair de, dá mbarr, ar shuimeanna glanluacha na sócmhainní agus na ndlíteanas sa chéad bhliain airgeadais eile:

(a) Saolréanna a bhunú chun críocha dímheasa do mhaoin, do ghléasra agus do threalamh

Is cuid mhór de na sócmhainní iomlána iad sócmhainní fadsaolacha, maoin, gléasra agus trealamh den chuid is mó. Braitheann an muirear bliantúil dímheasa go príomha ar shaolréanna measta gach cineál sócmhainne agus ar mheastacháin luachanna iarmharacha. Déanann an Bord athbhreithniú rialta ar shaolréanna na sócmhainní agus athraíonn sé iad nuair is gá chun an smaointeoireacht reatha ar na saolréanna atá fágtha a léiriú i bhfianaise úsáid ionchasach geilleagrach agus riocht fisiceach na sócmhainní lena mbaineann. Is féidir le tionchar suntasach a bheith ag athruithe ar shaolréanna sócmhainní ar na muirir dhímheasa don tréimhse. Tá mionsonraí faoi shaolréanna úsáideacha curtha san áireamh sna beartais chuntasaíochta.

(b) Soláthar he haghaidh fiach amhrasach

Déanann an Bord meastachán maidir le luach in-aisghabhála na bhféichiúnaithe trádála agus féichiúnaithe eile. Úsáideann an Bord meastacháin atá bunaithe ar chleachtadh stairiúil chun leibhéal na bhfiach a shocrú go mb'fhéidir nach mbaileofaí iad. Cuirtear san áireamh sna meastacháin tosca amhail rátáil reatha an fhéichiúnaí, próifíl aosaithe na bhféichiúnaithe agus an cleachtadh stairiúil. Déantar athbhreithniú leanúnach ar leibhéal riachtanach an tsoláthair.

(c) Sochar Scoir

Déanann an Bord na suimeanna atá ag dul dó ón Stát as an dlíteanas iarchurtha neamhchistithe pinsin, a shonrú bunaithe ar roinnt imeachtaí roimhe seo. Áirítear leis na himeachtaí sin tacaíocht reachtúil don scéim aoisliúntais, agus an beartas agus an cleachtadh a bhaineann le pinsin na seirbhíse poiblí a mhaoiniú, lena n-áirítear an próiseas bliantúil um meastachán. Cé nach ann do chomhaontú foirmiúil, agus mar sin do ráthaíocht, i ndáil leis na suimeanna faoi leith seo leis an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara, níl aon fhianaise ag an mBord nach mbainfidh an beartas maoinithe seo an tsuim seo amach de réir a chéile de réir an chleachtais reatha.

(d) Oibleagáidí Sochar Scoir

Déantar nuashonrú go bliantúil ar na toimhdí atá mar bhunús ag na luachálacha achtúireacha dá ndéantar na suimeanna atá sonraithe sna ráitis airgeadais a leagadh amach (lena n-áirítear rátaí lascaine, rátaí méadaithe ar leibhéal cúitimh amach anseo, rátaí báis agus rátaí treochta um chostais cúram sláinte) bunaithe ar chúinsí geilleagracha reatha, agus má dhéantar aon athrú ábhartha ar théarmaí agus coinníollacha na bpleananna pinsin agus iar scoir.

Is féidir leis na nithe seo a leanas dul i gcion ar thoirimhdí:

- (i) Athraíonn an ráta lascaine sa ráta fáltais ar bhannaí corparáideach d'ardchaighdeán.
- (ii) Leibhéal chúitimh don todhchaí, coinníollach margaidh lucht saothair todhchaí.
- (iii) Rátaí treochta um chostais cúraim sláinte, ráta an bhoilscithe de bharr costais leighis i réigiúin ábhartha

3. Deontais an Oireachtais: An Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara

	2023 €'000	2022 €'000
Vóta 30 - Fo-cheannteideal D5		
Forbairt Reatha		
Pá	8,450	8,250
Aoisliúntas	2,900	2,450
Neamhphá	112,326	35,865
Iomlán Forbartha Reatha	123,676	46,565
Forbairt Chaipitil	54,966	4,500
	178,642	51,065

4. Deontais

Deontais a Fuarthas:

Tionscadal	2023 €'000	2022 €'000
Interreg	14	35
	14	35

Deontais a caitheadh:

Tionscadal	2023 €'000			2022 €'000	
	Tuarastail	Neamhphá	Deontais	Iomlán	Iomlán
Interreg	-	1	-	1	1
	-	1	-	1	1

Cuireadh fáiltas uile an AE i bhfeidhm le linn na bliana, agus bhain siad le caiteachas ar fhorbairt reatha tionscail. Baineann an difríocht, de €13,000, idir na deontais a fuarthas agus na deontais a caitheadh le difríochtaí ama i riar na n-éileamh le haghaidh maoiniú scéime.

5. Ba iad seo a leanas na Torthaí oibriúcháin maidir le Soláthar Oighir:

	2023 €'000	2022 €'000
Láimhdeachas	319	306
Lúide: Pánna	(391)	(507)
Costais oibriúcháin	(671)	(526)
Costais riaracháin	(71)	(111)
Caiteachas iomlán ar Ghléasraí Oighir *	(1,133)	(1,144)
(Easnamh)/Barrachas ar oibríochtaí	(814)	(838)

*Ní áirítear sa chaiteachas iomlán muirir dhímheasa ar shócmhainní seasta gléasraí oighir de €149,000 sa bhliain (2022: €14,000).

Tabhair do d'aire: Rinne Bord BIM meastachán ar chás gnó nuashonraithe le haghaidh oibriúcháin ionad oighir don todhchaí in 2022. Tá dul chun cinn á dhéanamh ar an méid sin leis an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara.

6. Ioncam Eile

	2023 €'000	2022 €'000
Ioncam Riaracháin - lena n-áirítear Cíos Infhaighte	26	30
Ioncam lascaigh Mhara	176	247
Comhairle Uisce an Iarthuaiscirt	16	16
Ioncam ó Oiliúint	343	439
Aisíocaíochtaí ar Dheontais lascaigh Mhara	332	89
Fáltais ó Dhíol Sócmhainní	-	1
	893	822

7. Caiteachas Forbartha Caipitil Tionscail

Tionscadal	2023 €'000	2022 €'000
Seirbhísí Teicniúla Bia Mara	20,373	2,819
Seirbhísí Forbartha agus Nuálaíochta	31,707	-
	52,080	2,819

Áirítear le STBM do Bharshaothrú de €4,145,000 in 2023 (2022: €577,000).

8. Caiteachas ar Fhorbairt Reatha Tionscail

(a) Forbairt

Tionscadal				2023 €'000	2022 €'000
	Tuarastail	Neamhphá	Deontais	Iomlán	Iomlán
Seirbhísí Teicniúla Bia Mara	2,587	4,096	98,862	105,546	29,585
Seirbhísí Eacnamaíochas & Straitéiseacha	585	649	-	1,234	970
Seirbhísí Forbartha agus Nuálaíochta	1,241	3,136	-	4,377	3,789
Cúnamh Teicniúil (CEMID)	61	7	-	68	965
Seirbhísí Forbartha Scileanna	1,623	1,489	114	3,226	2,675
Cúrsaí Cumarsáide	289	381	-	670	922
Cúnamh Teicniúil (Cúlchiste Coigeartaithe Brexit - CCB)	440	318	-	758	-
	6,826	10,076	98,976	115,878	38,906

D'íoc Seirbhísí Teicniúla Bia Mara (STBM) €98m d'íocaíochtaí deontais san iomlán in 2023 (2022: €24m).

Iocadh suimeanna deontais ní ba mhó in 2023 mar gheall gur cuireadh i gcrích scéimeanna deontais aonuaire a bhain le Cúlchiste Coigeartaithe Brexit, lenar áiríodh:

Ainm Deontais	Cineál Deontais	Suim €'000
Scéim Scoir Buan Deonach an Bhreathmeachta	Reatha	59,300
Scéim Brexit um Thacaíocht d'lascaigh Pheiligeacha	Reatha	25,000
Scéim Aistrithe Próiseálaí Éisc an Bhreathmeachta	Reatha	7,000
Scéim Cheannaithe Amach Brexit um Acmhainn Lasmuigh den Chlár	Reatha	2,600
Scéim Coigeartaithe Múnla Gnó Cois Chladaigh an Bhreathmeachta	Reatha	2,400
Scéim Aistrithe Chomharchumann lascaigh an Bhreathmeachta	Reatha	1,000
Scéim Tacaíochta Aistrithe Loingeas Muiríní a Bhaineann go Sonrach le Breathmeacht	Reatha	550
Scéimeanna eile	CEMI-Reatha	1,012
Iomlán		98,862

(b) Riarachán

	2023 €'000	2022 €'000
Costais Tuarastail	1,685	1,871
Baill Foirne Riaracháin Taistil	91	48
Táillí agus Costais Taistil Chomhaltáí an Bhoird	74	71
Cíos, Rátaí agus Deisiúcháin	218	138
Guthán, Postas agus Páipéarachas	248	209
Próiseáil Sonraí (TF)	2,028	1,807
Cumhacht, Soilse agus Glantóireacht	213	236
Táillí Dlí, Gairmiúla agus Sainchomhairleoirí	1,128	848
Táille Iniúchta	32	32
Tuarascáil Bhliantúil	15	15
Árachas	97	109
Fógraíocht & Urraíocht	5	3
Costais Oiliúna agus Forbartha Foirne	165	320
Ilnithe, Costais Ghinearálta agus Suibscríbhinní Trádála	845	321
	6,844	6,028

(c) Dímheas

	2023 €'000	2022 €'000
Dímheas i rith na bliana	1,987	1,079
Nóta 8 san Iomán	124,709	46,013

9. Costais Foirne

Gearrtar tuarastail foirne i gcaitheamh na bliana ar an gCuntas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Coimeádta Ioncaim Reatha faoi na ceannteidil seo a leanas. Gearrtar pá Oibreoirí na nGléasraí Oighir ar chostais reatha na nGléasraí Oighir (Féach Nóta 5).

(a) Tuarastail Foirne de réir Rannóige

	Líon na mBall Foirne amhail an 31 Nollaig 2023	2023 €'000	Líon na mBall Foirne amhail an 31 Nollaig 2022	2022 €'000
Tuarastail maidir le Seirbhísí Teicniúla Bia Mara – Nóta 8 (a)	40	2,587	32	2,244
Seirbhísí Eacnamaíochas & Straitéiseacha – Nóta 8(a)	8	585	6	499
Tuarastail Forbartha Gnó & Nuála - Nóta 8(a)	15	1,241	16	1,183
Tuarastail Forbartha Seirbhísí Oiliúna - Nóta 8 (a)	22	1,623	20	1,388
Tuarastail Chumarsáide – Nóta 8(a)	6	289	5	343
Seirbhísí Corparáideacha – Nóta 8(b)	28	2,149	35	2,035
Tuarastail na nGléasraí Oighir – Nóta 5	9	391	12	507
	128	8,865	126	8,199

Áiríodh tuarastail de €519,000 a bhaineann le foireann ar coinníodh faoin Scéim Cabhrach Teicniúla (2022: €458,000) arna gcistiú ag cúnamh deontais CEMID agus CCB, san aonad Seirbhísí Corparáideacha do 2023. Áirítear ragobair de €37,000 (2022: €42,000) sa mhéid thuas. Níor íocadh aon liúntais ionductaithe sa bhliain (2022: €Neamhní).

(b) Pinsin a Íocadh sa Bhliain

Is iad is pinsinéirí iontu ná íocaíochtaí pinsin a dhéantar le baill foirne BIM atá ar scor (Féach Nóta 19)

		2023 €'000		2022 €'000
Pinsinéirí	128	2,344	128	2,377
Íocaíochtaí Cnapshuime		511		124
	128	2,855	128	2,501

Baineadh tobhach pinsin €279,000 ó bhaill foirne, agus íocadh é leis an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara. Tar éis rialú an AE in 2008, rinneadh ball seasta foirne de gach ball foirne ar conradh a bhí i dteideal conartha tréimhse éiginnte. Áirítear na baill foirne sin le líon na mball foirne atá údaraithe ag BIM, mar a comhaontaíodh leis an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara.

(c) Miondealú ar shochair na bhfostaithe

Raon iomlán na bhfostaithe		Líon na bhFostaithe	
Ó	Go dtí	2023	2022
€60,000	- €69,999	24	23
€70,000	- €79,999	27	23
€80,000	- €89,999	7	9
€90,000	- €99,999	9	8
€100,000	- €109,999	2	2
€110,000	- €119,999	1	2
€120,000	- €129,999	-	-
€130,000	- €139,999	-	-
€140,000	- €149,999	1	-

10. Tuarastal na Stiúrthóirí agus an POF

		Táillí 2023 €'000	Táillí 2022 €'000	Costais Taistil 2023 €'000	Costais Taistil 2022 €'000
Aidan Cotter (Téarma 17 Bealtaine 2022 go dtí 16 Bealtaine 2025)	An Cathaoirleach	12	7	-	-
Lisa Vaughan (Téarma 19 Meitheamh 2022 go dtí 18 Meitheamh 2025)	Stiúrthóir	8	8	1	1
William Deasy (Téarma idir an 19 Samhain 2020 agus an 18 Samhain 2023)	Stiúrthóir	7	8	6	4
Jean Callanan (Téarma idir an 19 Samhain 2020 agus an 18 Samhain 2023) (Athcheaptha 19 Samhain 2023 go 18 Samhain 2026)	Stiúrthóir	8	8	1	1
Marie Gleeson (Téarma idir an 19 Samhain 2020 agus an 18 Samhain 2023) (Athcheaptha 19 Samhain 2023 go 18 Samhain 2026)	Stiúrthóir	8	8	2	2
George Golden (Téarma 29 Meán Fómhair 2021 to 28 Meán Fómhair 2024)	Stiúrthóir	8	8	6	3
		51	47	16	11

Bhí 12 lánchruinniú ag an mBord in 2023. D'fhreastail Comhaltaí Boird ar chruinnithe agus imeachtaí eile lasmuigh de chruinnithe an Bhoird agus Cruinnithe Iniúcháireachta thar ceann BIM.

	Freastal an Bhoird 2023	Cruinnithe Eile 2023
Aidan Cotter	(12/12)	-
Lisa Vaughan	(11/12)	5
William Deasy	(11/12)	-
Jean Callanan	(12/12)	2
Marie Gleeson	(11/12)	2
George Golden	(12/12)	5

	Tuarastal 2023 €'000	Tuarastal 2022 €'000
POF (Jim O'Toole)	-	117
POF Eatramhach (Caroline Bocquel)	10	20
POF (Caroline Bocquel)	136	-
	146	137

Is ball de scéim le sochar sainithe BIM an POF, agus íocadh costais de €14,000 freisin leis an POF le haghaidh 2023. Ceapadh Caroline Bocquel mar POF ar 30 Eanáir 2023.

11. Maoin, Gléasra agus Trealamh

	Iomlán €'000	Talamh agus Áitribh €'000	Gléasraí agus Innealra €'000	Sócmhainní le linn tógála €'000	Mótarfheithiclí €'000	Gléasanna agus Trealamh €'000
Costas						
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir	35,107	6,883	6,719	621	384	20,500
Breiseanna	1,587	78	403	700	256	150
Aistriú*						
Díúscairtí	(17,745)	(2,470)	(315)	-	(159)	(14,801)
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig	18,949	4,491	6,807	1,321	481	5,849
Dímheas						
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir	30,258	6,170	4,846	-	327	18,915
Muirear don Bhliain	1,987	178	689	-	79	1,041
Díúscairtí	(17,745)	(2,470)	(315)	-	(159)	(14,801)
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig	14,500	3,878	5,220	-	247	5,155
Glanluach Leabhair						
Amhail an 31 Nollaig 2023	4,449	613	1,587	1,321	234	694
Amhail an 31 Nollaig 2022	4,849	713	1,873	621	57	1,585

*Tagraíonn sócmhainní atá á dtógáil faoi láthair don tiomantas caipitil sonraithe ar an 31 Nollaig 2023.

12. Infháltais

	2023 €'000	2022 €'000
Infháltais Eile	246	313
Réamhíocaíochtaí	386	369
	632	682
Lúide: Soláthar he haghaidh fiach amhrasach	(10)	(16)
	622	666

13. Iníocthaigh (suimeanna dlite laistigh de bhliain amháin)

	2023 €'000	2022 €'000
Ioncam Iarchurtha	54	54
Iníocthaigh agus fabhruithe trádála	2,873	1,917
Fabhruithe Deontais	9,147	325
	12,074	2,296

Tá cáin agus árachas sóisialta faoi réir théarmaí na reachtaíochta ábhartha. Gearrtar ús ar íocaíochtaí déanacha. Ní raibh aon ús dlite ag dáta deiridh na bliana airgeadais. Tá téarmaí na bhfabhruithe bunaithe ar na conarthaí bunaidh. Na suimeanna eile a chuirtear san áireamh i gcreidiúnaithe, nach bhfuil cumhdaithe ag nochtadh nótaí ar leith, is suimeanna neamhurraithe iad atá gan ús agus iníoctha ar éileamh.

14. Ceangaltais Léasa

Amhail an 31 Nollaig 2023, bhí na híocaíochtaí íosta todhchaíocha léasa seo a leanas ag BIM, faoi léasanna oibriúcháin nach féidir a chealú, do na tréimhsí seo a leanas:

	2023 €'000	2022 €'000
Iníochta laistigh de bhliain amháin	17	17
Iníochta laistigh de dhá bhliain suas le cúig bliana	45	41
Iníochta tar éis cúig bliana	5	9
	67	67

15. Cúlchistí Caipitil

	2023 €'000	2022 €'000
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir	4,849	4,169
Aistriú (chuig an)/ón gCuntas Ioncaim agus Caiteachas:		
Maoiniú Bhreiseanna Sócmhainní	1,587	1,759
Amúchadh i gcomhréir le Dímheas Sócmhainní	(1,987)	(1,079)
Aistriú chuig an Ráiteas maidir leis an gCuntas Ioncaim agus Caiteachais agus le Cúlchistí Ioncaim Coinnithe	(399)	680
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig	4,449	4,849

16. Dlíteanais agus Ceangaltais Theagmhasacha

Ní raibh aon dlíteanais agus ceangaltais theagmhasacha ann amhail an 31 Nollaig 2023 a d'eascair as:

- (a) Ag deireadh na bliana bhí iarratais ar dheontais ann nach raibh formheasta, agus nach bhfuarthas aon iarratas ina leith. Ba iad na hiarmhéideanna maidir leis na háiseanna airgeadais seo a faomhadh ach nár úsáideadh ar an 31 Nollaig ná:

	2023 €'000	2022 €'000
lascaigh	-	15,378

17. Tionscnamh Dobharshaothraithe Trasteorann

Rinneadh an Tionscnamh Dobharshaothraithe Trasteorann arna thacú ag an gClár Speisialta um Shíocháin agus Athmhuintearas a chorprú in 1998 mar Ghrúpáil Eorpach um Leas Eacnamaíoch (EEIG) agus a chlárú san Oifig um Chlárú Cuideachtaí. Tá sé faoi chomhúinéireacht BIM agus Bhia Mara Thuaisceart Éireann Teoranta (Northern Ireland Seafood Limited).

Chríochnaigh an Tionscnamh Dobharshaothraithe Trasteorann a chuid oibríochtaí ar an 31 Nollaig 2020, agus cuireadh tús leis an bpróiseas leachtaithe trí iarratas Ard-Chúirte in 2021, agus tá sé ar bun i gcónaí.

18. Ciste Cothromais Bheantraí

Bhunaigh an Rialtas an ciste faoi leith seo le forbairt thionscal do bharshaothraithe réigiún Bheantraí a chur chun cinn tar éis dhúnadh Chríochfort Ola Fhaoide. Sealbhaítear na scaireanna uile in ainm an Aire Airgeadais. Ní féidir luach na scaireanna seo a mheas go cruinn de bharr go mbraitheann sé ar fheidhmíocht na bhfiontar.

Sealbhaíodh na hinfeistíochtaí seo a leanas amhail an 31 Nollaig 2023:

	2023 €'000	2022 €'000
Kush Seafarms Teoranta	19	19
Fastnet Mussels Teoranta	19	19
	38	38

19. Costais Shochair Scoir

(a) Costais Scoir

Anailís ar na costais iomlána shochar scoir a gearradh ar an Ráiteas maidir le hIoncam agus Caiteachas agus le Cúlchistí Ioncaim Coinnithe:

	2023 €'000	2022 €'000
Costas Seirbhíse Reatha	1,592	2,418
Ús ar Dhliteanais Scéime Pinsin	2,419	1,251
Ranníocaíochtaí Fostaí	(439)	(412)
	3,572	3,257

(b) Gluaisteacht i nglan-Oibleagáidí Shochar Scoir

	2023 €'000	2022 €'000
Glandlíteanas Pinsin amhail an 1 Eanáir	66,903	89,390
Costas Glan Seirbhíse Reatha	1,153	2,006
Rannchuidithe Fostaithe	439	412
Ús ar Dhliteanais Scéime Pinsin	2,419	1,251
Cailteanas/(Gnóthachan) Achtúireach	(201)	(23,655)
Pinsin a íocadh sa bhliain	(2,855)	(2,501)
Íocaíocht i leith aistriú seirbhíse go tríú páirtí*	-	-
	67,858	66,903

Toimhdí Airgeadais

Ba iad seo a leanas na príomhthoimhdí achtúireacha:

	2023	2022
Ráta méadaithe na dtuarastal	3.80%	4.15%
Ráta méadaithe na bpinsean á n-íoc	3.30%	3.65%
Ráta Lascaine	3.30%	3.65%
Ráta Boilscithe	2.30%	2.65%

Ligeann bonn na básmhaireachta a nglactar leis d'fheabhsúcháin ar ionchas saoil le himeacht aimsire. Mar sin de, braithfidh ionchas saoil tráth scoir ar an mbliain a bhaineann ball aois scoir amach (65 bliain d'aois). Taispeántar sa tábla thíos an meánionchas saoil ualaithe a úsáidtear chun oibleagáidí sochair na mball a leagadh amach.

	2023	2043
Bliain a baineadh aois 65 bliain amach		
Ionchas saoil – fir	24.3	22.1
Ionchas saoil – mná	26.4	24.4

(c) Sócmhainn Maoinithe Iarchurtha le haghaidh Pinsean

Breathnaíonn an Bord ar na méideanna seo mar shócmhainn a fhreagraíonn don dliteanas iarchurtha gan mhaoiniú le haghaidh pinsean de réir na sraithe toimhdí a mhínítear thíos agus roinnt imeachtaí a tharla san am atá thart. Ar na himeachtaí seo tá an bonn reachtúil um bunú na scéimeanna aoisliúntais, agus an beartas agus an cleachtas atá i bhfeidhm faoi láthair i ndáil le maoiniú pinsean na seirbhíse poiblí, lena n-áirítear ranníocaíochtaí fostaithe agus an próiseas bliantúil meastachán. Cé nach ann do chomhaontú foirmiúil i ndáil leis na suimeanna faoi leith seo leis an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara, níl aon fhianaise ag an mBord nach mbainfidh an beartas maoinithe seo na suimeanna seo amach mar is dual dó de réir an chleachtais reatha.

Glanmhaoiniú Iarchurtha le haghaidh Pinsean sa bhliain

	2023 €'000	2022 €'000
Maoiniú in-aisghabhála maidir le costais phinsin na bliana reatha	4,011	3,669
Deontas Stáit caite le pinsinéirí a íoc agus aistriú seirbhíse	(2,855)	(2,501)
	1,156	1,168

(d) Stair dhliteanais na scéime agus (ghnóthachan)/chailteanas ó thaithí

	An Bhliain Airgeadais dar chríoch in				
	2023 €'000	2022 €'000	2021 €'000	2020 €'000	2019 €'000
Oibleagáidí sainithe sochair	67,858	66,903	89,390	84,132	78,619
Gnóthachain ó thaithí ar dhliteanais phlean	(252)	499	653	338	(980)
Gnóthachain ó thaithí mar chéatadán de dhliteanais phlean	(0.4%)	0.7%	0.7%	0.4%	(1.2%)

(e) Scéim Pinsin

Feidhmíonn BIM scéim aoisliúntais le sochar sainithe don fhoireann. Íoctar teidlíochtaí aoisliúntais a eascraíonn ó na scéimeanna as ioncam reatha, agus gearrtar ar an Ráiteas maidir le hioncam agus Caiteachas agus le Cúlchistí Ioncaim Choinnithe iad, de réir glan-ranníocaíochtaí aoisliúntais na bhfostaithe, sa bhliain ina mbíonn siad le híoc. Leagtar amach na torthaí thuas ar luacháil achtúireach de dhliteanais phinsin maidir le foireann BIM atá ag obair, atá ar scor nó básaithe ar an 31 Nollaig 2023. Rinne achtúire neamhspleách cáilithe an luacháil sin.

(f) Scéim Aonair

Is í an Scéim Aonair an scéim pinsin gairme d'fhostaithe sa tseirbhís phoiblí a earcaíodh ó 2013 i leith. Is scéim le sochair sainithe atá ann, le sochair scoir bunaithe ar mheánphá gairmréime. Gnóthaíonn an scéim sochair pinsin agus sochair chnapshuime scoir do gach ball den scéim. Fabhraíonn na sochair airgid seo, ar a nglaoitear “suimeanna inghairthe”, mar chéatadáin de phá ar bhonn leanúnach. Déantar na suimeanna inghairthe fabhraithe gach bliain a luacháil go bliantúil go dtí scor ag teacht le méaduithe boilscithe (Praghasinnéacs Tomhaltóirí). Is ionann an pinsean bliantúil a bhronntar ar scor agus iomlán carnach suimeanna inghairthe pinsean bhall den scéim agus, ar an gcuma chéanna, is ionann an cnapshuim a bhronntar agus iomlán suimeanna inghairthe chnapshuime bhall den scéim.

20. Leasanna Bhaill an Bhoird

Ghlac an Bord le nósanna imeachta de réir na dtreoirlínte a d'fhoilsigh an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe i dtaca le nochtadh Chomhaltaí an Bhoird faoi leasanna, agus comhlíonadh na nósanna imeachta sin i rith na bliana. Níor nocht Comhaltaí Boird leasanna in am ar bith in 2023.

21. Nochtadh Páirtí Baintigh

Is ionann na príomhphearsanra bainistíochta in BIM agus an POF agus baill Bhord na Stiúirthóirí. B'ionann iomlán an chúitimh a íocadh leis an bpríomhphearsanra bainistíochta, lena n-áirítear táillí agus speansais chomhaltaí an Bhoird agus luach saothair iomlán an POF, agus €227,000 (2022: €204,000).

Chun briseadh síos a fháil ar an luach saothair agus na sochair a íocadh leis an bpríomhphearsanra bainistíochta, féach Nóta 10.

Glacann BIM nósanna imeachta i gcomhréir leis na treoirlínte a eisióinn an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe a chlúdaíonn leasanna pearsanta chomhaltaí an Bhoird. I ngnáthchúrsa an ghnó, féadfaidh BIM deontais a fhormheas nó dul isteach i socruithe conarthacha le heintitis ina bhfuil comhaltaí Boird an BIM fostaithe nó a bhfuil leas eile acu iontu.

Tá úinéireacht 100% ag BIM ar ghnáth-scairchaipiteal St. George Fishery Company Teoranta, comhlacht atá corpraithe in Éirinn, atá díomhaoin agus nach ndearna trádáil le linn na tréimhse. Tá glansócmhainní €1,270 ag an gcomhlacht.

22. Gnóthas Leantach

Níl aon éiginnteacht ábhartha ann maidir le cumas BIM a dhliteanais a chomhlíonadh de réir mar a bheidh siad dlite, agus leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach. Leanfaidh an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara ag obair go dlúth le BIM maidir lena riachtanais mhaoinithe. Tá buiséid agus sreafaí airgid ullmhaithe ag an mBord ar feadh tréimhse dhá mhí dhéag ar a laghad ó dháta formheasta na Ráiteas Airgeadais a léiríonn nach bhfuil aon éiginnteacht ábhartha ann maidir le cumas BIM a dhliteanais a chomhlíonadh de réir mar a bheidh siad dlite, agus leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach. Ar an mbonn sin, measann an Bord gur cuí na Ráitis Airgeadais a ullmhú ar bhonn an ghnóthais leantaigh. Dá réir sin, ní áirítear sna Ráitis Airgeadais aon choigeartuithe ar shuimeanna glanluacha agus aicmiú sócmhainní agus dliteanas a d'fhéadfadh teacht chun cinn mura mbeadh BIM in ann leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach.

23. Faomhadh na Ráiteas Airgeadais

D'fhaomh an Bord na ráitis airgeadais ag a gcuinniú ar an 18 Meitheamh 2024.

Sracfhéachaint
ar 2023

Forbhreathnú ar an gCathaoirleach
agus ar an bPríomhoifigeach
Feidhmiúcháin

Inbhuanaitheacht

Iomaíochas

Scileanna

Nuálaíocht

Cás
Staidéir

Seirbhísí
Corparáideacha

Scéimeanna
Deontais BIM

Ráitis
Airgeadais

